

Partikkelit negatiivisessa asennoitumisessa
Katsaus Facebook-keskustelujen affekteihin

Carita Lehti
Pro gradu -tutkielma
Turun yliopisto
Kieli- ja käännöstieteiden laitos
Suomen kieli
Kieliasiantuntijan tutkinto-ohjelma
Tammikuu 2019

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Kieli- ja käännöstieteiden laitos / Humanistinen tiedekunta

LEHTI, CARITA: Partikkelit negatiivisessa asennoitumisessa – Katsaus Facebook-keskustelujen affekteihin

Tutkielma, 62 sivua, 4 liitettä

Suomen kieli, kieliasiantuntijan tutkinto-ohjelma

Tammikuu 2019

Tutkielma käsittelee negatiivista asennoitumista asynkronisessa teknologiavälitteisessä viestinnässä, ja sen tärkein päämäärä on selvittää, miten partikkelit vaikuttavat asenteen ilmaisuun. Valotan tutkielmassani partikkelien asennoitumiseen liittyviä tehtäviä, partikkelien korostuskeinoja sekä partikkelien kontekstisidonnaisuuden astetta. Lisäksi tarkastelen partikkelien suhdetta affektin ilmaisuun.

Pyrin tutkimuksellani tuottamaan uutta tietoa sekä partikkelitutkimuksen että digitaalisen vuorovaikutustutkimuksen kentälle, mutta samalla pyrin myös kehittämään asynkronisen viestinnän tutkimusmetodiikkaa. Yhdistelen kokeilevasti suhtautumisen teoriaa sekä keskusteluanalyysiä, ja lisäksi olen käyttänyt tutkimuksessa sisällönanalyysiä sekä diskurssianalyttistä tutkimusotetta.

Tutkielma on vahvan aineistolähtöinen paitsi metodiikaltaan mutta myös aineistonkäsittelyn tyyliltään. Aineisto koostuu Naistenhuone-nimisen Facebook-ryhmän kommenteista, jotka olen koonnut tarkasteltavaksi syksyllä 2018. Hahmotin yleiskuvan kyseisessä ryhmässä ilmenevistä negatiivisen asennoitumisen keinoista ja valitsin analysoitavaksi yhteensä 70 kommenttia, jotka sisältävät partikkelin ja jotka myötäilevät ryhmän yleistä kielenkäyttöä.

Tutkimustulokset osoittavat partikkeleilla olevan asenteisia, dialogisia, reaktiivisia ja affektiivisia käyttötapoja. Kaikki mainitut tavat ovat kuitenkin hyvin kontekstisidonnaisia, sillä partikkelin vuoronsisäisellä paikalla, kommentin muilla mahdollisilla affektiivisillä aineksilla sekä keskusteluketjun muulla sisällöllä on vaikutusta partikkelin implikaatioihin. Tulokset osoittavat myös affektiivisen partikkelin korostamisen lisäävän kommentin affektiivisuutta. Kirjoittaja voi tehdä useanlaisia valintoja korostamisen suhteen, sillä partikkeliä on mahdollista korostaa sekä erilaisin tekstuaalisin ratkaisuin että muualla kommentissa olevin elementein. Esitän tutkielmassani myös konventionaalisimpienkin partikkelien olevan vahvan kontekstisidonnaisia, sillä myös semanttisesti kiteytynyt partikkeli tulkitaan vasten esiintymisympäristöään ja -tilannettaan.

Tutkimuksen tulokset antavat lisätietoa yleisesti Facebookin keskusteludynamiikasta niin asennoitumisen, yleisen vuorovaikutuksen kuin tunneviestinnänkin näkökulmasta. Koska teknologiavälitteinen tunneviestintä lisääntyy ja muokkaantuu jatkuvasti, myös tutkimusmetodien jatkuva kehittäminen on tarpeellista. Tutkimukseni osoittaa, että monipuolistuvan kommunikaation tarkastelu edellyttää monimetodista tutkimusotetta sekä poikkitieteellistä lähestymistapaa.

Asiasanat: Asennoituminen, partikkelit, affektiivisuus, Facebook-keskustelu

Sisällys

1 Johdanto	1
1.1 Tutkimusasetelma ja tutkimuksen tavoitteet	1
1.2 Tutkimuksen aineisto	3
1.3 Tutkimuksen rakenne	5
2 Asenteen kielitieteellinen tutkimus	7
2.1 Asennoituminen suhtautumisen teoriassa.....	7
2.2 Asennoituminen keskustelussa	9
3 Affektin ilmeneminen	11
3.1 Affekti kielessä	11
3.2 Affektiivisuus virtuaaliyhteisössä	13
4 Näkökulmia partikkeleihin.....	16
4.1 Partikkeli kieliopissa	16
4.2 Partikkelit keskustelussa.....	17
4.2.1 Yksin vuoron muodostavat partikkelit	18
4.2.2 Vuoronsisäiset partikkelit	19
5 Asennoitumisen partikkelit Naistenhuone-ryhmässä	22
5.1 Katsaus aineistoon ja metodeihin.....	22
5.2 Ironian ja ivan ilmaisu	24
5.2.1 Ironinen tai ivaava huvittuneisuus.....	24
5.2.2 Pilkkaava vähättely.....	28
5.2.3 Ironinen myötäily	31
5.3 Hämmentyneisyyden ilmaisu.....	33
5.3.1 Päivittely	34
5.3.2 Kyseenalaistaminen.....	36
5.3.3 Empiminen.....	40
5.4 Inhon ilmaisu	44

5.5 Aggression ilmaisu.....	48
5.5.1 Sadattelu	49
5.5.2 Huudahdukset.....	51
5.6 Päätelmiä	55
6 Lopuksi.....	60
Lähteet.....	63
Litteet 1–4	

1 Johdanto

Tarkastelen pro gradu -tutkielmassani negatiivisia asennoitumisen tapoja Facebookin Naistenhuone-ryhmässä. Keskityn valottamaan erityisesti partikkelien roolia asenteen ja siihen liittyvän affektin ilmaisemisessa. Aineiston ja tutkimuksellisen ongelmanasettelun vuoksi yhdistelen kokeilevasti useamman eri tutkimussuuntauksen metodeja.

1.1 Tutkimusasetelma ja tutkimuksen tavoitteet

Maailman suosituin sosiaalisen median alusta¹ on jo vuosien ajan herättänyt mielenkiintoa vuorovaikutustutkimuksen kentällä. Lähes kolmasosa suomalaisista käyttää Facebookia, ja yli puolet palvelun käyttäjistä on sen kanssa tekemisissä päivittäin². Vaikka verkossa käytävän keskustelun määrä kasvaa jatkuvasti, digitaalinen tunneviestintä on ollut melko kapeasti tutkittu käsite (Matikainen 2006: 184). Tosin se on herättänyt alati kasvavaa kiinnostusta tutkijoiden keskuudessa. Tämä havainto motivoi tutkimusaiheeni valinnassa. Koska valtaosa suomalaisista Facebookin käyttäjistä on naispuolisia², koin tarpeelliseksi tutkia etenkin naistenvälistä Facebook-vuorovaikutusta.

Tutkielmaa taustoittavaa tutkimusta on tehty jonkin verran. Keskusteluanalyttisiä keinoja on hyödynnetty verkkokeskustelun analysoinnissa myös aiemmin, sillä Liisa Kääntä tutki asynkronisen nettikeskustelun dynamiikkaa vuonna 2016 valmistuneessa väitöskirjassaan. Myös Facebookissa tapahtuvaa kielenkäyttöä on tutkittu hyvin monitieteisesti, ja esimerkiksi Susanna Paasonen (2014) on luonut mediatutkimuksellisen katsauksen Facebook-keskustelujen tunneintensiteetteihin. Tästä huolimatta Facebook-ryhmissä käydyt keskustelut eivät ole toistaiseksi olleet fennistisen tutkimuksen kohteena.

¹ Statista 2018: *Most popular social networks worldwide as of October 2018, ranked by number of active users (in millions)*. [Verkkolähde. Viitattu 16.11.2018.] Saatavissa: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

² Nepa 2017: *DNA Digitaalisen elämäntavan tutkimus*. [Verkkodokumentti. Viitattu 7.11.2018.] Saatavissa: https://corporate.dna.fi/documents/94506/930199/DNA+Digitutkimus+2017_raportti+medialle_somembarometri.pdf

Tutkielmassani on myös muita aiempaan tutkimukseen nähden tuoreita elementtejä. Aineiston tyyppin lisäksi myös kirjallisessa keskustelussa ilmenevä asennoituminen on suhteellisen uusi tutkimuksen kohde, eikä verkkokeskusteluissa käytettyjen partikkelien tutkimus ole ollut kovin runsasta. Esimerkiksi Felix Ameka (1992: 101–102) on peräänkuulluttanut syvempää kielitieteellistä kiinnostusta partikkeleita kohtaan, ja hänen lisäkseen muun muassa Cliff Goddard (2014) ja Anni Jääskeläinen (2013) ovat todistaneet partikkelien tutkimuksen olevan tarpeen.

Lyhyesti ilmaistuna tarve tutkimukselle nousee siitä, että digitaalinen tunneviestintä lisääntyy ja kehittyy nopeammin kuin sitä ehditään tutkia. Koska joillakin partikkeleilla on taipumusta ilmentää suhteellisen monisävyisiä affekteja, partikkelit ovat looginen valinta tarkasteltavaksi kielenaineekseksi. Avaan affektin, asennoitumisen ja partikkelin käsitteitä teoriaan keskittyvissä luvuissa 2–4.

Yhdistelen analyysissä systeemis-funktionaalisen kieliteorian alle sijoittuvan suhtautumisen teorian lisäksi myös muiden tutkimusperinteiden elementtejä. Käännän tavoin lähestyn asynkronista verkkokeskustelua hyödyntäen tiettyjä keskusteluanalyysin käsitteitä. Samoin noudatan perinteisesti teknologiavälitteisen viestinnän tutkimuksessa käytettyä diskurssianalyttistä tutkimusotetta, johon on yhdistetty myös sisällönanalyysia. (Ks. Käytäntö 2016: 30–31.) Pyrin löytämään vastaukset seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- 1) Millaisia tehtäviä partikkeleilla on negatiivisen asennoitumisen ilmaisussa? Hypoteesini on, että niillä on arvottavia, reaktiivisia ja dialogisia merkityksiä. Lisäksi oletan, että ne ovat asennoitumista ilmaistessaan jonkinasteisesti sidoksissa affektiin.
- 2) Millaisin erilaisin tekstuaalisin tavoin partikkeleita korostetaan? Ilmennetäänkö korostuskeinoilla puhutussa kielessä esiintyvää prosodiaa ja intonaatiota? Millaisia vaikutuksia tällä on ilmi tulevaan asennoitumiseen esimerkiksi affektin voimakkuuden kannalta? Hypoteesini on, että partikkelien äänenpainoja ja säveltä pyritään korostamaan etenkin vahvan affektiivisissa yhteyksissä.
- 3) Onko partikkeleilla myös itsenäisiä merkityksiä asenteen ilmaisussa, vai ovatko aineiston partikkelien sävyt ja merkitykset poikkeuksetta kontekstisidonnaisia? Hypoteesini on, että konventionaalisimmat partikkelit sisältävät myös itsenäisiä merkityksiä negatiivisen asennoitumisen ilmaisussa. Uskon kuitenkin kontekstilla olevan merkitystä partikkelin tulkinnassa.

Kaikki tutkimuskysymykset koskevat partikkelien vuorovaikutuksellisuutta, mutta toiseksi numeroitu tutkimuskysymys on lyhemmin semanttinen muihin kysymyksiin verrattuna. Se keskittyy partikkelien korostuskeinoihin sekä siihen oletukseen, että erityisesti aineistossa runsaslukuisina esiintyvät interjektiot ja dialogipartikkelit pohjautuvat ensisijaisesti puhuttuun kieleen. Tällöin näiden partikkelityyppien avulla luotava viestin sävy on toisinaan sidonnainen prosodiaan ja intonaatioon. (VISK § 1709.) Siksi ilmi tuodun sävelen ja äänenpainon tulkinta on mielekästä.

Käsittelen tutkielmassani negatiivista asennoitumista ennen kaikkea viestin kirjoittajan ilmaisemien negatiivisten affektien kautta. Tällöin kommentoija arvottaa joko edellisen viestin sisältöä tai sen kirjoittajaa. On huomattava, että toisinaan negatiivinen reaktio ei edusta keskusteluanalyysin piirissä käytettyä nk. preferoimatonta vierusparia eli odottamatonta reaktiota, sillä välillä ryhmän keskusteluketjut saattavat suoraan rohkaista esimerkiksi inhoa aiheuttavien kuvien jakamiseen.

Olen ryhmitellyt tarkasteltavat partikkelit semantiikkansa mukaan, selkeän aineistolähtöisesti. Tarkastelen analyysin keskiöön nostettuja partikkeleja vasten keskustelu- ja tekstikontekstiaan. Lisäksi määrittelen jokaisen partikkelin kohdalla asenteen kohteen ja asenteen sisältämän affektin. Näiden piirteiden lisäksi kiinnitän huomiota partikkelin korostuneisuutta muokkaaviin elementteihin sekä partikkelin sisällä että sen ulkopuolella. Etenkin konventionaalisten eli sanakirjassa tunnustettujen partikkelien kohdalla tuon esiin niiden mahdollisia kiteytyneitä tarkoituksia.

1.2 Tutkimuksen aineisto

Olen koonnut tutkielman aineiston Facebookissa toimivasta Naistenhuone-ryhmästä. Ryhmä on STT:n vuonna 2018 tekemän selvityksen mukaan suomenkielisen Facebookin neljänneksi suurin, sillä siinä on yli 107 000 jäsentä³. Ryhmän kuvauksen mukaan se on perustettu marraskuussa 2016 ja se on alusta asti suunnattu eri-ikäisten naisten

³ Suositut Facebook-ryhmät paisuvat, mutta seinille ei enää kirjoiteta. Suomessa monta yli 100 000 jäsenen ryhmää. *Keskisuomalainen* 25.2.2018. [Verkkouutinen. Viitattu 7.11.2018.] Saatavissa: <https://www.ksml.fi/kotimaa/Suosittu-Facebook-ryhm%C3%A4t-paisuvat-mutta-seinille-ei-en%C3%A4%C3%A4-kirjoiteta-%E2%80%93-Suomessa-monta-yli-100%E2%80%99000-j%C3%A4senen-ryhm%C3%A4%C3%A4/1115138>

keskustelukanavaksi⁴. Valtaosa ryhmäläisistä on kuitenkin nuoria, sillä marraskuussa 2017 tehdyn ikäkyselyn mukaan n. 80 prosenttia vastaajista oli 17–25 vuotiaita. On oletettavissa, ettei ikärakenne ole merkittävästi muuttunut vuoden aikana.

Ryhmän topiikit vaihtelevat erittäin paljon, sillä ryhmän säännöt eivät ota kantaa keskustelunaiheisiin – kunhan ne eivät riko Facebookin yleisiä yhteisönormeja. Ryhmässä keskustelut käsittelevät monenlaisia aihealueita, sillä keskustelunaiheita ei pyritä rajaamaan tai ohjaamaan. Pääasialliset keskustelunaiheet liittyvät ennen kaikkea ihmissuhteisiin, mutta myös esimerkiksi kauneudenhoitoon ja ajankohtaisiin ilmiöihin. Ylläpitäjien kautta on lisäksi mahdollista tehdä anonyymejä julkaisuja, mikä mahdollistaa hyvinkin arkaluontoisten asioiden puimisen. Kiiwas keskustelu ja selvä mielipiteiden jakautuminen ovat tutkittavan ryhmän dynamiikalle tyypillisiä ilmiöitä.

Ryhmä on lähtökohtaisesti suljettu, mutta sen suuren koon vuoksi en näe sen tutkimisessa tai tulosten esittämisessä eettisiä ristiriitoja. Alati kasvavaa, yli sadantuhannen hengen ryhmää ei voi luokitella erityisen intiimiksi, eikä se perustu jäsentensä välisiin sosiaalisiin tai ammatillisiin yhteyksiin: ryhmäläisiä yhdistää oletetusti vain sukupuoli ja todennäköisesti myös suomen kielen taito. Tästä huolimatta esitän keskusteluketjut anonyymeinä ja olen poistanut ketjuista selvästi julkaisijan itse ottamat kuvat. Lisäksi olen anonymisoinut joitain keskusteluketjuja, jotta henkilöiden tunnistaminen ei olisi mahdollista. (Ks. Markham–Buchanan 2012.)

Tarkastelen ryhmää aikavälillä 1.9.–1.12.2018. Koska ryhmä on erittäin aktiivinen, jokaista esiintymää ei ole mahdollista taltioida. Siksi tutkielmani aineistonkeruutekniikka on ns. tiheä satunnaisotanta. Pyrin kolmen kuukauden aikana hahmottamaan mahdollisimman selkeän yleiskuvan ryhmän partikkelien käytöstä negatiivisen asennoitumisen ilmaisemisessa.

Hahmotan yleiskuvaa laadullisen, aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin. Ryhmän kielenkäyttöä tarkkailemalla olen muodostanut erilaisia klustereita eli ylä- ja alaryhmiä, jotka kuvaavat oleellisimpia negatiiviseen suhtautumiseen liittyviä affekteja. Näin hahmotetun yleiskuvan mukaisesti esitän edustavia esiintymiä, jotka myötäilevät ryhmän

⁴ *Naistenhuone-Facebook-ryhmän kuvaus*. [Verkkodokumentti. Viitattu 15.9.2018 ja 10.11.2018.] Saatavissa: <https://www.facebook.com/groups/naistenhuone/about/>

kielenkäytön yleispiirteitä. Koska tutkielma on kvalitatiivinen, kvantitatiivisiin esiintymääriin en varsinaisesti ota tarkempaa kantaa. Avaan aineistonkäsittelyprosessia tarkemmin luvussa 5.1.

1.3 Tutkimuksen rakenne

Tutkielma koostuu viidestä luvusta. Johdantoluvun jälkeiset luvut 2–4 edustavat tutkielman teoriapohjaa ja avaavat keskeisimpiä käsitteitä. Luvussa 2 luon katsauksen kielitieteelliseen asenteen tutkimukseen, ja tätä seuraavassa luvussa 3 keskityn valottamaan affektiivisuuteen liittyvää teoriataustaa niin kieliopillisesti kuin myös internetkeskustelun kannalta. Luvussa 4 avaon partikkelien funktioita ja sanaluokan asemaa kieliopissa, kielentutkimuksessa ja keskustelunanalyysissä.

Luku 5 keskittyy aineiston analysointiin. Olen ryhmitellyt analysoimani partikkelit niiden semantiikan mukaisesti, ja lisäksi olen kategorisoinut ne niiden semantiikkaa sekä niiden ilmaisemaa affektia tarkentaviin alaryhmiin. Analysoin yhteensä 70 kommenttia, jotka on numeroitu juoksevasti. Kustakin kommentista on alleviivattu analyysin keskiössä oleva partikkeli. Tyypillisesti jokaista esimerkkikommenttia seuraa kommenttia koskeva analyysi, mutta käsittelen joitakin kommentteja nipuissa niiden samankaltaisuuden vuoksi.

Kontekstualisoin leipätekstissä jokaisen analysoitavan kommentin niin, että referoin sen käyttötilanteen niiltä osin kuin näen oleelliseksi. Esityksestä ilmenee sekä analysoitavan partikkelin tekstikonteksti että konkreettinen aikapaikkainen vuorovaikutuksellinen käyttötilanne eli koteksti ja tilannekonteksti (ks. Shore 2012: 136). Arvioin partikkelin affektia viittaussuhteineen sekä sen semantiikkaa suhteessa näihin kahteen esiintymisympäristön tasoon.

Sen lisäksi, että kommenttien kontekstit on referoitu analyysin leipätekstissä, analysoitaviin kommentteihin liittyvät keskusteluketjut ovat saatavilla tutkielman liitetiedostoissa 1–4. Liitetiedostot on jaoteltu affektiryhmittäin. Valittu esitystapa on epäkonventionaalinen, mutta tutkielman yhteydessä välttämätön. Analysoitavan kommentin kirjaimellisen käyttöyhteyden on oltava lukijan nähtävillä, mutta pitkien kontekstualisoivien keskusteluketjujen esittäminen analyysin lomassa tekisi tekstin kokonaisuuden hahmottamisesta haastavaa.

Analyysiluvun viimeisessä alaluvussa esittelen analyysistä nousseita havaintoja, vastaan tutkimuskysymyksiin ja arvioin asettamieni hypoteesien toteutumista. Tutkielman päätävässä Lopuksi-luvussa arvioin esittämiäni tuloksia ja tarkastelen tutkimustani kriittisestä näkökulmasta. Lisäksi esittelen erilaisia jatkotutkimuksellisia mahdollisuuksia erityisesti digitaalisten yhteisöjen kielitieteellisen tutkimisen kannalta.

2 Asenteen kielitieteellinen tutkimus

Ensimmäisessä aluvussa avaan systeemis-funktionaalisen kieliteorian taustoja ja pääpiirteitä. Valotan erityisesti sen piiriin kuuluvaa suhtautumisen teoriaa. Toisessa aluvussa keskityn keskusteluanalyysiin liittyvän asennoitumisen käsitteen selkeyttämiseen.

2.1 Asennoituminen suhtautumisen teoriassa

Käsittelen tutkielmassani kieltä funktionaalisen lähestymistavan kautta. Kielitieteessä tällä tarkoitetaan suuntausta, joka keskittyy tutkimaan kieltä sosiaalisen vuorovaikutuksen välineenä. Funktionaalista lähestymistapaa ei yleisesti mielletä kiinteäksi koulukunnaksi tai teoriamalliksi, vaan ennemminkin näkökulmaksi kieleen. Kaikkia funktionaalisia kielikuvauksia yhdistää käsitys siitä, että kielellisten ilmausten merkitys on sidonnainen kulttuuriin, tilanteeseen, puheenaiheeseen ja useisiin muihin kontekstuaalisiin tekijöihin. (Luukka 2000: 135–137.)

Tunnetuin funktionaalisen kielitieteen suuntaus on systeemis-funktionaalinen teoria (SF-teoria), jota M. A. K. Halliday alkoi hahmotella 1960-luvun alkupuolella. Teoria eroaa muista suuntauksista ennen kaikkea funktiokäsitykseltään, sillä sen mukaan funktio ei ole yksittäisten kielenaineisten tai tekstien ominaisuus, vaan se liittyy koko kielisysteemiin samanaikaisesti rakentaen sitä. (Luukka 2000: 137–138.) Teorian mukaan kieli tarjoaa erilaisia resursseja, joiden avulla voidaan luoda erilaisia merkityksiä. SF-teorian keskiössä on tällainen käsitys kielestä resurssina ja osana ympäröivää maailmaa. Teorian mukaan resurssikäsitys luo mahdollisuuden vaihtoehtoisille valinnoille: kielenkäyttäjä voi tehdä valtavasti erilaisia kielellisiä valintoja, ja nuo valinnat sekä ilmentävät että rakentavat ympäröivää todellisuutta. (Pietikäinen–Mäntynen 2009: 15–17.)

Suhtautumisen teoria (engl. appraisal theory) on syntynyt täydentämään hallidaylaista systeemis-funktionaalista teoriaa, ja se pohjaa erityisesti SF-teorian käsitykseen sävystä sekä kielestä sosiaalisten suhteiden ja identiteettien muodostajana. Jim Martinin ja Peter Whiten kehittämä teoria keskittyy oletetun kirjoittajan ja lukijan suhdetta rakentaviin kielellisiin piirteisiin. Sen avulla voidaan tarkastella sitä, miten tekstin kirjoittaja ilmaisee esimerkiksi (tämän tutkielman näkökulmasta oleellisia) paheksuntaa, inhoa tai

erimielisyyttä. (Koskinen 2014: 134–135; Martin–White 2005: 1–3.) Teoria on kehitetty ensisijaisesti tunteen ja asennoitumisen tarkastelun apuvälineeksi, sillä se on tapa tarkastella, miten kielenkäytössä ilmennetään tunteita ja arvioita (Juvonen 2007: 431).

Suhtautumisen teoria lähestyy kieltä systeemisesti. Se kuvaa kieltä semanttisina valintoina ja näiden valintojen joukkoa puolestaan paradigmaattisten suhteiden verkostona. Teoria käsittää kolme alasysteemiä: asennoitumisen, sitoutumisen ja asteittaisuuden systeemit. (Juvonen 2007: 431–432.) Aavaan asennoitumisen käsitettä tarkemmin, koska se on tutkielman kannalta oleellinen.

Asennoituminen (engl. attitude) koskee emootioiden, inhimillisen käytöksen sekä asioiden arvottamista. Näistä kolmesta alaryhmästä ensimmäinen painottuu suoraan affektin tai emootioiden kuvaamiseen, toinen inhimillisen toiminnan moraaliseen arvottamiseen ja kolmas ei-inhimillisten asioiden sekä ilmiöiden arvottamiseen. Näiden lisäksi asennoitumisen systeemi käsittelee puhujan oman tunteen suoraa ilmaisua. (Juvonen 2007: 431–432; Martin–White 2005: 42–45.) Tutkielman aineistossa on huomattavissa näiden kolmen ryhmän toisiinsa kietoutumista esimerkiksi siten, että keskustelija saattaa osoittaa, millaisia tunnetiloja huonon moraalisen ratkaisun tehneen edellisen keskustelijan pitäisi hänen mielestään tuntea. Tunteisiin keskittyvää affektin käsitettä määritellään tarkemmin luvussa 3.1.

Aineiston luonteen vuoksi etenkin edellä mainittua inhimillisen toiminnan arvottamista (engl. judgement) on syytä tarkastella perusteellisemmin. Käsitteellä tarkoitetaan suoraa asennoitumista toisen ihmisen käytökseen ja persoonaan. Toisin sanottuna kyse on toisen ihmisen mahdollisesti kokonaisvaltaisestakin arvottamisesta suhteutettuna normiin. Arviota tehdään positiivinen–negatiivinen-akselilla peilaten erilaisiin sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin sääntöihin. (Martin–White 2005: 52.) Tämä tutkielma keskittyy akselin negatiiviseen päähän.

Suhtautumisen teoria korostaa kielenkäytön retoriikkaa sekä kontekstin roolia merkityksen luomisessa, eikä se keskity lähtökohtaisesti mihinkään yksittäiseen kieliopilliseen luokkaan (Juvonen 2007: 433). Siksi huomioin partikkelien tarkastelussa sekä kontekstin että kontekstin eli tekstiyhteyden, jossa tarkasteltava kielenaines esiintyy. Suhtautumisen teoria on tähän tutkielmaan nähden taustoittava teoria, jota hyödynnän vain osittain; koko teorian hyödyntäminen yhdessä tutkimuksessa olisi hyvin pikkutarkka prosessi, joka ei tukisi asetettuja tutkimuskysymyksiä (ks. esim. Juvonen 2007: 434).

2.2 Asennoituminen keskustelussa

Asennoituminen on suomenkielisenä kielitieteen terminä haastava käyttää. Edellä kuva-
sin asennoitumista yhtenä teksteihin keskittyvän suhtautumisen teorian alasysteeminä,
mutta sitä on käytetty myös muilla kielitieteen aloilla hieman eri merkityksessä. Vuoro-
vaikutuslingvistiikka, keskustelunanalyysi ja sosiolingvistiikka käsittelevät asennoitu-
mista (engl. stance taking) dynaamisemmasta näkökulmasta (Rouhikoski 2012: 470).

Kielitiede on käsitellyt asennetta perinteisesti yhden puhujan staattisena tilana, ja asen-
noitumisen stance taking -merkitys on keskittynyt uudistamaan ja laajentamaan näke-
mistä. Vuorovaikutuksellisemmassa asennoitumisen tarkastelussa korostetaan sen dy-
naamisuutta, neuvoteltavuutta ja tilapäisyyttä. Asenteen nähdään muodostuvan keskuste-
lijoiden yhteistoimintana, ja myös asenteeseen liittyvä vaikuttavuuteen pyrkiminen huo-
mioidaan tarkastelussa. Toisin sanottuna asenteisella ilmaisulla pyritään vaikuttamaan
kuulijan mielipiteeseen, jolloin keskustelun toisen osapuolen toivotaan vastaavan puhee-
seen samantyyppisellä arviolla. (Kärkkäinen 2002: 84–86, 97.)

Preferenssijäsennys liittyy läheisesti keskustelunanalyttiseen asennoitumisesta neuvot-
teluun. Käsitteellä tarkoitetaan erilaisten vierusparien välistä ”suosittuimmuusjäsen-
nystä”: esimerkiksi kutsulle odotetaan yleensä myöntävää vastausta ja kannanotolle toi-
votaan samanmielisyyttä. Näissä tilanteissa positiivinen tulos on preferoidumpi negatii-
viseen tulokseen verrattuna. (Tainio 1999: 93–94.) Käsite on tutkielmani kannalta oleel-
linen, sillä negatiivinen suhtautuminen on useimmiten ei-pidetty vaihtoehto, ja siksi se on
usein myös vastapuolelle odottamaton reaktio. Negatiivinen suhtautuminen vaikuttaa
koko keskustelun dynamiikkaan, ja keskustelijoiden tulee neuvotella yhteinen asennoitu-
misensa uudella tavalla.

Pekka Pälli (1999: 146) kuvaa asenteen muotoutuvan sekä rakentuvan diskursiivisessa
kehyksessä ja olevan siksi ominaislaadultaan jatkuvasti liikkeessä. Tästä johtuen asen-
netta ei voi tarkastella puhujasta ja puheenaiheesta irrallisena elementtinä. Kun asenne
käsitetään sosiaaliseksi, kommunikaatiossa muodostuvaksi ilmiöksi, on mahdollista pu-
hua asenteen tuottamisesta, sen päättymisestä ja sen ottamisesta (Vesala–Rantanen 2007:
27). Asenteen muovautuminen liittyy läheisesti keskustelunanalyysissä käytettyyn pu-
heenvuoron muotoilun (engl. turn design) käsitteeseen. Muotoillessaan puhettaan puhuja
tekee tiettyjä valintoja sanastollisesti ja äänenpainollisesti. Näistä muodostuvat sävyt ja

tyylit viestivät puhujan asenteesta liittyen topiikkiin eli puheenaiheeseen tai keskustelukumppaniin. (Suoninen 1999: 116.)

Kesken keskustelun tapahtuvan tyylinmuutoksen voi nähdä merkiksi siitä, että osallistujien käsitys vuorovaikutustilanteesta on jollain tasolla muuttunut. Tämä liittyy puhujan itsensä tekemään kontekstualisointiin, sillä puhuja pyrkii tietysin vihjein osoittamaan yhteyden, jossa hänen lausumansa on tulkittavissa. Puhuja voi käyttää useita erilaisia puhe-sidonnaisia keinoja, kuten intonaationmuutosta tai tauotusta. (Kalliokoski 1995: 2–3.) Oletan kommentoijien pyrkivän jäljittelemään näitä keinoja myös kirjoitetussa kielessä.

Keskustelunanalyysi käsittää asennoitumisen kommunikatiivisena ilmiönä (Vesala–Rantanen 2007: 27, 51). Asennoituminen käsitetään välittäjäksi, joka liittää kielenpiirteisiin ja -aineksiin tiettyjä sosiaalisia merkityksiä tehden niistä indeksisiä. Kun tietty kielenpiirre esiintyy tarpeeksi monta kertaa ilmentämässä tiettyä asennetta, alun perin neutraaliin ainekseen alkaa tarttua asenteisia piirteitä. Tästä huolimatta kielenpiirre ei ole sidoksissa vain tiettyyn käyttötilanteeseen, vaan se saattaa ilmentää erilaisia asenteita eri konteksteissa. (Rouhikoski 2012: 471–472.) Esimerkiksi *öö*-interjektion käyttötavat toimivat tästä hyvänä esimerkkinä: käyttötilanteesta riippuen partikkeli voi ilmentää joko puhujan epävarmuutta tai täysin päinvastaisesti varmuutta asianlaidasta. Käsittelen ilmiötä tarkemmin analyysiluvussa 5.

Anu Rouhikoski (2012: 472) huomauttaa, että asennoitumisen tutkiminen ei kuitenkaan pyri lähtökohtaisesti yleistettävyyteen. Tästä huolimatta useamman yksilön puhutavan tutkiminen on mielekästä, sillä näistä syntyvät keskiarvot muodostavat yleiskuvia erilaisien ryhmien rekisteristä ja kielenkäytön tavoista. Tutkielmassani pyrin juuri tällaisen Naistenhuone-ryhmän kielenkäyttöä koskevan yleiskuvan luomiseen.

Asennoituminen on sidoksissa vuorovaikutustilanteessa olevien osapuolten tunteisiin. Martinin ja Whiten lisäksi Marjorie Goodwin, Asta Cekaite ja Charles Goodwin liittävät asennoitumisen ja keskustelijoiden emootiot kiinteästi toisiinsa. Näkemyksen mukaan asenne, mieliala, sosiaalinen asema ja emootioiden eri asteet muodostavat yhdessä asennoitumisen vuorovaikutustilanteeseen: affektia ja asennoitumista ei siis voi täysin erottaa toisistaan. Tutkijat esittävät sekä affektin että asennoitumisen muotoutuvan inhimillisessä dialogissa. (Goodwin ym. 2012: 16, 24–25.)

3 Affektin ilmeneminen

Tässä luvussa selvitän affektin esiintymistapoja ja -ympäristöjä. Ensimmäisessä alaluvussa avaatan affektin suhdetta kieleen. Toisessa alaluvussa puolestaan valotan affektiivisuuden ilmenemistä internetyhteisöissä.

3.1 Affekti kielessä

Affektilla on useita eri merkityksiä tieteenalasta riippuen, mutta tyypillisesti sillä tarkoitetaan jonkinasteista inhimilliseen tunne-elämään liittyvää tapahtumaa (ks. esim. Paasonen 2017: 42). Psykologian kentässä affektilla viitataan emootioihin, jotka jaetaan valenssiltaan sekä positiivisiin että negatiivisiin tunteisiin (Peräkylä 2012: 277–278). Tässä tutkielmassa keskityn valenssiltaan negatiivisiin affekteihin. Toisaalta Martinin ja Whiten (2005: 43, 206) määritelmän mukaan affekti ei ole emootion synonyymi, sillä he näkevät affektin koostuvan emootioista ja reaktioista. Reaktiot voivat liittyä käytöksen, tekstin, prosessin tai ilmiön arviointiin, ja ne ovat yhteydessä reagoijan tapaan suhteuttaa itsensä kommunikaatiotilanteeseen. Myös Martinin ja Whiten määritelmän mukaan sekä emootioita että reaktioita arvioidaan positiivinen–negatiivinen-akselilla. Tässä tutkielmassa affektikäsitys perustuu Martinin ja Whiten näkemykseen.

Anssi Peräkylä (2012: 278) esittää myös intensiteettiin perustuvan affektien luokittelutavan jaotellen tunneintensiteetit voimakkaisiin ja heikkoihin affekteihin. Huomioin myös tämän affekteja koskevan piirteen tutkielmassani, ja käytän affektien intensiteetin selvittämiseen Martinin ja Whiten esittämän suhtautumisen teoriaan liittyvää asteittaisuuden (engl. graduation) alasysteemiä. Systeemin intensiteettiin liittyvä osuus tarkastelee erilaisia leksikaalisia ja kieliopillisia valintoja, joilla puhuja joko korostaa tai häivyttää laatua, määrää ja modaalisuutta. Se huomioi myös kontekstin merkityksen sekä näennäisesti neutraalien ilmausten merkityksen affektien välittämisessä. (Martin–White 2005: 141–143.) Koska affektisuutta ilmaistaan myös tämän tyyppisin keinoin, on tarpeen kartoittaa kieliopillisia affektisuuden ilmaisimia. Tämä on tärkeää myös siksi, että tutkielmassa tarkastelen negatiivista asennoitumista ilmaisevia partikkeleita osana puheenvuoroa. Vuoron muiden ilmausten vaikuttaessa vahvasti partikkelin tulkintatapaan on oleellista avata partikkelien lisäksi myös muunlaisia affektiivisia ilmaisuja.

Fennistiikassa kieliopillista affektiivisuutta tarkastellaan luonnollisesti kielen ilmiönä, joka voi ilmentyä usealla kielen tasolla, esimerkiksi syntaksissa, konventionaalisessa leksikossa ja spontaanissa sananmuodostuksessa. Affektiiviset ilmaukset ovat kielenaineksia, joilla puhuja esittää joko suhtautumistaan tai asennoitumistaan puhekumppaniinsa tai keskustelun topiikkiin. Ne voivat olla sekä vakiintuneita ilmauksia, joita kutsutaan morfosyntaktisiksi konstruktioiksi, että muunlaisia kielenaineksiä. Ilmauksen affektiivista merkitystä ei kuitenkaan mielletä osana lausuman propositionaalista sisältöä. Sen sijaan affektiiviset keinot luovat erilaisia lisämerkityksiä. (VISK § 1707.)

Affekti esiintyy myös lekseemien tasolla, sillä erilaiset voimasanat (esim. *hitto*) ja interjektioartikkelit (esim. *hyi*) ovat kuvaavia esimerkkejä affektin leksikaalistumisesta. Affekti ulottuu myös sananmuodostuksen keinoihin, sillä Iso suomen kielioppi erottaa affektiiviset johdokset omaksi johdostyyppikseen (VISK § 206). Ne perustuvat erilaisiin muotteihin ja esiintyvät etenkin puhutussa kielessä. Muotteja on useita, ja niillä on monia eri käyttötapoja, kuten hellittely, vähättely, leikillisuus tai arkityylisyys. Varsinaisten affektiivisten johdosten lisäksi deskriptiivisten eli äänteellisesti motivoituneiden sanojen kuvataan olevan luonteeltaan affektiivisiä. Sananmuodostustyyppi ei ole selvärajainen, mutta deskriptiivisiä sanoja yhdistää tyypillisesti etisten sointuvokaalien runsaus (esim. *köntys* tai *räsähtää*). (VISK § 154, § 1707.)

Kuten olen edellä todennut, suomen kieli tarjoaa lukuisia kiteytyneitä, konventionaalisessa kieliopissa tunnustettuja keinoja affektiivisuuden ilmaisuun. Laura Visapää (2013: 526–527) esittää affektisen kielenkäytön tätäkin laajempaan. Hän huomauttaa kaikkien kielenkäytön keinojen toimivan potentiaalisesti affektin välineinä, sillä emotionaalisenteellista suhtautumista on mahdollista ilmaista laajalti, etenkin kasvokkaisessa vuorovaikutustilanteessa. Myös Kaisa Koskinen korostaa affektiivisten kielenainesten selvärajaisuuden puutetta, sillä teksti voi värittyä tiettyyn suuntaan myös ns. saturoivan prosodian vuoksi. Tällä tarkoitetaan tekstissä esiintyviä samankaltaisia elementtejä, jotka välittävät tiettyä emotionaalista latausta. (Koskinen 2014: 138.)

Martin ja White ovat huomioineet teoriassaan myös tämän affektiivisuuden implisiittisyyteen liittyvän puolen. Tämä ilmenee muun muassa leksikaalisissa valinnoissa. Teorian mukaan sävykkäät sanavalinnat sisältävät itsessään joko positiivisia tai negatiivisia konnotaatioita. Näiden konnotaatioiden vuoksi sanan ydintarkoite on laajentunut arvottavaksi: esimerkiksi *koni* viittaa hevoseen, mutta sisältää erilaisia lisämerkityksiä verrattuna

ratsuun. (Martin–White 2005: 65–67.) Huomioin analyysissäni myös tällaisen implikoidun affektisuuden, esiintymistilannetta ja -yhteyttä unohtamatta.

Visapää (2013: 527) alleviivaa kontekstin merkitystä affektiivisuuden ilmaisussa. Esiintymisympäristö ja -tilanne vaikuttavat merkittävästi siihen, miten affektia konventionaalisesti ilmaiseva kielenaines tulkitaan. Näkökulma on mielenkiintoinen ja valottaa esimerkiksi tutkielman aineistossakin esiintyvän *huhhuh*-interjektion monimerkityksisyyttä. Kontekstista riippuen huudahduksen voi tulkita tarkoittavan joko päivittelyä tai helpottuneisuutta.

Edellä esitettyjen vuorovaikutuslingvististen huomioiden lisäksi on tarpeen nostaa esiin Matti Leiwon näkemykset kielellisestä affektiivisuudesta. Leiwo (1969: 49) esittää affektiivisen kielenkäytön olevan sidoksissa sitä harjoittavan ryhmän muodostumistapaan. Näkemyksen mukaan vahvan affektiivista kieltä käyttävät ryhmät ovat muodostuneet todennäköisemmin sosiaalisista kuin esimerkiksi maantieteellisistä syistä. Hypoteesi on toki tehty ennen digiaikaa, mutta se vaikuttaa osuvan oikeaan ainakin tässä tutkielmassa tarkastelemani Facebook-ryhmän kohdalla.

3.2 Affektiivisuus virtuaaliyhteisössä

Koska tarkasteltava Naistenhuone-keskusteluryhmä on internetpohjainen, sen analysoinnissa ei voi täysin hyödyntää perinteisiä keskusteluanalyttisiä lähtökohtia (ks. Kääntä 2016: 30–31). Siksi on tarpeen avata digitaalisen yhteisön käsitettä sekä internetissä tapahtuvaa tunneviestintää.

Erilaisissa kanavissa tapahtuva viestintä on irrottanut itseilmaisun ajan ja paikan konteksteista. Medioituminen on mullistanut koko käsityksen yhteisöistä: nykyisin yksilöiden nähdään kuuluvan paikallisten yhteisöjen lisäksi medioituneisiin yhteisöihin, joilla on erilaisia tarkoituksia, motiiveja ja intensiteettejä. (Matilainen 2010: 32–33.) Susan Herring (2004) lähestyy virtuaalisia yhteisöjä identiteetin, sosiaalisuuden ja tuen osoittamisen kautta. Virtuaalinen ryhmä muodostuu yhteisöksi, kun ryhmä käsittää itsensä omana yksikkönään, ja kun sen jäsenten välillä tapahtuu vuorovaikutusta ja vastavuoroisuutta.

Vuorovaikutuksen aikajänteestä on keskustelu runsaasti digitaalisen vuorovaikutuksen tutkimuksen piirissä. Janne Matikainen (2006: 179) hahmottaa verkkokeskustelua

reaaliaikaisuuden asteikolla, jonka toisessa, täysin reaaliaikaisessa päädyssä ovat nopeaan vuoronvaihtoon perustuvat chat-keskustelut ja toisessa, ei-reaaliaikaisessa päädyssä ovat perinteiset keskustelupalstat. Jälkimmäisen keskustelutyypin aikajänne saattaa venyä päivistä jopa kuukausiin (Vanhanen 2011: 39). Naistenhuone-ryhmä tuntuu sijoittuvan näiden välimaastoon: keskustelunaloitusten kommenteissa saatetaan käydä hyvinkin synkronista chat-tyylistä keskustelua, mutta toisaalta keskustelunaloitus tai sen alle syntynyt kommenttiketju saattaa saada kannanottoja vasta useamman vuorokauden, joskus jopa vuoden jälkeen. Facebookin kommenttiketjujen synkroninen rakenne vaikuttaa keskustelun kulkuun, sillä asynkronisuus mahdollistaa valinnanvapauden myös sen suhteen, mihin asiaan valitaan ottaa kantaa (ks. Kääntä 2016: 44). Erilaiset tunteita herättävät keskustelut pysyvät yleensä kauiten esillä, koska niissä keskustelu on usein aktiivisinta (ks. Paasonen 2014: 25).

Muiden keskusteluforumien tavoin Facebook-ryhmät jakautuvat moniin eri tarkoituksiin. Ne voivat pitää sisällään esimerkiksi informaation jakamisen, avunpyynnön, empatianhaun ja vertaistuen teemoja. (Ks. Savolainen 2011: 1–2.) Etenkin kahden jälkimmäisen teeman läsnäolo on Naistenhuone-ryhmässä kiistaton, sillä ryhmän tyypiksi on määriteltä ”tuki” ja sen kuvauksessa sanotaan, että ryhmä on perustettu ”arkisten stressihuoilien jakamista varten”⁴. Howard Rheingold (1993: 5) on 90-luvun alussa esittänyt jonkinasteisen tunnepohjaisen viestinnän olevan yksi välttämätön osa virtuaaliyhteisön syntyä. Tämä pitäneen edelleen paikkansa ainakin sosiaalisista syistä syntyneiden vapaa-ajan yhteisöjen kohdalla.

Verkkokeskusteluista käytävissä yleisessä diskurssissa tavataan korostaa sen sitoutumattomuutta, anonyymiyyttä ja sosiaalista kliinisyttä. Jälkimmäisellä viitataan useimmiten fyysisen kontaktin puutteeseen, minkä vuoksi verkossa tapahtuvaa vuorovaikutusta on toisinaan pidetty vähemmän sosiaalisena ja tehtäväkeskeisempänä kasvokkaiseen vuorovaikutukseen verrattuna. Toisaalta tekstiin perustuvissa nettikeskusteluissa on kehitelty ja edelleen kehitellään erilaisia keinoja sosiaalisten vihjeiden luomiseen. Hyviä esimerkkejä tästä ovat erilaiset kasvoniilmesymbolit ja tietyt tekstuaaliset tyylivalinnat. (Vanhanen 2011: 36–38.) Näitä ja useita muita jatkuvasti edistyviä keinoja käyttämällä nettikeskustelu voi vastata kasvokkaisuviestintää tunnedynamiikkansa puolesta (Paasonen 2014: 28). Aineiston analyysiosiossa käsittelen myös erilaisten välimerkkien ja välilyöntien roolia äänenpainojen ilmentämisessä.

Sosiaalinen media on luonteeltaan tunnetiloja painottava (Koskinen 2014: 129). Tästä johtuen nettikeskusteluiden on esitetty lietsovan aggressiivissävytteistä viestintää (Vanhanen 2011: 38). Väite keskustelun herkästä leimahtamisesta on osittain tosi, mutta hyvin kontekstisidonnainen, ja siihen liittyy mediatutkimuksen kentässä käytetty affektiivisen tahmeuden käsite. Tahmeaksi nimitetty verkkosisältö saa käyttäjän palaamaan tietyn viih-teellisen sisällön ääreen toistuvasti: affektiivisesti tahmeita ovat esimerkiksi tunnepitoista materiaalia sisältävät Facebook-kommenttiketjut. Facebookin omat algoritmit lisäävät tahmeutta, sillä mitä enemmän kommentteja ketjuun tulee, sitä enemmän näkyvyyttä ketju saa. (Paasonen 2014: 25–26.)

Esimerkiksi tutkielman aineiston kohdalla erityisesti sukupuolivähemmistöihin tai kas-vissyöntiin liittyvät keskustelut vaikuttavat olevan erityisen tahmeita. Affektiivinen tah-meus on huomattavissa nopeana vastakkainasettelun kärjistymisenä ja affektiivisten kie-lenaineisten lisääntymisenä (Paasonen 2014: 27). Nopeiden tunneintensiteettien hakemi-nen saattaaakin motivoida osallistumaan keskusteluun tai ainakin seuraamaan sitä (Paaso-nen 2017: 43). Facebook-kommentointi mahdollistaa vahvat tunneintensiteetit usealla ta-solla, sillä se sallii sosiaalisista paineista vapaamman keskustelemisen – tällöin myöskään käytöstavoilla ei ole niin suurta painoarvoa (Kangaspunta 2016: 47).

4 Näkökulmia partikkeleihin

Koska keskityn tutkielmassani partikkelien tarkastelemiseen, sanaluokan luonnetta on oleellista avata. Ensimmäisessä alaluvussa käsittelen partikkelien tehtävää suomen kielessä sekä tutkimushistoriallisia muutoksia, joita on tapahtunut etenkin niiden ryhmitelyssä vuosien varrella. Jälkimmäisessä alaluvussa avaatan partikkelien roolia keskustelussa. Käsittelen partikkelien affektiivista käyttöä tarkemmin aineiston analyysiin keskittyvässä luvussa.

4.1 Partikkeli kieliopissa

Iso suomen kielioppi jakaa sanaluokat kahtia taiputuksen perusteella: verbit ja nominit kuuluvat taipuviin sanoihin, ja kaikki muut sanaluokat puolestaan luokitellaan taipumattomiin sanoihin. Tässä yhteydessä kaikilla muilla sanaluokilla tarkoitetaan adpositioita, adverbeja ja partikkeleita. (VISK § 792.) Nykyinen jaottelu on melko selkeä, mutta verrattain tuore. Tästä syystä sanaluokan käsitteellistä historiaa on syytä hieman avata.

Partikkeli-nimistä taipumattomien sanojen yläkäsitettä ei tunnettu vielä vanhan kirjasuomen kieliopissa, vaan niissä käsiteltiin erikseen adverbeja, pre- ja postpositioita sekä konjunktioita. Gustaf Renvall esitteli partikkeli-sanaluokkakategorian 1840-luvulla ilmestyneessä kieliopissaan, ja tuore sanaluokka asettui nopeasti osaksi uutta verbi-nomini-partikkeli-kolmijakoa. Perinteinen laaja partikkelikategoria piti sisällään kaikki nykyisin ”taipumattomiin” määritellyt sanaluokat. Katteoria sai eräänlaisen jäännössanaluokan roolin, eikä se juuri saanut osakseen tieteellistä mielenkiintoa. Luokittelua alettiin haastaa toden teolla vasta yli sata vuotta myöhemmin, 1900-luvun loppupuolella. (Herlin–Seppänen 2003: 185–188.) Nykyisin yleisin käytössä oleva määritelmä julkaistiin vuonna 2004 Isossa suomen kieliopissa.

Partikkelin määritelmä on nykyisin melko selkeä, vaikka rajankäynniltä ei toki voi välttyä (ks. esim. Sorjonen 1999). Partikkelit eroavat kaikista muista taipumattomista sanaluokista absoluuttisen taipumattomuutensa vuoksi; osalla adpositioista ja adverbeista on vajaita muotosarjoja (esim. *päässä, päästä, päähän* tai *ulkoa, ulkona, ulos*), ja tämän vuoksi ne voivat toimia lausekkeen osana (VISK § 646, § 690). Partikkelit puolestaan

eivät voi toimia osana lauseketta, vaan ainoastaan niiden ulkopuolella (VISK § 792). Partikkelit poikkeavat merkittävästi toisista sanaluokista myös muiden ominaisuuksiensa puolesta.

Ison suomen kieliopin mukaan partikkelit ovat lauseen kannalta syntaktisesti valinnaisia (VISK § 794). Partikkelin poisto ei siis tee virkkeestä syntaktisesti mahdotonta. Ilmiön voi havaita tutkielman aineistosta löytyvästä virkkeestä ”*Joo en kyllä ymmärrä*”: kun partikkelit poistetaan, jäljelle jää syntaktisesti eheä ”*En ymmärrä*”. Samassa esimerkkitilanteessa havainnollistuu partikkelien tapa esiintyä määritteiden sijaan liittynäisinä, sillä esimerkkilauseessa partikkelit eivät määritä minkään tietyn sanaluokan sanoja. Sen sijaan ne ovat liittyneet lauseen elementteihin. Koska partikkelin ei ole näin mahdollista liittyä osaksi lauseketta, sillä ei ole selkeää tarkoitetta, ja siksi partikkeleita ei voi esimerkiksi kysyä tai kieltää. (VISK § 794.) Vaikka partikkelit eivät tuokaan varsinaista lisäarvoa virkkeen propositionaaliseen sisältöön, niiden rooli ei ole suinkaan mitätön. Partikkelien tuomia lisämerkityksiä käsitellään tarkemmin tuonnempana.

Koska yksi tutkielman tutkimuskysymyksistä liittyy partikkelien mahdollisiin itsenäisiin tarkoitteisiin, on oleellista avata partikkelien sisäistä jaottelua myös käytön ja sijainnin mukaan. Iso suomen kielioppi jakaa partikkelit kahteen kategoriaan: partikkeleihin, jotka esiintyvät vain puheenvuoron sisällä, ja partikkeleihin, jotka voivat esiintyä vuorossa myös yksin (VISK § 795). Jako ei ole kuitenkaan ehdoton tai täysin aukoton (ks. esim. Koivisto 2011), ja Facebook-ryhmän kaltaisessa keskustelussa voi huomata useampia poikkeavia käyttötapoja.

4.2 Partikkelit keskustelussa

Edellä olen todennut, että partikkeleilla ei ole suurta syntaktista roolia tai edes suoranaisia tarkoitteita. Sen sijaan niiden pääpaino on lisämerkitysten eli implikaatioiden välittämisessä. Tällöin on huomioitava puheenvuoron muu sisältö ja puhetilanne tai -yhteys.

Kontekstilla on merkitystä partikkelien analysoinnissa. Marja-Liisa Sorjonen korostaa partikkelien vuorovaikutuksellista roolia. Hän toteaa, että keskusteluanalyttisen oletuksen mukaan puhe on aina indeksistä, refleksiivistä ja direktionaalista. Puhe saa siten tulokintansa aina esiintymiskontekstissaan ja jokainen kielellinen teko vaikuttaa sen muotoon. Lisäksi puhetta tarkastellaan suhteessa puhujanvaihtoon. Siksi myös partikkeleita

on analysoitava osana toimintakokonaisuutta, mikäli sen refleksiivinen ominaisuus halutaan selvittää. (Sorjonen 1999: 177–178; Ks. myös Sorjonen 2001: 16.)

Suomen kielen keskusteluanalyttisesti orientoitunut partikkelitutkimus on keskittynyt erityisesti vuoron alkua tai loppua sekä viittaussuhteita määrittäviin rajankäyntitapauksiin. Etenkin korjausjäsenys on ollut tutkimuksen keskiössä. (Ks. esim. Haakana ym. 2016.) Eri partikkeliryhmiin suuntautuvan tutkimuksen määrällä on huomattavia eroja, sillä erityisesti pitkään kielioppiperinteessä kulkeneet konjunktiot tuntuvat saaneen suhteellisen paljon tutkimuksellista huomiota osakseen (ks. esim. Koivisto 2011; Juvonen 2010; Jääskeläinen–Koivisto 2012). Sitä vastoin etenkin interjektiot ovat jääneet vähälle huomiolle suomalaisessa tutkimusperinteessä (Jääskeläinen 2013: 1, 19).

Seuraavissa alaluvuissa avaan partikkelien semantiikkaa ja eri käyttötapoja käytännön kielessä. Esittelen partikkelityypit Ison suomen kieliopin molempia partikkeliryhmitteilyitä mukaillen (VISK § 792 ja § 795) ja painotan ryhmiä sen mukaan, miten tärkeitä ne ovat tutkielmani aineiston kannalta.

4.2.1 Yksin vuoron muodostavat partikkelit

Keskusteluanalyttisestä näkökulmasta katsoen yksin vuorossa esiintyvien partikkelien käyttö liittyy usein jonkinasteiseen puheen korjaamiseen. Korjausjäsenys on kattotermi erilaisille keinoille, joilla keskustelijat käsittelevät keskustelussa ilmeneviä puheen tuottamiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen tai samanmielisyyteen liittyviä ongelmia (Sorjonen 1997: 111). Vuorovaikutukseen oleellisesti liittyvää aihetta käsitellään tarkemmin aineiston analyysiin keskittyvässä luvussa 5.3.2. Korjausjäsenys ei ole kuitenkaan ainoa käytötapa, sillä partikkeleilla on monenlaisia reaktiivisia ja dialogisia funktioita.

Tämän tutkielman kannalta merkittävin partikkeliryhmä on interjektiot. Interjektiot eli huudahduspartikkelit on luokiteltu kielellisen toiminnan yksiköiksi, joilla osoitetaan affekteja odottamattomaan tapahtumaan (esim. *hyi, oho, pyh*). Kaikkia interjektioita leimaa eriasteinen reaktiivisuus, sillä ne kommentoivat edellistä puheenvuoroa tai tapahtumaa. Puhuja voi käyttää niitä myös kuvastamaan omaa tunnetilaansa. (VISK § 856.) Joitakin interjektioita on nimitetty myös imitatiiviksi, sillä niiden on katsottu matkivan konventionaalisen kielen ulkopuolisia (ihmiskehon tuottamia) ääniä (esim. *haha, huuh*). Toisaalta edellä mainittuja esimerkkejä voi kutsua melko konventionaalistuneiksi, ns. kesyiksi ilmaisuksi. Villeiksi ilmauksiksi kutsutaan spontaanisti muodostettavia,

kertaluonteisia interjektioita, kuten esim. *huahräääh*. Niin kutsutut puolivillit ilmaukset sijoittuvat näiden kahden ilmaustyyppin välimaastoon. (Jääskeläinen 2013: 7, 19–21.)

Äänenpainolliset poikkeavuudet ovat interjektioille tyypillisiä (VISK § 856). Cliff Goddardin (2014: 4–5) mukaan tämä johtuu muun muassa siitä, että suuri osa interjektioista pyrkii imitoimaan jotakin fyysistä tapahtumaa tai ääntä. Amekan (1992: 111) esittämän näkemyksen mukaan interjektioihin liittyisi myös sanaryhmän sisäänrakennettu tauotus. Hänen teoriassaan ennen interjektion lausumista syntyvä tauko erottaa interjektion automaattisesti muista virkkeen sanoista, muut partikkelit mukaan lukien, vaikka interjektiota ei olisi erotettu välimerkein. Amekan näkemys perustuu kuitenkin ennen kaikkea englantilaiseen kieleen, ja sen soveltaminen suomen kieleen on toistaiseksi epäselvää. (Sorjonen 2001: 18.)

Dialogipartikkelit (esim. *ai, tä(h), mm*) muistuttavat osin interjektioita ja ovat leimallisen intersubjektiiivisiä: ne toimivat vuoropuhelun osana ja ovat siten välineitä vuorovaikutuksen ohjailussa. Koska niiden viitekehystenä on vuorottelu, niitä ei ole mahdollista kuvata ilman vuorovaikutuskontekstia. (VISK § 797.) Sorjonen (1999: 171) esittää dialogipartikkelien ilmentävän joko puhetilanteen osallistujien tai diskurssien välisiä suhteita. Partikkeliryhmä ei ole kuitenkaan ainoa kiinteästi vuorovaikutukseen sidonnainen partikkelikategoria, sillä suppeampaa huomionkohdistimet-ryhmää käytetään kiinnittämään puhekomppanin huomio (esim. *hei, kuule, haloo*) (VISK § 858). Etenkin dialogipartikkeleilla on merkittävä rooli tutkielman aineistossa.

4.2.2 Vuoronsisäiset partikkelit

Iso suomen kielioppi jakaa vuoronsisäiset, liittynnäiset partikkelit kahteen ryhmään niiden lausuman sisäisen paikan mukaan. Lausumanalkuiset partikkelit esiintyvät lausuman alussa ja lausumansisäiset muussa kohdin. Alkuasemaisiksi partikkeleiksi määritellään lausumapartikkelit, suunnittelupartikkelit ja konjunktiot. (VISK § 795.)

Jälkimmäisenä mainittu konjunktio-ryhmä on ollut monenlaisen fennistisen tutkimuksen kohteena. Perinteisen määritelmän mukaan konjunktio (esim. *että, jotta, mutta*) kytkee vähintään kaksi lausetta toisiinsa ja se voi toimia sekä yksin että liitto- tai parikonjunktiona (esim. *ei–eikä* tai *sekä–että*). (VISK § 812.) Määritelmää on viime vuosina haastettu etenkin siksi, että konjunktiot eivät osoita vain syntaktisia suhteita lauseiden tai lauseyhdistelmien sisällä; niiden on nähty osoittavan myös lausumien ja puheenvuorojen välisiä

suhteita (Jääskeläinen–Koivisto 2012: 591–593; Koivisto 2011: 9). Tämä määrittely lähentää konjunktioita lausumapartikkelien kanssa.

Lausumapartikkelit (esim. *tosiaan, siis, kunpa*) liittyvät erityisesti puhuttuun vuorovaikutukseen ja ovat sidoksissa lausumaan tai vuoroon. Niiden tehtävä on osoittaa, millä tavoin sitä seuraava ilmaus liittyy edellä mainittuun puheeseen. (VISK § 801.) Lausumapartikkeleille läheinen, osin häilyvä suunnittelupartikkeli-kategoria (esim. *eiku, siis, niinku*) liittyy vuorovaikutuksellisesti ennen kaikkea puhujan itsekorjaukseen tai ”varsinaisen puheen” suunnitteluun (VISK § 861; Sorjonen–Laakso 2005: 244–245). Sekä lausumapartikkelit, suunnittelupartikkelit että konjunktioit ovat selkeän dialogisia, ja ne ovat myös kiinteänä osana erilaisissa konstruktioissa. Siksi kyseiset partikkeliryhmät ovat tämän tutkielman analyysin kohteena.

Edellä mainitut vuoronalkuiset partikkelikategoriat sekä edellisessä alaluvussa mainitut yksin vuoron muodostavat partikkelit ovat erityisen oleellisia tutkimuksen kannalta. Sen lisäksi, että niiden rooli korjausjäsennyksessä on kiistaton, niillä on myös muita merkittäviä tehtäviä digitaalisissa keskusteluissa. Seuraavat partikkeliryhmät eivät tule olemaan analyysin keskiössä, mutta niitä on syytä valottaa niiden lisäsävyjä tuovan luonteen vuoksi.

Ison suomen kieliopin jaottelun mukaan muut vuoroon liitynnäiset partikkelit ovat sävy-, modaali- ja asteikkopartikkeleita sekä konnektiiveja. Kahta ensin mainittua on tarpeen avata tutkielman kannalta. Sävypartikkeli (esim. *ny(t), vast(a), -hAn*) tuo lausumaan lisämerkityksen eli sävyn (Sorjonen 2017: 244; VISK § 821). Kullakin sävypartikkelilla on väljästi rajattu merkitys, joka kuitenkin määräytyy lopullisesti partikkelin kontekstin mukaan. Niiden tapa sävyttää lausetta on samantyylinen kuin sanajärjestysvalinnoilla tai prosodisilla keinoilla. (VISK § 821.)

Modaalipartikkeli-ryhmä on koko partikkelien sanaluokasta lähimpänä adverbeja, ja erityisesti niiden määrite on hyvin tilannekohtainen ja häilyvä. Muiden modaalisten kielien tavoin modaalilla partikkeleilla ilmaistaan puhujan käsitystä puheenvuoron esittämän proposition varmuudesta tai todenperäisyydestä. Modaalipartikkeleiksi on luokiteltu esimerkiksi *tietysti, kai* ja *tuskin*. (VISK § 1601, § 792.) Tässä tutkimuksessa käsitellään partikkeliryhmää lähinnä ironisten merkitysten kautta.

Luokittelusta on huomattavissa, että jako erilaisiin partikkeliryhmiin ja -kategorioihin on osin vain suuntaa antava, ja kontekstilla on paljon vaikutusta eri partikkelityyppien tulkintatapaan. Seuraavassa luvussa hyödynnän edeltävissä luvuissa käsiteltyjä teoreettisia lähtökohtia ja käsittelen tarkemmin partikkelien semanttisia sekä affektiivisiä lähtökoh-
tia.

5 Asennoitumisen partikkelit Naistenhuone-ryhmässä

Tässä luvussa erittelen partikkelien erilaisia käyttötapoja tilanteissa, joissa ilmaistaan negatiivista suhtautumista joko edeltävään kommenttiin tai keskustelunaloitukseen. Ennen varsinaista analyysiä esittelen tarkemmin aineistonkäsittelyprosessiani. Tämän jälkeen analysoin kommentteja affektikohtaisesti.

5.1 Katsaus aineistoon ja metodeihin

Keräsin tutkimusaineistoa Naistenhuone-ryhmästä aikavälillä 1.9.2018–1.12.2018. Kolme kuukautta kestäneen prosessin alussa ryhmittelin aineistoa sisällönanalyysissä käytetyin keinoin. Etenkin ensimmäisen kuukauden aikana keskityin hahmottamaan yleiskuvaa siitä, millaiset affektit liittyvät oleellisesti negatiivisen suhtautumisen ilmaisuun ryhmän keskusteluissa. Tämän perusteella määritin neljä affektikategoriaa: ivan ja ironian, hämmennyneisyyden, inhon ja aggression. Hahmotettuani tärkeimmät pääkategoriat aloin ryhmitellä partikkelin sisältäviä kommentteja, jotka nähdäkseni ilmaisivat selkeästi jotakin näistä neljästä affektista. Aineiston ryhmittelyn edetessä tuli yhä tarpeellisemmaksi jakaa pääryhmiä pienemmiksi alaryhmiiksi, joita esittelen tarkemmin analyysin edetessä.

Huomioin kommenttien ryhmittelyssä kontekstin eri tasot erityisesti keskusteluyhteyden kannalta. Kommentin propositionaalisen sisällön lisäksi kiinnitin huomiota kommentin sisältämiin affektiivisiin ja muulla tavalla asenteisiin kielenaineisiin. Näiden havaintojen perusteella määrittelin kussakin kommentissa ilmenevän affektin tyyppin. Mikäli kommentti sisälsi partikkelin ja ilmensi negatiivista asennoitumista sekä määritettyä affektia, se tuli tallennetuksi jatkotarkastelua varten. Tällä tavoin muodostetuista ryhmistä valitsin kommentit, jotka edustavat ryhmän kielenkäyttöä kaikista kattavimmin. Tietyllä tavalla annoin jo tässä aineistonkäsittelyn vaiheessa osittaisen vastauksen ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni, sillä jo tässä vaiheessa selvisi partikkeleilla olevan jonkinlainen affektiivinen tehtävä negatiivisen asennoitumisen ilmaisussa.

Kaikkia analyysin kohteeksi valittuja partikkeleita yhdistää ennen kaikkea niiden affektiivisuus sekä tiheä esiintyminen aineistossa. Olen jättänyt kertaluonteiset partikkelit

tarkastelun ulkopuolelle, koska nähdäkseni niiden käyttö ei olisi palvellut ryhmän kielenkäytöllisen yleiskuvan muodostamiseen liittyvää tavoitetta.

Kuten totesin johdantoluvussa, yhdistelen tutkielmassani useampaa kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Sisällönanalyttinen ote on erityisen vahvasti läsnä aineiston jaotellussa, mutta läpi työn tutkimusotteeni on hyvin diskurssianalyttinen. Diskurssianalyttinen otteeni näkyy etenkin erilaisten merkityksellistämisen tapojen hahmottelussa sekä kielenkäytön mikroanalyysin yhdistämisenä tilanteiseen makroanalyysiin (ks. Pietikäinen–Mäntynen 2009: 139–141). Koska partikkelit ovat tutkimukseni keskiössä, mikroanalyysillä on hieman enemmän painoarvoa.

Erilaiset teoriataustat ovat näkyvillä myös analyysiluvussa. Suhtautumisen teorian hyödyntäminen näkyy ilmeisimmin asennoitumisen kohteen selvittämisessä sekä affektin intensiteetin määrittämisessä. Keskustelunanalyttinen ote on puolestaan nähtävissä erityisesti kontekstualisoinnissa, viittaussuhteiden arvioinnissa ja muiden dialogisten elementtien huomioinnissa.

Toivon edellä kuvattujen metodien samanaikaisen käytön mahdollistavan monitasoisen tulkinnan tarkastelun kohteena olevasta ilmiöstä. Käytän tekstiin keskittyvän suhtautumisen teorian ja puhuttuun kieleen painottuvan keskustelunanalyysin yhdistelmää etenkin siksi, että uskon niiden tukevan toisiaan valitun tyyppisen aineiston käsittelyssä. Aineistossa yhdistyy monta elementtiä: asynkronisuus, teknologiavälitteisyys, tekstimuotoisuus sekä keskusteleavuus.

Viitteen analysoituihin kommentteihin sekä kommenttina että vuorona. Perustan valintani Käännän (2016: 37) näkemykseen verkkokomenttien funktioista. Hänen mukaansa verkkokeskustelun yhteydessä voidaan käyttää vuoron käsitettä, jos kommentti on jäseneltyä toimintaa ja jos se on osana vuorojen muodostamaa ketjua. Lisäksi edellytyksenä on, että kommentti sekä reagoi johonkin edeltävään vuoroon että antaa vaikutteita tuleville vuoroille. Koska Naistenhuone on selvästi vertaistukeen perustuva ryhmä, keskustelunaloituksen kommenttikentän voi myös määrittää melko yksiselitteisesti keskusteluksi (vrt. Kangaspunta 2016: 45–47).

En aseta suurta painoarvoa keskustelunanalyttiselle vuorottelujäsennykselle, sillä keskityn analyysissä ensisijaisesti affektiin ja asennoitumiseen. Negatiivisen asenteen kohde on useassa esimerkikomentissa muu kuin henkilö, kenelle kommentti on suunnattu.

Kommenteilla voi kuitenkin olettaa olevan ainakin kolmenlaisia vastaanottajia: keskustelunaloittaja, toinen kommentoija tai ”koko yhteisö”. Jälkimmäisen kategorian voi jakaa karkeasti yleismaailmallisen asian kommentointiin ja ryhmän tai keskusteluketjun yleiseen kommentointiin. Vastaanottaja ei ole kuitenkaan aina selvästi rajattavissa. (Vrt. Kangaspunta 2016: 40.) Periaatteessa kommentteja on silti vain kahden tasoisia, sillä teknisesti keskustelija voi kommentoida joko aloitusta tai toista aloituksen alapuolelle tullutta kommenttia. Tätä rajoitetta toki kierretään erilaisin kommunikatiivisin valinnoin.

Tulevissa alaluvuissa kommenttien analyysi etenee ryhmä kerrallaan, sillä analysoin aineistoa partikkeliryhmittäin niiden ilmentämän affektin mukaisesti. Ensimmäisessä luvussa avaan ironiaa tai ivaa ilmentäviä negatiivisen asennoitumisen kommentteja. Toisessa alaluvussa keskityn hämmennyksen ilmentämiseen, kolmannessa inhoon ja neljännessä aggressioon.

5.2 Ironian ja ivan ilmaisu

Ironia on monisyinen käsite, joka nojaa ennen kaikkea tulkintaan. Se on yksinkertaistettuna intentionaalista kriittisyyttä, pilkallisuutta ja ivallisuutta, jolla on jokin kohde tai uhri. Myös negatiivinen sanoma sekä monitulkintaisuus leimaavat ironiaa. (Rahtu 2006: 46–47.) Se on usein sidoksissa huumoriin, jolla voi puolestaan olla useita vuorovaikutuksellisia funktioita. Kuitenkin etenkin verkkokeskusteluissa huumorilla saatetaan usein syventää vastakkainasetteluita (Lyytimäki 2010: 26). Esitän kaikkien alaotsikon esimerkkien olevan tulkittavissa joko ironisiksi tai ivallisiksi.

5.2.1 Ironinen tai ivaava huvittuneisuus

Naurulle on muutamia erilaisia tekstuaalisia ilmaisukeinoja. Kirjallisessa viestinnässä sitä on perinteisesti ilmaistu äänteellisesti motivoituneella interjektioilla (*haha*), ja toinen perinteinen tapa on tapahtuman eksplikoiminen (*”(minua) naurattaa”* tai **nauraa**). (Reid 1991.) Esimerkissä 1 yhdistyvät molemmat keinot.

Esimerkkikommentti 1 liittyy keskustelunaloitukseen, jossa keskustelunaloittaja kertoo etsivänsä kaverilleen tyttöystävää Naistenhuone-ryhmästä. Eräs kommentoija on

vastannut aloitukseen Facebook-kirpputoreilta tutuin fraasein: ”*av yv kysyn mieheltä.*”⁵ Ketjussa on useita samantyyppisiä kommentteja. Esimerkkikommentin kirjoittaja vastaa humoristiseksi tarkoitettuun kommenttiin.

(1) He he heh ee nauratti.

Esimerkkikommentissa ironiaa implikoi paitsi hymiöttömyys mutta myös välimerkin käyttö. Esimerkkikommentoija päättää lauseensa pisteeseen, tyypillisemmin naurun yhteydessä käytetyn huutomerkin sijaan. Pisteiden käyttö vihjaa myös (ääneen luetun tekstin) äänenpainoista, joten sen voi tulkita korostavan melko vakavaa, ei-huvittunutta viestiä (ks. Niemi–Virkkunen 2014; Murtoniemi 2016). Lisäksi välilyönneillä rytmittäminen luo esitettyyn ”nauruun” tauon tuntua. Tauottamisen voi nähdä indikoivan naurun hitautta ja korostavan keinotekoista naurua aidon sijasta.

Pelkästään kommentoijan valitsema pisteeseen päättyvä interjektio *he he heh ee* voisi riittää osoittamaan naurun ironisuuden, mutta partikkelin perään lisätty tapahtuman kuvaus *nauratti* vahvistaa ironisuutta. Esimerkkikommentin kirjoittaja olettaa ensimmäisen kommentoijan pyrkineen naurattavuuteen ja toteaa ironisesti tämän onnistuneen. Ensimmäisen kommentoijan kirjoittaman Facebook-kirpputoriin viittaavan vitsin voi myös olettaa olevan esimerkkikommentoijalle tuttu, sillä sama vitsi esiintyy ketjussa useasti.

Esimerkit 3 ja 4 sijoittuvat keskustelunaloitukseen, jossa käsitellään kasvisruokailua. Keskusteluketjuun on lisätty vegaaneja pilkkaava meemikuva, joka vihjaa kasvissyöjien puhuvan ruokavaliostaan jatkuvasti. Kaksi erillistä kirjoittajaa ottavat kantaa kyseiseen meemiin.

(2) No hehheh.

(3) Mä en henk. kohtaisesti todellakaan ymmärrä tätä meemiä. Niiku että hekoheko.

Esimerkeissä nauruinterjektio on osana partikkeliketjua. Esimerkissä 3 interjektio *hehheh* on liitetty lausumapartikkelin *no* perään. Lausumapartikkeli korostaa lauseen reaktiivisuutta edeltävään lausumaan tai tapahtumaan, tässä tapauksessa meemikuvaan (VISK § 801). *No* toimii nauruinterjektiota korostavana elementtinä, samalla lisäten lauseen puhe-
maisuuksia aidon naurun imitoinnin sijaan. Samoin esimerkin 4 partikkeliketju (*nii(n)ku + että*) ikään kuin esittelee nauruinterjektion ja siten korostaa sen puhe-
maisuuksia.

⁵ Lyhenteiden ja *kysyn mieheltä* -fraasin merkitys: ”Teen tuotteeseen alustavan varauksen [*av*], lähetän yksityisviestin myyjälle [*yv*]. Tiedustelen ensin puolisoliani, josko voisin ostaa tuotteen [*kysyn mieheltä*].” Kirjoittaja rinnastaa seurustelukumppania etsivän miehen humoristisesti kauppatavaraan.

siltä, että lausumapartikkelilla häivytetään spontaaniudentuntua, jota voi pitää leimallisenä naurulle. Kommentin päättäminen pisteeseen vahvistaa välittyvää affektia kuten myös asenteen eksplikointi ennen interjektion sisältämää lausetta.

Esimerkkikommentti 4 liittyy keskustelunaloitukseen, jossa käsitellään uskonnon asemaa yhteiskunnassa. Eräs kommentoija (pseudonyymiltään Maija) kommentoi kristinuskon leviämisen puolesta ja nimittää pride-juhlaa ylisuvaitsevaisuuden ilmentymäksi. Esimerkkikommentin kirjoittaja on vastannut kommenttiin ja merkinnyt (”tägännyt”) edellisen kommentoijan omaan kommenttiinsa.

(4) Haha Maija :D

Esimerkkikommentin esittäjä käyttää *haha*-interjektiota keskustelunavaajana ja kannanottona edeltävään vuoroon. Olen nostanut esimerkin analysoitavaksi sen ivallisuuden vuoksi: hymiön kanssa esiintyvä *haha* osoittaa aitoa huvittuneisuutta, mutta ivaavassa mielessä. Kommentin ivaava merkitys on pääteltävissä tilannekontekstista: Maija on ottanut vakavamieliseen tyyliin kantaa uskontokeskusteluun eikä todennäköisesti pyri vitsailemaan kommentillaan. Esimerkkikommentoijan päätös merkitä Maija kommenttiinsa vahvistaa käsitystä *haha*-interjektioista dialogisena keskustelunavaajana, sillä Maija saa Facebook-ilmoituksen toisen käyttäjän tekemästä merkinnästä. Merkintää voi pitää tietynlaisena kutsuna keskustelemaan aiheesta. Kommentin ivaava tyyli välittää esimerkkikommentin kirjoittajan asenteen keskustelukumppania kohtaan (ks. Suoninen 1999: 116).

Alla olevat esimerkit 5–8 keskittyvät *kjeh*-interjektion variantteihin. Esimerkki 5 kommentoi keskustelunaloitusta, jossa aloittaja kritisoi humoristiseen sävyyn sukupuolten moninaisuutta. Kuudennen esimerkin kirjoittaja puolestaan vastaa toiseen kommenttiin, jossa keskustelija vitsailee vähemmistöjen seksielämästä. Viimeiset esimerkit 7 ja 8 sijoittuvat keskustelunaloitukseen, jossa pilkataan huumorin keinoin sekä vegaaneja että transihmisiä.

(5) RÄH RÄH pitää saada väentää vitsiä asiasta josta en mitään ymmärrä koska oon kaljamahainen keski-ikäinen junttimies! Räh räh vaan idiootit loukkaantuu vitsistä kjeh kjeh hiekkapillut!

Joo. On jotain asioita joista voi väentää vitsiä ja sitten taas on asioita joiden suhteen soisi olevan vähän hienotunteisuutta (– –)

(6) Kjeh RÄÄÄHHH

(7) Kjeh kjeh kyllä nyt höhöttää

(8) kjeh,,,,,,,,,

Kjeh-nauruinterjektio vaikuttaa olevan osa jonkinasteista internetilmiötä, sillä ”*kjeh kjeh*”-hakusanainen Google-haku osoittaa yli 12 000 osumaa ja ”*kjeh räh*”-haku yli 1600 osumaa⁶. Interjektio *kjeh* esiintyy keskusteluissa, joissa esitetään huumorin keinoin vanhanaikaisia tai muutoin konservatiivisia arvoja. Sen sijaan, että partikkeli indikoisi itsessään *kjeh*-äännähdykseltä kuulostavaa naurua, se tuntuu ottavan kantaa keskustelunaloituksen arvoihin liittämällä keskustelun osaksi negatiivisella tavalla maalaismaisen arvomaailman diskurssia. Arvomaailma liitetään usein kouluttamattomiin, keski-ikäisiin Facebookin käyttäjiin, joihin suhtaudutaan ei-haluttavana ulkoryhmänä. Tämän voi todeta esimerkiksi 5 sekä alaviitteen⁷ esimerkistä.

Näissä kommentteissa on kyse tyypillisestä kontekstualisoinnin keinosta: metaforisesta koodinvaihdosta. Tässä kohdin *kjeh*-partikkeli osoittaa yhteyden, jossa lausuma on tulkevissa. Kirjoittaja ikään kuin vaihtaa ”ääntä” merkitäkseen näkökulman muutosta. Koodinvaihdolla tapahtuva sosiaalisen identiteetin muutos luo uudet rajat kielenkäytön oikeuksille ja velvollisuuksille. (Kalliokoski 1995: 2, 5–6.) Ilmiö on tyypillinen etenkin esimerkiksi kalleissa affektiivisissä yhteyksissä (mt.: 16). Koodinvaihto on erityisen selvä esimerkiksi 5, jossa esimerkkikommentoija vaihtaa ääntä *joo*-partikkelin ja kappaleenvaihdon yhteydessä. Ensimmäinen ääni ilmentää ”keski-ikäisen junttimiehen” karrikaturia ja toinen kirjoittajan omaa, kontrastista näkökulmaa.

Kjeh-interjektio esiintyy usein deskriptiivisten tremulanttialkuisten etuvokaali-imitatiivien kanssa, joiden tyyppi vaihtelee kesystä puolivilliin (*röh, rä(ää)h*). Interjektion käyttöyhteyksissä esiintyy tavallisesti monta peräkkäistä pilkkua, sillä keskimääräiseltä iältään nuori ryhmä näkee kirjoitustavan tyypilliseksi keski-ikäisille (ks. alaviite⁷). Myös epäkonventionaalinen kapiteelien käyttötapa näyttää olevan tyypillistä *kjeh*-interjektion käytön yhteydessä.

⁶*Google-hakukone*. [Haku suoritettu 17.10.2018.]

⁷[Julkaistu Naistenhuone-ryhmässä syyskuussa 2018. Saanut 595 reaktiota ja 210 kommenttia.]

Leikiteltäkö hetken,,,,, olevamma tätä „sukupolvea JOKA KIRJOITTELEE ÄFP EEHEN tämän lailla. Siunausta iltapäivään (kjeh kjäh) siivoilis ja heittäis makkarat nuotioon saunottiin ja käytiin Markun kanssa veneessä katsomassa katiskat juotiin syötiin ;) (toisiamme syötiin,,, ,, Kattelis unimasaa ja menis nunnukaan,,, lepposaa iltaa koko äfpeen kaverit ja kiitos kaveruudesta

5.2.2 Pilkkaava vähättely

Vähättely on kielellisten valintojen kautta ilmenevä affektin sävy (VISK § 206). Dialogissa tapahtuvassa vähättelyssä kommentoija huomioi edellisen keskustelijan välittämän signaalin ja antaa sille negatiivissävyyisen arvon (ks. Martin–White 2005: 43). Esitän seuraavien esimerkkien olevan pilkallisen vähätteleviä, sillä ne kaikki viestivät eriateista ivaa tai halveksuntaa (ks. KS s.v. *pilkka*). Jaottelen partikkelivirkkeestä ilmenevät vähättelyn kohteet kahteen kategoriaan: keskustelun toisen osapuolen emootioiden vähättelyyn sekä edellä esitetyn argumentin vähättelyyn.

Emootioiden vähättely

Emootion vähättely on kiinnostava ilmiö, sillä asennoituminen ja tunteet liittyvät läheisesti toisiinsa (Goodwin ym. 2012: 16). Esimerkit 9 ja 10 sisältävät ironiseksi tulkittavan *voi voi* -interjektion. Esimerkkikommentti 9 liittyy keskusteluun, jonka aloittaja pyytää neuvoja avosuhteen raha-asioiden hoitamiseen. Hän mainitsee, ettei haluaisi käyttää miehensä rahoja. Toinen keskustelija kommentoi myötäillen, ettei itsekään haluaisi elää miehensä siivellä. Esimerkkikommentin kirjoittaja ottaa kantaa kyseiseen toteamukseen.

- (9) Voi voi. Mitä kun teillä on muksuja ja toisella joku mitätön kotihoidontuki. Ollaanko silloinkin muka siivellä?

Esimerkki 9 alkaa pisteeseen päättyvällä *voi*-interjektion toistolla. *Voi voi* ottaa lähtökohteisesti kantaa edellä mainittuun negatiiviseen uutiseen, tässä käyttöyhteydessä ironisen vähättelevästi (ks. KS s.v. *voi*). Sävy syntyy välimerkin ja hymiöttömyyden yhdistelmästä sekä partikkelilausesta seuraavista virkkeistä. Esimerkkikommentoijan arvottavat sanavallinat kuten *joku mitätön* ja *muka*-modaalipartikkeli kielivät erimielisyydestä sekä negatiivisesta asennoitumisesta (ks. Martin–White 2005: 66). Partikkeli on ironinen, ja muu kommentin sisältö haastaa toisen kommentoijan miettimään tilannettaan toisesta näkökulmasta.

Esimerkki 10 sijoittuu keskustelunaloitukseen, jossa keskustelunaloittaja kertoo harmittellen, että hänen lapsensa kalliit vaatteet hajoavat jatkuvasti päiväkodissa. Aloittaja pyytää jakamaan samantyyppisiä kokemuksia. Esimerkkikommentin kirjoittaja ottaa kantaa aloitukseen.

- (10) Jos lapsen vaate menee rikki niin se on voivoi ja uutta tilalle

Esimerkissä 10 toisteinen *voi voi* -interjektio on yhdistetty yhdyssanaksi ja sitä on käytetty lauseenosana. Kuten Heinonen (2013a) toteaa, ”(Se on) voi voi”-kommentti ottaa kantaa tulkittuun ylireagointiin. Ilmaisuu vihjaa, että aiemmin tietystä aiheesta valittanut henkilö ei voisi vaikuttaa asianlaitaan. Kyseinen monisanainen ilmaus on kiteytyneeksi luokiteltava, sillä se on kielioppisääntöjen vastainen sanontatapa, jota sen käyttäjä hyödyntää muistinvaraisesti (Heinonen 2013b: 6, 37).

Seuraavat esimerkit 11–13 ovat vähätteleviä imitatiiveja, joita käytetään ivaavassa merkityksessä. Molemmat kommentoivat aloituksen sijaan toista kommenttia. Esimerkit 11 ja 12 liittyvät keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja kertoo saavansa mainospostia ovessaan olevasta kiellosta huolimatta. Eräs kommentoija on vastannut aloitukseen: ”No heitä vittu roskeen, ei oo kovin iso vaiva :)”. Esimerkit 11–12 ottavat kantaa tähän kommenttiin.

(11) Uliuli

(12) Byhyhyhy itku parku vinqvong

Esimerkeissä 11 ja 12 on paljon etenkin koodinvaihtoon liittyviä samankaltaisuuksia. Niiden kirjoittajat paitsi kommentoivat saman kommentoijan toimintaa ja suhtautuvat siihen negatiivisesti, mutta pyrkivät lisäksi ikään kuin imitoimaan toista kommentoijaa halventavalla tavalla (ks. Kalliokoski 1995: 2, 5–6). Esimerkin 11 *uliuli*-interjektiota voi luonnehtia puolivilliksi, sillä se ei ole konventionaalinen, mutta sen kanta on tunnistettavissa: sen voi olettaa ikään kuin imitoivan ulinasta syntyvää ääntä (ks. Jääskeläinen 2013: 1, 20). Interjektio on yksin vuorossa ja todennäköisesti viestii edellisen kommentoijan vallittavan turhasta. On syytä olettaa, että tilanteessa toisen ihmisen emotionaalisesti latautunutta ”ulinaa” ei esitetä myötätuntoisessa mielessä, sillä verbissä itsessään on tiettyjä negatiivisia konnotaatioita.

Myös esimerkissä 12 kirjoittaja pyrkii imitoimaan toista kommentoijaa halventavaan tyyliin, mutta edellisestä esimerkistä poiketen kommentissa esitetään toisen keskustelijan itku. Näin esimerkkikommentoijan voi nähdä vihjaavan toisen keskustelijan toimivan irrationaalisten emootioiden vallassa; tämä on toimintamalli, jota ei pidetä haluttavana. Esimerkeissä 11–12 esiintyvä ulinan ja itkun jäljitteleminen on esimerkki imitointitavalla tuotetusta affektiivisuudesta sekä näin ilmentyvistä asennoitumisista (ks. Niemelä 2005: 197–198). Sama pätee myös seuraavaan esimerkkiin 13.

Esimerkki 13 liittyy keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja kertoo kotihoidon työn olevan raskasta. Eräs keskustelija on väheksynyt aloitusta ja aiheuttanut vastareaktion

muutamissa muissa keskustelijoissa. Kun kyseinen keskustelija pyytää sanomaansa anteeksi, esimerkkikommentoija vastaa anteeksipyyntöön esimerkin mukaisesti.

(13) Yhy yhy yy

Esimerkki 13 sisältää samoja merkityksiä numero 12:n kanssa. Myös se imitoi itkua, mutta näyttää ottavan kantaa ennemminkin pahoittelevan kommentoijan katumukseen, jota esimerkkikommentoija pyrkii halventamalla itkuimitaatiollaan mitätöimään. Kaikki esimerkit 11–13 ovat selkeän äänteellisesti motivoituneita ja niitä leimaa imitatiivinen koodinvaihto. Tämän tyyppisissä interjektioissa painotukselliset ja äänensävylliset poikkeavuudet ovat tyyppillisiä (ks. Goddard 2014: 3, 5).

Vähättelevä argumentin mitätöiminen

Esimerkki 14 sijoittuu keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja on jakanut yksityisyydensuojaa koskevan uutisen. Uutisessa todetaan viranomaisten pääsevän tulevaisuudessa entistä helpommin käsiksi asiakkaidensa tilitietoihin. Eräs keskustelija kommentoi Suomen olevan muuttumassa diktatuuriksi. Esimerkkikommentti 14 ottaa kantaa kyseiseen kommenttiin.

(14) Höpöhöpö. Viranomaiset saa ne samat tiedot jo nyt. Tulevaisuudessa se on vaan kätevämpää uuden järjestelmän avulla.

Esimerkki 14 alkaa *höpöhöpö*-partikkelilla. Rakenteeltaan tyyppinen CV-CV-tavuista muodostunut toisteinen sanahahmo on tunnustettu myös sanakirjassa (Jääskeläinen 2013: 88). Sillä viestitään humpuukia, torjuntaa ja väheksyntää (KS s.v. *höpö*). Tähän nojaavan tulkintani mukaan esimerkkikommentoija viestii partikkelin avulla väheksyvänsä edellisen vuoron sisältöä, ja seuraavilla virkkeillä hän pyrkii oikaisemaan toisen kommentoijan käsityksen asiantilasta. Esimerkkikommentoija spesifioi partikkelia seuraavien virkkeiden avulla väheksyntänsä kohdetta, eli vaillinaisiin tietoihin perustuvaa argumenttia.

Seuraava esimerkki 15 liittyy keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja tiedustelee ryhmäläisiltä, josko kolme päivää vanhat kanansiivet olisivat edelleen syömäkelpoisia. Eräs kommentoija kommentoi siipien olevan jo niin vanhentuneita, että ne ”kävelevät vastaan”. Esimerkki 15 vastaa kyseiseen kommenttiin.

(15) Phöh, 3 päivää ”vanhaa”, vahvassa marinadissa. Eivät kävelisi

Esimerkki 15 alkaa *phöh*-interjektiolla, joka on halveksuntaa ilmaisevan *pyh*-interjektion variantti (VISK § 856; KS s.v. *pyh*). Tulkitsen esimerkkikommentin kirjoittajan osoittavan partikkelin avulla väheksyvän edellistä kommenttia ja esittävän samassa virkkeessä omasta mielestään todenmukaisemman tulkinnan tilanteesta. Seuraavassa virkkeessä hän osoittaa suoran vastaväitteen edelliseen argumenttiin. Molemmat esimerkit (14 ja 15) rakentuvat samalla tavalla: partikkeli vähättelee edellistä kommenttia tai sen osaa ja sitä seuraavat lauseet pyrkivät vaikuttamaan toisen kommentoijan näkemykseen. Tilannetta voisi luonnehtia melko tyypilliseksi keskustelutilanteeksi, jossa neuvotellaan samanmiehisyydestä ja yhteisestä asenteesta. (Ks. Kärkkäinen 2002: 84–86, 97.)

5.2.3 Ironinen myötäily

Ironia perustuu tutkittavan kielenaineksen ja sen kontekstin koheesioon (Rahtu 2006: 25). Keskustelukumppanin myötäilyssä havaittava ironia perustuu tähän oletukseen koherenttiudesta: mikäli konventionaalisesti myötäilyä edustava partikkeli on jonkinasteisessa ristiriidassa kontekstinsa tai kontekstinsa kanssa, ironinen tulkinta nousee vaihtoehdoksi. Siksi kontekstin merkitys korostuu etenkin ironisen myötäilyn tulkinnan yhteydessä.

Ironia modaalipartikkelein

Esimerkki 16 sijoittuu keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja kertoo etsivänsä vuokramökkkiä 17-vuotissyntymäpäiväjuhliansa varten. Keskustelun kommenttikentässä aloittaja kertoo juhlien olevan alkoholittomat. Esimerkkikommentti 16 ottaa kantaa tähän kommenttiin.

(16) Tjuuuuuuu toki 😊😊

Esimerkkikommenttija käyttää dialogipartikkelista ja modaalipartikkelista muodostettua partikkeliketjua vuoronaan. Kommentti on välimerkitön ja se päättyy kahteen naurua ilmentävään hymiöön. Dialogipartikkelit vaihtelevat ääntöasultaan, ja etenkin äänteiden pidennyksillä on merkitystä tulkinnan kannalta (VISK § 800; § 1010). Tätä vasten voi olettaa vokaalivenytyksen olevan tietoinen tyyliä. Esimerkissä esiintyvä vokaalivenytteen *tjuu*-partikkeli on konventionaalisen, myöntymystä ilmaisevan *juu*-partikkelin variantti, johon on tuotu puheenomaisia elementtejä: *C + juu* esiintyy ensisijaisesti puhutussa kielessä ja esimerkkikommenttija on todennäköisesti pyrkinyt lisäämään nousevaa intonaationtuntua vokaalin toisteisuudella. Modaalipartikkeli *toki* ilmaisee yleensä myöntymystä (VISK § 1608), mutta kun sen yhdistää toiseen myöntävään partikkeliin,

hymiöihin ja kontekstiinsa, ironinen tulkinta on ensisijainen. Hymiöt korostavat ivaavaa sävyä.

Toinen esimerkki 17 sijoittuu keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja on pyytänyt Nais-tenhuoneen jäsenten näkemyksiä tilanteelle, jossa hänen poikaystävällään on hyvä naispuolinen ystävä; ystävyydessä on kuitenkin aloittajan mukaan ihastukselta vaikuttavia merkkejä, joita aloittaja kuvailee monisanaisesti. Esimerkkikommentti 17 kommentoi keskustelunaloitusta.

(17) ”Hyvä ystävä” juuu vissiin 😊😊

Molemmissa esimerkeissä 16 ja 17 myönteisen *joo*-partikkelin variantti viestii kerrotun rekisteröimisestä, muttei samanmielisyydestä (Sorjonen 1999: 184–185). Esimerkin 17 rakenne on edeltävään esimerkkiin verrattuna samanlainen toistetun vokaalin tuomalta intonaationtunnultaan (*juuu*), mutta modaalipartikkelille on annettu määrite ”hyvä ystävä”. Vuoro vaikuttaa ottavan ironisesti kantaa aloituksen väitteeseen samalla referoiden keskustelunaloittajaa. Näin kommentoija spesifioi, mihin edellisen vuoron elementtiin hänen kannanottonsa viittaa.

Esimerkin 17 partikkelijono *juu vissiin* ilmaisee lähtökohtaisesti varmuutta, mutta esiintymiskontekstin, referaatin ja hymiöiden ansiosta vuoron voi tulkita ironiseksi kyseenalaistamiseksi. Episteeminen varmuuden ilmaisun tulkitaan ironiseksi kontekstissa, jossa (kirjoittajan mukaan) toisenlaisen tiedon varmuus on niin selvä, että sen merkitseminen varmaksi vihjaa, että olisi järjenvastaista esittää täysin päinvastainen tieto varmana (Rahtu 2006: 55). Esimerkissä 16 asetelma on käännetty toisin päin, jolloin myönteinen partikkeli on tulkittava kielteiseksi.

Ironia dialogipartikkelein

Esimerkkejä 18 ja 19 yhdistää vuoronalkuinen dialogipartikkeli. Esimerkkikommentti 18 liittyy keskustelunaloitukseen, jossa käsitellään lasten lihavuutta ja painotetaan äidin vastuuta ylipainon ehkäisyssä. Kommenttiketjussa on useita kommentteja, jotka vihjaavat keskustelunaiheen olevan asiaton. Esimerkkikommentin 18 kirjoittaja ottaa kantaa yleisesti keskusteluketjuun⁸.

⁸ *Okei eli tupakoinnista voi lytätä* -lause viittaa todennäköisesti ryhmän yleiseksi koettuun mielihiteeseen äitien tupakoinnista. Ryhmässä käydään usein keskustelua aiheen tiimoilta, ja yleensä äitien tupakointiin suhtaudutaan erittäin negatiivisesti.

- (18) Okei eli tupakoinnista voi lytätä, mutta ylipainosta hissutellaan. Joka on yleistynyt Suomessa ihan hirveesti ja tuskin puolellakaan on lääkitystä/sairautta

Esimerkki 18 alkaa myöntävällä *okei*-partikkelilla, joka kuittaa tässä tapauksessa useat edelliset vuorot ymmärretyksi (ks. Sorjonen 1999: 184–185). Dialogipartikkelia seuraava lausumapartikkeli *eli* sitoo ymmärtämisen merkin esimerkkikommentoijan tulkintaan edeltäneistä vuoroista. Koska esimerkkikommentoija käyttää vahvan affektiivisia sana- ja lausevalintoja (*lytätä, tuskin puolellakaan*) ja esittää asiantilaa polarisoituneena, hänen erimielisyytensä edellisiin puheisiin nähden on huomattavissa (ks. Martin–White 2005: 65–67). Kommentin ensimmäisessä lauseessa on sisällöllisesti ironisia piirteitä.

Esimerkki 19 puolestaan liittyy keskusteluun, jossa keskustelunaloittaja on julkaissut videon, jossa miehet arvostelevat vaimojensa ulkonäköä. Esimerkkikommentin kirjoittaja on aiemmin todennut videon olevan mauton, ja toinen kommentoija on syyttänyt tätä turhasta loukkaantumisesta. Esimerkkikommentoija vastaa keskusteluun seuraavanlaisesti.

- (19) Jaa tää on vinkumista, jos ilmaisee mielipiteensä mauttomasta videosta. Näinpä 😊

Esimerkki 19 ilmentää selkeästi asennoitumisesta neuvottelun elementtejä, koska se ottaa kantaa kommenttiin, joka on arvottanut esimerkkikommentoijan toimintaa (ks. Vesala–Rantanen 2007: 27). Esimerkki alkaa lähtökohtaisesti neutraalilla dialogipartikkelilla *jaa*, joka kuittaa edellisen vuoron ymmärretyksi, ja partikkelia seuraavassa virkkeessä kommentoija ilmaisee näkemyksensä edeltäneestä vuorosta. Hän esittää oman toimintansa neutraalina, sillä esim. *ilmaista*-verbi ei ole erityisen affektiivinen tai deskriptiivinen. Lisäksi hän kutsuu tilannekuvauksessaan videota affektiiviseen tyyliin mauttomaksi. Kirjoittaja päättää kommenttinsa hymiöön sekä intensiteettisanan ja *-pa*-sävyartikkelin yhdistelmään, jolla hän viestii ironisesti edellisen virkkeen muka olevan validi.

Tällaisessa yhteydessä (esimerkit 18 ja 19) ilmenevä ironinen merkitys syntyy lähinnä dialogipartikkelia seuraavissa virkkeissä. Dialogipartikkeli edeltää kommentoijan omaa näkemystä. Sen tehtävä onkin ensisijaisesti reaktiivinen.

5.3 Hämmennyneisyyden ilmaisu

Käsittelen hämmennyneisyyttä suhteessa odottamattomaan informaatioon tai toimintaan edellisessä vuorossa eli joko keskustelunaloituksessa tai toisessa kommentissa.

Ensimmäisessä aluvussa avaan partikkelialkuisia päivittelytyylejä ja toisessa valotan partikkelien roolia kysymysmuotoisissa korjausjäsenysvuoroissa. Kolmannessa aluvussa käsittelen partikkelien tehtävää kommentin sisällön suunnittelussa.

5.3.1 Päivittely

Avaan aluvussa partikkelien roolia negatiivissävytteisessä, hämmästelevässä päivittelyssä (ks. Hakulinen–Sorjonen 2012: 149–150). Ensimmäisessä kategoriassa käsittelen ironissävytteistä päivittelyä, ja toisessa kategoriassa esittelen *huhhuh*-interjektion käyttötapoja. Sävyltään aggressiivisempaa, muun muassa kirosanoja sisältävää päivittelyä tarkastelen tarkemmin suuttumuksen ilmaisuja esittelevässä luvussa 5.5.

Ironinen päivittely

Molempia esimerkkejä 20 ja 21 yhdistää *vau*-huudahduksen käyttö. *Vau*-interjektio on konventionaalistunut huudahdussana, joka on muunnos englanninkielisestä *wow*-huudahduksesta. Sitä käytetään ensisijaisesti ihastuksen ilmaisuun. (KS s.v. *vau*; VISK § 856; MW s.v. *wow*.)

Esimerkkikommentti 20 sijoittuu keskusteluketjuun, jossa päivitellään Naistenhuoneen huonoa ilmapiiriä. Eräs kommentoija toteaa muissa Facebook-ryhmissä olevan vielä huonompi yhteishenki. Esimerkkikommentti 20 ottaa kantaa tähän kommenttiin.

(20) Vau, onneks en sitten ole muissa ryhmissä.

Esimerkin 20 vuoronalkuinen *vau* kommentoi edellisen keskustelijan toteamusta muiden ryhmien huonosta yhteishengestä. Kuten interjektioartikkelin luonteeseen kuuluu, se ottaa kantaa edellisen lausuman yllättävään sisältöön (VISK § 856). Tässä tapauksessa kannotto tehdään ironiseen tyyliin, sillä on oletettavissa, että kyseinen kommentoija ei tosiasiaa näe muiden ryhmien huonoa ilmapiiriä ihasteltavana asiana. Tulkinta saa varmuutta etenkin interjektion jälkeisestä lauseesta, jossa esimerkkikommentoija viittaa olevansa tyytyväinen siihen, ettei kuulu muihin keskusteluryhmiin. (Ks. Rahtu 2006: 25.)

Toinen esimerkki 21 kommentoi keskusteluketjua, jossa moni osallistuja kommentoi negatiiviseen sävyyn yhden keskustelijan toimintaa. Esimerkkikommentin kirjoittaja kommentoi teknisesti aloitusta. Sisältöä tarkastelemalla on kuitenkin huomattavissa hänen ot-tavan kantaa keskusteluketjuun yleisesti.

(21) Kivasti on taas lähdetty akkalaumalla yhden ihmisen perään. Vautsi vau.

Esimerkki 21 sisältää kiteytyneen *vautsi vau* -ilmauksen (KS s.v. *vautsi*). Ennen interjektiojonoa esimerkin kirjoittaja kommentoi affektiiviseen sävyyn tapahtumien kulkua. Koska esimerkkikommentoi korostaa ryhmän ylivoimaa yksilöön nähden sekä tapahtuman toisteisuutta, on oletettavissa virkkeenalkuisen *kivasti*-ilmaisun olevan ironinen. Tulokintaa tukevat myös kommentoijan kärkevät verbi- ja substantiivivalinnat (ks. Martin–White 2005: 66–67). Toisesta kategorian esimerkistä poiketen *vautsi vau* kommentoi keskustelun tapahtumien kulkua, ei yksittäistä kommenttia. Samalla kommentoija implikoi olevansa ulkopuolinen kuvaamastaan tapahtumaketjusta.

Huhhuh-interjektio päivittelypartikkelina

Sanakirjan tunnustamaa *huh(huh)*-ilmaisua voidaan käyttää laajasti esimerkiksi helpottuneisuuden tai kuumuuden ilmaisuun (KS s.v. *huh*). Esiin nostetuissa esimerkeissä tarkoite on kuitenkin ensisijaisesti responsiivinen ja arvottava. Esimerkeissä 22–24 ilmenee toisaisen *huh*-partikkelin erilaisia variantteja ja käyttötapoja.

Molemmat esimerkkikommentit 22 ja 23 sijoittuvat aloitukseen, johon on linkitetty luottotietojen tarkistamista koskeva uutinen. Uutisen mukaan työnantajan olisi tulevaisuudessa mahdollista tarkastaa työntekijöidensä luottotiedot. Esimerkkikommentit 22 ja 23 kommentoivat aloitusta.

(22) No voi huhhuh. Todella idioottimaista

(23) 😊 huhhu.

Ensimmäisessä esimerkissä 22 kirjoittaja käyttää *huhhuh*-partikkelia voimasanan tavoin reaktiona edelliseen vuoroon, tässä tapauksessa keskustelunaloitukseen. Interjektiota edeltävä *no*-lausumapartikkeli on reaktiivinen, ja kommentissa käytetty *voi*-partikkeli esiintyy melko kiteytyneesti voimasanan edellä. *Huhhuh*-sanain paino on korostunut, koska se on kategorialtaan yllättävyyttä ilmaiseva interjektio ja siksi, että se pitää ikään kuin voimasanan paikkaa. (Ks. VISK § 1728.) Kommentin jälkimmäinen virke sisältää modaalisen adverbien ja deskriptiivisen adjektiivien (*todella idioottimaista*), jotka korostavat pöyristynyttä sävyä (ks. Martin–White 2005: 65–67). Esimerkissä 23 esimerkkikommentoi ilmaisee hämmästyksensä hillitymmmin pelkän vokaalipäätteisen *huhhuh*-variantin ja vakavan hymiön avulla. Epätyypillinen hymiön sijoittamistapa saattaa viitata siihen, että kirjoittaja pyrkii visualisoimaan asenteensa jo ennen päivittelypartikkelia.

Viimeinen esimerkki 24 sijoittuu keskustelunaloitukseen, jossa käsitellään koiranomistajien keskinäisiä ääneen lausumattomia sääntöjä. Aloituksessa kuvataan lemmikkien väliin tervehtimiseen ja niiden haukkumista koskeviin sääntöihin liittyvä ristiriitatilanne. Esimerkkikommentin 24 kirjoittaja kommentoi aloitusta.

(24) Jos ite oisin tuossa tilanteessa ja haukkuvankoiran omistaja tulis sanoo että niitten pitää moikata nii huh huh 😊 😊 ei todellakaan

Esimerkissä 24 kirjoittaja käyttää interjektion varianttia lauseenosana, sivulausetta seuraavaa päälauseetta merkitsevän *niin*-sanan variantin jälkeen. Epätyypillinen partikkelin käyttötapa viestii suhteellisen kiteytyneestä merkityksestä. Interjektion käyttäminen lauseenosana kielii kyseisen interjektion tavasta pitää sisällään ”kokonaisen lausuman” (Goddard 2012: 4). Tässä yhteydessä partikkelilla viitataan partikkelia edeltävän, fiktiivisen tilanteen absurdiuteen. Jyrkkäsävyinen *ei todellakaan* -toteamus edeltävine hymiöineen vahvistaa tulkintaa.

5.3.2 Kyseenalaistaminen

Käsittelen tässä aluvussa erilaisia korjausjaksojen tyyppisiä. Tällä tarkoitetaan sellaisia puheenosia, joissa keskustelun eteneminen katkaistaan hetkellisesti ja keskitytään käsittelemään jotakin puheeseen liittyvää haastetta, joka voi liittyä esimerkiksi sen laatimiseen, ymmärtämiseen tai kuulemiseen (Haakana 2011: 36; Sorjonen 1997: 111). Korjausaloitteet eivät ole välttämättä negatiivissävytteisiä, mutta tässä aluvussa käsitellyissä yhteyksissä niillä on selvästi preferoimattoman vierusparin rooli (ks. Tainio 1999: 93–94). Iso suomen kielioppi on luokitellut aluvussa käsiteltävät *hä(h)*- ja *tä(h)*-partikkelit sekä interjektioihin että dialogipartikkeleihin, mutta tässä yhteydessä viitataan niihin dialogipartikkeleina niiden vuorovaikutuksellisen funktion vuoksi.

Häh-dialogipartikkeli vuoron alussa

Häh-dialogipartikkeliä kutsutaan avoimeksi korjausaloitteeksi, joka kohdistuu spesifioimattomasti koko edeltävään vuoroon tai johonkin sen osaan. Partikkelin käyttö ei myöskään lähtökohtaisesti tuo ilmi ongelman luonnetta, jolloin vastapuoli ei välttämättä saa selkoa siitä, että onko partikkelin käyttäjällä ongelmaa esim. kuulemisessa tai ymmärtämisessä. *Häh*-partikkeliä on kuvailtu sävyiltään ”töykeän kysyväksi”. (Haakana ym. 2016: 258.) Koska kuuleminen suoraan ei liity tekstipohjaiseen internetkeskusteluun, *häh* viittaa todennäköisesti jonkinasteiseen ymmärtämisen ongelmaan. Esimerkit 25 ja 26 sisältävät vuoronalkuisen *häh*-dialogipartikkelin.

Esimerkki 25 liittyy keskusteluun, jossa keskustelunaloittaja on ilmaissut lastenvaatteisiin panostamisen olevan hänen mielestään turhaa. Aloittaja antaa ymmärtää, että hänen mielestään kalliit vaatteet rajoittavat lapsen leikkejä. Esimerkkikommentti ottaa tähän kantaa.

(25) Häh :D Mun lapsella saattaa hyvinki olla lähes 200e haalari, mut se on sen laadun ja ominaisuuksien takia ostettu, että kestää rymämistä ja kosteutta jne.

Esimerkki 26 puolestaan liittyy keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja on julkaissut kuvan siskonsa irtonaisesta hiustuposta ja kertoo sen kertyneen parin päivän aikana. Hän kertoo sisarensa olevan huolissaan hiustenlähdestään. Esimerkkikommentti 26 vastaa aloitukseen.

(26) Häh, mulla lähtee yhdellä harjauskerralla tommonen pallo 🤔 Tosin mul on pitkät hiukset.

Esimerkeissä 25 ja 26 kommentoijat ottavat *häh*-partikkelilla kantaa keskustelunaloitukseen. Kummankin kontekstista on pääteltävissä, että esimerkkikommentoijan ei ole sinänsä vaikeaa ymmärtää aloittajan kommentin propositionaalista sisältöä. Sen sijaan *häh* ilmaisee, ettei kommentoija ymmärrä, miksi kyseessä olevaa asiaa ihmetellään. Tämän voi tulkita aloittajan toiminnan arvottamiseksi, sillä molemmat kommentit kyseenalaistavat implikoidusti aloituksen tärkeyden. Esimerkissä 25 kirjoittaja ilmaisee seuraavassa virkkeessä, että aiemmin mainittu erikoiseksi leimattu toiminta on hänelle tavallista. Esimerkissä 26 keskustelija ilmaisee tämän samassa virkkeessä *häh*-partikkelin kanssa.

Häh-dialogipartikkeli vuoron lopussa

Esimerkkikommentin 27 kirjoittaja ottaa kantaa toiseen kommenttiin, joka on sisällöltään vaikeaselkoinen. Kyseinen kommentoija toteaa eräällä videolla olevien naisten näyttävän sekä normaali- että ylipainoisilta. Esimerkkikommentin 27 kirjoittaja kommentoi tätä toisen keskustelijan esittämää ristiriitaa.

(27) Niin ne naiset ei näytä ylipainoisilta vaikka näyttää vai häh

Esimerkki 27 rakentuu selkeällä kaavalla, jossa esimerkkikirjoittaja referoi edellistä vuoroa lisäten *häh*-partikkelin virkkeen perään. Hän kuitenkin tuo referaatissaan esiin molemmat edellisen kommentoijan esittämät, toisensa poissulkevat näkemykset. Esitystapa korostaa edeltävän vuoron tulkinnan vaikeutta ja ilmentää kirjoittajan asennetta toisen

kommentoijan toimintaa kohtaan. Asenteesta kielivät myös kohteliaisuustäytesanojen poissaolo.

Häh-partikkeli on sidottu virkkeeseen rinnastuskonjunktioilla *vai*, jolloin *häh*-partikkeli edustaa vaihtoehdoisen tulkinnan paikkaa (ks. VISK § 817). Tässä esimerkissä kyse on kolmannelta vaihtoehdosta: esimerkkikommentoija pohtii, miltä videolla esiintyneet naiset näyttävät toisen kommentoijan mielestä. Kuten aiemmassa analyysissä on todettu, tällainen partikkelin käyttötapa kielii merkityksen kiteytyneisyydestä (ks. esimerkki 24). Koska vuoro on lopetukseltaan välimerkitön, esimerkkikommentoijan voi tulkita odottavan informaalille keskustelulle jatkoa (ks. Niemi–Virkkunen 2014). Tätä tulkintaa tukee toki myös *häh*-partikkelin kysyvä funktio.

Edellisen esimerkin tapaan esimerkki 28 kommentoi epäselvää vuoroa. Esimerkkikommentti sijoittuu keskusteluun, jossa käsitellään koirarotujen liikajalostusta. Eräs keskustelija toteaa ristiriitaisesti mopsien näyttävän sekä sairailta että terveiltä. Esimerkkikommentti ottaa kantaa tähän kommenttiin.

(28) Siis ne koirat näyttää terveiltä? Häh?

Esimerkissä 28 kommentoija aloittaa vuoronsa suunnittelupartikkelilla *siis*, jolla hän pyrkii summaamaan edellisen keskustelijan viestin muotoon, jollaisena hän sen ymmärsi. Vuoro on tyypillinen esimerkki korjausaloitteesta, jossa kirjoittaja esittää tulkintansa edellisen keskustelijan vuorosta (Haakana 2011: 36). Kysymysmerkki virkkeen perässä viittaa tulkinnan oikeellisuuden varmistamiseen. Virkkeen jälkeinen *häh*-partikkeli korostaa keskustelukumppanin edellisen vuoron olleen sekava, ja sen jälkeinen kysymysmerkki korostaa tarvetta selkeyttävälle vastaukselle. Kohteliaisuusfraasien puuttuessa *häh*-kysymyksen sisältävä esimerkkikommentti on sävyltään asenteinen.

Kysyvä dialogipartikkeli yksin vuorossa

Esimerkit 29–32 sisältävät selkeän korjausaloitteen: joko edellä käsitellyn *häh*-partikkelin tai *mitä*-sanana lyhentymän *tä(h)*. Esimerkki 29 liittyy aloitukseen, johon on postattu uutinen siitä, että työnantajan olisi tulevaisuudessa mahdollista tarkastaa työntekijöidensä luottotiedot. Esimerkki 30 puolestaan kommentoi epäselvää keskustelunaloitusta. Numero 31 sijoittuu keskusteluun, jossa aloittaja kertoo hänen työnantajansa uhkailevan häntä perusteettomilla oikeustoimilla. Viimeinen esimerkki 32 puolestaan kommentoi

aloitusta, jossa kerrotaan erään Naistenhuoneella käydyn keskustelun levinneen muualle internetiin.

- (29) Täh?!
- (30) täh
- (31) Täh 😊
- (32) Häääh?

Esimerkit 29–32 edustavat *häh*- ja *täh*-partikkelien käyttöä yksin vuorossa. Keskustelun-analyttisesti partikkeleita käsitellään ongelmavuoroa seuraavassa vuorossa aloitettuna korjausjaksona. Kommentilla voidaan viitata joko edellisen vuoron kirjaimellisen ymmärtämisen hankaluuteen tai edellisen vuoron sisällön yllättävyyteen; kannanoton kohde ja tulkinta selviävät usein kontekstista. Mahdollisista kontekstuaalisista vihjeistä huolimatta ongelman kohteen selvittäminen jätetään vastapuolelle. (Sorjonen 1997: 124–125.) Kyseisenlainen partikkelin käyttötapa on niin avoin, että on vaikea tulkita yksiselitteisesti, mihin vuoroon se viittaa: vaikka se kommentoi teknisesti aloitusta, voi se ottaa kantaa myös edelliseen kommenttiin tai kommentoida yleisesti koko ketjua.

Haakanan (2016: 258) mainitsema *häh*-partikkelin ”töykeän kysyvä” sävy on partikkelin lähtökohtainen tyyli, johon voi vaikuttaa erilaisin tekstuaalisin ratkaisuin. Olen valinnut esittää kommentit 29–32 erityisesti niiden sisältämien välimerkkien ja hymiöiden vuoksi. Kun partikkeli on vuorossa yksin, välimerkkien ja hymiöiden rooli implikaatioiden tulkinnassa kasvaa, sillä ne toimivat ainoana vihjeinä vuoron yleisestä sävystä. Esimerkit 29 ja 31 ovat sävyiltään hyvin erilaisia juuri tästä johtuen: tunnesävyisen ihmettelyn ja hämmentyneen huvittuneisuuden sävyero syntyy usein välimerkeistä. Samoin partikkelin esiintyessä yksin myös äänneellisten variaatioiden rooli kasvaa, sillä esimerkin 32 *häääh* on tyyliltään puhekielisempi kuin esimerkeissä 25–28 esiintyvä *häh*. Kokoavasti voi todeta, että kommentin sävyn tulkinta vaikuttaa oleellisesti asennoitumisesta neuvotteluun ja siten yleiseen keskustelun kulkuun (ks. esim. Vesala–Rantanen 2007: 27).

Muu partikkeli kysymyssanana

Esimerkeissä 33 ja 34 kommentoijat käyttävät korjausaloitteena partikkelia, jota käytetään yleensä oman puheen suunnittelun yhteydessä (ks. Sorjonen–Laakso 2005: 244–245). Partikkelit ovat lähtökohtaisesti muodoltaan ei-kysyviä, ja siksi kysymysmerkin rooli kysyvyyden merkitsijänä on oleellinen. Tällä tavoin kommentoija ilmaisee keskustelukumppanille partikkelin tilannesidonnaisen käyttötavan (ks. Rouhikoski 2012: 472).

Ensimmäinen esimerkki 33 liittyy keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja on jakanut aasialaisen naisen tekemän meikkausvideon. Eräs kommentoija toteaa aasialaisten meikkaavan erikoisella tavalla. Esimerkkikommentti ottaa kantaa tähän kommenttiin.

(33) Öööööö???.....

Esimerkki 33 voisi olla luettavissa myös epäröinti-interjektiksi, joita avataan tarkemmin seuraavan alaluvun toisen väliotsikon alla. Se kuitenkin eroaa tyypillisemmistä epäröinti-interjektioista etenkin siksi, että kysyvyytensä vuoksi se odottaa suuremmin reaktiota keskustelukumppanilta. Vokaalin toisto yhdistettynä kysymysmerkkien ja useiden pisteiden läsnäoloon lisää äänteen pituutta ja nousevaa intonaatiota korostaen kirjoittajan spesifioimatonta hämmennyneisyyttä.

Esimerkkikommentti 34 ottaa kantaa hyvin epäselvään keskustelunaloitukseen, jossa aloituksen tarkoitus ei tule selvästi ilmi. Aloituksen propositionaalinen sisältökään ei ole helposti tulkittavissa. Esimerkkikommentin kirjoittaja kommentoi aloitusta esimerkissä näkyvällä tavalla.

(34) Siis?

Esimerkissä 34 kommentoija on käyttänyt *siis*-suunnittelupartikkelia kysyvästi. Koska Iso suomen kielioppi kuvaa *siis*-partikkelia lähtökohtaisesti selittäväksi, voi partikkelin tarkoituksen tulkita olevan mahdollisesti tarkempaa selitystä tai kuvausta pyytävä (VISK § 862). Tulkinta perustuu paljolti kommentin päättävään kysymysmerkkiin.

5.3.3 Empiminen

Tämän alaluvun keskiössä ovat erilaiset oman puheen suunnitteluun liittyvät partikkelit. Iso suomen kielioppi nimittää suunnittelupartikkelien kategoriaa vähiten selvärajaiseksi partikkeliryhmäksi, koska lähes kaikilla suunnittelupartikkeleilla on selkeästi myös muita käyttöyhteyksiä (VISK § 861). Samaisia kielenaineiksia käytetään lisäksi itsekorjaukseen, mutta valitut esimerkit ilmentävät ensisijaisesti reaktiota edelliseen vuoroon.

Kommentoijan oman vuoron alussa esiintyvät suunnittelupartikkelit ovat erityisen mielenkiintoinen ilmiö, sillä Facebook-ketjuissa käydyt keskustelut eivät ole lähtökohtaisesti synkronisia, ja lisäksi kommunikaatio on tekstimuotoista. Tämän vuoksi esimerkiksi empimisääntä ilmentävät partikkelit ovat korostetun harkittuja – toisin kuin puhutun kielen keskustelunanalyysissä yleensä. (Ks. Kääntä 2016: 51.)

Suunnittelupartikkelin käyttö

Esimerkit 35 ja 36 ovat kahden erillisen keskustelijan kirjoittamia ja liittyvät keskusteluun, jossa aloittaja on julkaissut uutisen vanhemmista, jotka haluavat kasvattaa lapsensa täysin sukupuolineutraalisti. Uutisessa annetaan ymmärtää, että vanhemmat eivät olisi kertoneet lapselle tämän biologista sukupuolta. Molemmat esimerkkikommentit ottavat kantaa aloitukseen.

(35) Tuota noin, mitä xD

(36) Totaaaaaaa, kenelle se lapsen sukupuoli muka kuuluiskaan??

Viimeinen esimerkki 37 sijoittuu keskusteluun, jossa kerrotaan erään Naistenhuoneella käydyn keskusteluketjun levinneen toiseen Facebook-ryhmään. Keskusteluketjussa on aiemmin lueteltu muutama muukin internetfoorumi, jossa kyseistä Naistenhuoneen keskustelua on puitu. Esimerkkikommentti ottaa kantaa keskustelunaloitukseen.

(37) Siis..... Mitä vittua XDDD

Esimerkkejä 35 ja 37 yhdistää ensisijaisesti niiden rakenne, sillä kummassakin suunnittelupartikkeli tai suunnittelupartikkelikonstruktio edeltää kysyvää *mitä*-kysymyssanaa. Kummassakin kommentissa korostetaan spesifioimatonta edellisen vuoron ongelmaa siten, että kommentissa esitetään myös ikään kuin kysymyssanaa epäröivä partikkeli (*tuota*, *siis*). Esimerkki 36 puolestaan ei edusta selkeää avointa ongelmavuoroa seuraavaa korjausjaksoa, vaan keskittyy ennemminkin keskustelua eteenpäin vievään argumentaatioon. Vokaalivenyhteinen *tuota*-partikkelin variantti, modaalinen *muka*-adverbi ja *-kAAn*-fokuspartikkeli viestivät erimielisyydestä edelliseen vuoroon nähden.

Kaikkien edellä esitettyjen kommenttien kirjoittajat käyttävät erilaisia äänenpainoja ja tauoituksia merkitseviä keinoja. Esimerkissä 35 *tuota noin* -partikkeliketjun jälkeisen pilkun voi tulkita luovan tauon tuntua ennen sitä seuraavaa kysymyssanaa. Esimerkissä 36 vokaalivenyhteinen *totaaaaaaa* korostaa äänten pituutta lisäten hämmentynyttä sävyä, ja esimerkissä 37 runsas pisteiden määrä (*siis*.....) kielii mahdollisesta tauosta ennen seuraavaa sanaa. Esimerkissä 37 näkyvä voimasanan ja hysteeristä naurua ilmaisevan hymiön käyttö lisäävät affektiivisuutta. Koska keskustelijat ovat käyttäneet ensisijaisesti puhutun kielen elementtejä, on syytä tulkita heidän pyrkivän jäljittelemään myös äänenpainoja ja puheen rytmitystä.

Iso suomen kielioppi kuvaa *siis*- ja *t(u)ota*-partikkelien olevan spontaanissa puheessa esiintyviä epäröinti-ilmauksia (VISK § 861). Kirjoitettuna niiden intentionaalisuus kuitenkin kasvaa, joten tässä käyttöyhteydessä on oletettavaa, että kirjoittaja käyttää partikkelia ensisijaisesti hämmennyneisyytensä ilmaisuun, ei siis niinkään empimiseen. Tämä pätee myös seuraaviin esimerkkeihin 38–40.

Epäröinnin ilmaisu interjektioilla

Sekä puhutussa että kirjoitetussa kielessä tuotetaan tarkoituksellisesti epäröintipartikkeleita, jotka ennakoivat keskustelijan erimielisyyttä. Ne saattavat myös ennakoida hänen esittävän oman kantansa partikkelin jälkeen. (Kärkkäinen 2002: 91–91.) Esimerkit 38–40 sisältävät tällaisen oman puheen suunnittelua ilmaisevan interjektion, joka edeltää erimielisyyden eksplikoimista.

Esimerkki 38 liittyy keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja pyytää neuvoja raha-asoiden hoitamiseen avosuhteessa. Aloittaja kertoo olevansa itse opiskelija ja miehensä käyvän töissä, mutta hän ilmaisee myös, ettei haluaisi käyttää miehensä rahoja. Eräs kommentoija on todennut olevan ymmärrettävää, ettei mies elätä avopuolisoaan. Esimerkkikommentin kirjoittaja ottaa kantaa tähän kommenttiin.

(38) Öööm... Parisuhteessa jos asutaan yhdessä ni ois kohtuullista että myös otetaan toisen tulot huomioon. Varsinkin ku se on just noin, että toinen töissä ja toinen opiskelee (– –)

Seuraavan esimerkki 39 kirjoittaja kommentoi toista vuoroa, joka sijoittuu veganismiaiheiseen keskustelunaloitukseen. Aloittaja on kertonut olevansa vegaani ja pitävänsä kasvipöytäpyöryköistä. Eräs keskustelija on kyseenalaistanut aloittajan tavan syödä lihaa muistuttavia tuotteita. Esimerkkikommentoija ottaa kantaa tähän kommenttiin.

(39) Öh..... Siis, mikä tässä nyt on niin väärää ku se ei ees syö mitään kiellettyä vai mikä mult meni ohi.

Viimeinen esimerkki 40 liittyy aloitukseen, johon on liitetty synnytyskuvia sisältävä uutinen. Kuvat ovat tyyliltään kaunistelemattomia. Esimerkkikommentin kirjoittaja kommentoi aloitusta.

(40) Eh.. kaameaa. Mul oli 30 min sit hetkellinen vauvakuume. Se haihtu paremmin ku savu ilmaan.

Esimerkkitapauksissa (38–40) tarkoituksellisesti tuotettu empimisäänne toimii Kärkkäisen (2002: 91–92) esittämällä tavalla ennakoiden erimielisyyttä edelliseen vuoroon, tässä tapauksessa keskustelunaloitukseen nähden. Vuoronalkuisen epäröinti-interjektion jälkeen esimerkkikommentoijat eksplikoivat erimielisyytensä. Esimerkeissä 38 ja 39 kommentoijat argumentoivat perustellen, kun taas esimerkissä 40 kommentoija kuvaa keskustelunaloituksen aiheuttamaan olotilaa ja avaa sen seurauksia – huomattavan negatiivisafektiivisin sävyin.

Jokaisen esimerkin kirjoittaja on valinnut käyttää useampaa pistettä interjektion jälkeen. Tällä voidaan ilmaista esimerkiksi lauseen keskeneräisyyttä (ks. KOP), mutta esimerkkien tapauksessa kyse vaikuttaa olevan tyylikeinosta. Empimispartikkelin jälkeiset pisteet osoittavat puhutulle keskustelulle tyypillistä empimisäänteen jälkeistä taukoa. On syytä huomioida myös empimispartikkelien kirjoitusasu, sillä kaikki mainitut esimerkkipartikkelit 38–40 jäljittelevät puhetilanteessa käytettäviä äänteitä.

Ironinen epäröinti

Esimerkki numero 41 ottaa kantaa keskustelunaloitukseen, johon on liitetty uutinen uudesta ravintolasta. Ravintola mainostaa tarjoilevansa ihmislihalla maistuvia pihvejä. Esimerkkikommentoija ottaa aloitukseen kantaa seuraavalla tavalla.

(41) Öö ei.

Esimerkki 42 liittyy keskusteluun, jonka aloittaja kertoo epäselvyyksistä työnantajansa kanssa. Hän kertoo työnantajansa kieltäytyvän maksamasta palkkaa perehdytysvuoroista ja pyytää neuvoja tilanteeseen. Esimerkkikommentoija ottaa kantaa aloitukseen.

(42) Öö todellaki maksetaan palkkaa kaikesta ajasta mitä siel on ollu

Molemmat esimerkit 41 ja 42 sisältävät epäröintipartikkelin ja sitä seuraavan varmuutta ilmaisevan modaalisen adverbien. Epävarmuutta ilmaisevan kielenaineksen kontrastisuus sitä seuraavaan varmuutta ilmaisevaan kielenainekseen nähden avaa mahdollisuuden ironiseen tulkintatapaan. Rahtu (2006: 55) esittää, että asiantilan varmuuden ollessa kirjoittajan mukaan hyvin selvä, sen merkitseminen epävarmaksi vihjaa esitetyn varmuuden epäilyn olevan järjenvastaista. Partikkeli toimii siis modaalipartikkelia vahvistavana elementtinä.

Yleisesti kaikissa kommenteissa 35–42 tuotettu empimissäanne toimii ikään kuin asenteen alleviivaajana. Sen sijaan, että partikkeli itse sisältäisi vahvaa asennetta, se korostaa kommentin muuta sisältöä. Näissä tapauksissa muu sisältö on lähinnä asia-arvottavasti asenteinen ja eriasteisesti affektiivinen.

5.4 Inhon ilmaisu

Tutkielman aineistossa ilmaistaan negatiivista asennoitumista myös ilmentämällä inhoa. Inhon ilmaisukeinojen tutkiminen on myös kielitieteellisesti oleellista, sillä inho luetaan universaaliksi perustunteeksi⁹. Inholla tarkoitetaan reaktiota vastenmieliseksi miellettyyn asiaan, ja siihen kuuluu tyypillisesti erilaisia kulttuuri- ja kielisidonnaisia äänneitä (Goodwin ym. 2012: 20; ks. myös Goddard 2012: 3, 14). Tällaisia ovat esimerkiksi suomenkieliset *yh* tai *yök*. Tässä alaluvussa avaan erilaisten inhoa ilmaisevien interjektioiden käytötapoja ja variaatioita. Muista alaluvuista poiketen esitän esimerkit inhon kohteen mukaisesti.

Inhopartikkeli ahdistusreaktiossa

Esimerkit 43–46 sisältävät *hyi*-huudahduksen variantteja, jotka toimivat osana erilaisia nominaalisia lausekkeita (ks. VISK § 857). Partikkeli viestii ensisijaisesti vastenmielisyyttä, ja se on vahvan konventionaalistunut ilmaus (KS s.v. *hyi*). Jokainen esimerkki arvottaa, Whiten ja Martinin teoriaa mukaillen, ei-inhimillistä toimintaa tai asiaa leimaten sen vastenmieliseksi (ks. Martin–White 2005: 43; Juvonen 2007: 431–432).

Erilaisten yliluonnollisiin kokemuksiin liittyvien tarinoiden jakaminen on melko tyypillinen topiikki tarkasteltavassa Facebook-ryhmässä. Esimerkit 43 ja 44 liittyvät keskustelunaloitukseen, jossa pyydetään kertomaan lasten suusta tulleita lausahduksia, jotka voisivat viitata siihen, että lapsi aistisi henkimaailman asioita. Esimerkkikommentit ottavat kantaa yhteen tällaiseen tarinaan.

(43) hyyiii kylmät väreet tuli!

(44) Hyi.vittu

⁹All human behaviour can be reduced to ‘four basic emotions’. *BBC News* 3.2.2014. [Verkkouutinen. Viitattu 10.12.2018.] Saatavissa : <https://www.bbc.com/news/uk-scotland-glasgow-west-26019586>

Esimerkit 45 ja 46 kommentoivat kahta erillistä keskusteluketjua, joiden teemana on uimispelko. Kummassakin keskusteluketjussa on runsaasti kuvia uponneista laivoista ja suurista merieläimistä. Esimerkkikommentoijat ottavat kantaa aloituksiin.

(45) Hyyyyy ahistus maximus

(46) Hyi vittu!!! Tän takia en ui kun niin syvälle et jalat osuu viel maahan.. ja muutenkin jalat täytyy uidessa pitää mahdollisimman pinnassa 🤢

Esimerkkikommentit 43 ja 45 rakentuvat samoin tavoin: vokaalivenytteistä *hyi*-interjektiota seuraa kuvaus kommentoijan tunnetilasta tai fyysisestä kokemuksesta, jonka tunnetila on aiheuttanut (*kylmät väreet, ah(d)istus*). Kummassakaan kommentissa partikkelia ei ole erotettu välimerkein muusta virkkeestä, ja molemmissa kommentteissa interjektio korostuu kirjainten toisteisuuden eli aukikirjoitettujen äänteiden venytyksen vuoksi (ks. VISK § 1010). Kummatkin ovat vahvan reaktiivisia ja affektiivisia, vaikka vain toinen päättyy huutomerkkiin.

Esimerkit 44 ja 46 sisältävät suhteellisen konventionaalisen inhoa merkitsevän huudahduksen ja reaktion voimakkuutta osoittavan voimasanan yhdistelmän (VISK § 1728). Oleellisin ero niiden välillä on paitsi inhon kohteessa myös painotuksessa. Esimerkkikommentin 44 kirjoittaja on valinnut käyttää pistettä välilyönnin sijasta (*hyi.vittu*), ja siten hän oletetusti luo tauontunnun tuomaa painotusta voimasanalle, eli reaktion voimakkuuden merkitsijälle. Esimerkkikommentin 46 partikkelihuudahdus (*hyi vittu!!!*) puolestaan päättyy kirjakielen konventioiden vastaisesti kolmeen huutomerkkiin, jotka korostavat muutenkin voimakkaana ilmaistua reaktiota.

Inhopartikkeli kuvotuksen ilmaisuissa

Esimerkit sijoittuvat psykologian kentässä tunnetun ydininhon (engl. core disgust) piiriin. Termi merkitsee primitiivisintä inhon muotoa, eli vastenmielisyyden tunnetta, joka liittyy esimerkiksi ruokaan tai mahdollisesti kontaminoiviin asioihin.¹⁰ Jälkimmäisellä tarkoitetaan esimerkiksi hyönteisiä, tauteja ja ihmiseritteitä.

Esimerkkikommentit 47–49 koostuvat tekstisisällöltään vain inhoa ilmaisevasta interjektioista. Piirre tekee kommentista responsiivisen huudahduksen, joka toimii

¹⁰ D’Amato, Erik 1998: Mystery of Disgust. *Psychology Today* 1/1998. [Verkkajulkaisu. Viitattu 1.11.2018.] Saatavissa: <https://www.psychologytoday.com/us/articles/199801/mystery-disgust>

vuorovaikutuksen osana. Se, että interjektiota voidaan käyttää itsenäisenä vuorona ilmaisemaan asennoitumista, edellyttää partikkelin vahvaa konventionaalistumista. Piirteen on oltava rituaalistunut syvälle kieleen, jotta sen merkitys välittyy varmasti keskustelukumppanille. (Hakulinen–Sorjonen 2012: 147.)

Esimerkkikommentit 47 ja 48 liittyvät samaan keskustelunaloitukseen, johon on pyydetty kuvia ”ällöttävistä asioista”. Esimerkki 47 ottaa kantaa kommenttiin, joka sisältää GIF-animaation hämähäkistä. Esimerkkikommentti 48 puolestaan kommentoi kuvaa sairaasta ihmissuusta.

(47) Hyi hyi hyi hyi

(48) Yöhhhh 🤢 🤮

Esimerkkikommentti 49 liittyy keskusteluun, jossa aloittaja kertoo miehensä epäsiisteistä toimintatavoista. Aloitukseen on liitetty kuva käytetyistä nuuskapusseista, joita aloittaja kertoo miehensä piilottaneen pitkin asuntoa. Esimerkkikommentti ottaa kantaa keskusteluun.

(49) Yök.

Esimerkki 47 sisältää toisteisen, edellä tarkemmin kuvatun *hyi*-interjektion, eikä väli-merkkejä ole käytetty. Inhopartikkelin toisteisuus korostaa reaktion voimakkuutta (Martin–White 2005: 144). Kommentin välimerkittämyys ja hymiöttömyys jättävät painotuksen ja tarkemman sävyn tulkitsemisen avoimeksi.

Esimerkit 48 ja 49 sisältävät *yök*-interjektion ja sen variantin. *Yök*-partikkelia käytetään yleensä kuvaamaan oksentamista tai muuta etovaa tunnetta (KS s.v. *yök*). Esimerkin 48 *yöhhhh*-sanana lopussa näkyvä *h*-kirjaimen toisteisuus yhdistettynä pahoinvoivaan hymiöön ja välimerkittämyyteen lisää ns. äännähdysmäisyyden tuntua ilmaisussa. Näin myös affektiivisuus ja deskriptiivisuus korostuvat. Esimerkin 49 pisteeseen loppuva *yök* sen sijaan on ilmaistu niin neutraalisti kuin inhoa merkitsevä partikkeli voidaan ilmaista. Esimerkissä 49 ei ole mahdollista paikantaa kommentoijan spesifiä inhon kohdetta, koska keskustelunaloitus sisältää paljon potentiaalisia inhoa herättäviä kuvauksia. Toisaalta kaikki esimerkit 47–49 ovat arvotuksen kohteeltaan periaatteessa avoimia, koska tarkkaa arvotuksen kohdetta ei ole eksplikoitu.

Kategorian viimeinen esimerkki 50 liittyy keskustelunaloitukseen, jossa aloittaja tiedustelee ryhmäläisiltä, josko verikokeen voisi ottaa jostain muualta kuin käsitaiteesta. Eräs

kommentoija toteaa, että hänen sormenpäästään on joskus otettu monta putkellista verta. Esimerkkikommentoija ottaa kantaa kommenttiin.

(50) Hyi että, kuulostaa kauheelta

Esimerkki 50 on valittu tarkasteltavaksi paitsi edustavuutensa myös kiinnostavan rakenteensa vuoksi. *Hyi että* näyttää mukailevan konventionaalista *voi että* -muottia, sillä molemmat sisältävät responsiivisen huudahduksen yhdistettynä *että*-konjunktioon. Lisäksi kummassakin partikkeliketjussa on päivittelevä, dialoginen sävy. Muotistaan poiketen *hyi*-alkuinen ilmaisu viestii kuitenkin suhteellisen tarkasti affektin ja jonkinasteisen valenssin. (Ks. Hakulinen–Sorjonen 2012: 149, 170–171.)

Inhopartikkeli arvottamassa inhimillistä toimintaa

Suhtautumisen teorian mukaisesti kielellä arvotetaan myös inhimillistä toimintaa (ks. Martin–White 2005: 43; Juvonen 2007: 431–432). Inhopartikkeli toimii samoin lainalaisuuksin inhimillisen toiminnan arvottajana kuin kuvotuksen tai ahdistuksen ilmaisijana. Siksi esimerkkikommenteja 51–53 käsitellään hieman kapeammin muihin inhokategorioidiin verrattuna.

Esimerkkikommentti 51 liittyy seurustelun haasteita käsittelevään keskusteluketjuun. Aloituksessa rohkaistaan kertomaan tarinoita suhteista, joissa toinen osapuoli on osoittautunut uskottomaksi. Esimerkkikommentti ottaa kantaa ketjussa jaettuun tarinaan, joka kertoo miehen uskottomuudesta.

(51) Hyi mikä saasta ukko 😞

Esimerkkikommentti 52 liittyy keskusteluun, jossa vaihdetaan kokemuksia ikävistä sairaaloissa tapahtuneista kohtaamisista. Ketjussa jaetaan erityisesti epämiellyttäviä vuorovaikutustilanteita sairaalahenkilökunnan kanssa. Esimerkkikommentin kirjoittaja ottaa kantaa tarinaan, jossa lääkäri on puhunut asiattomaan sävyyn potilaalleen.

(52) Siis hyi mikä ihminen kommenttinsa kans.

Esimerkeissä 51 ja 52 *hyi*-partikkelilla määritetään subjektia ja arvotetaan siten keskustelunaiheena olevan, moraalittomasti toimineen henkilön käytöstä. Kommentissa 51 kirjoittaja alleviivaa asennoitumistaan määrittämällä henkilön kokonaisvaltaisesti *saastaksi*. Esimerkkikommentin 52 kirjoittaja puolestaan spesifioi, miksi hän suhtautuu

puheenaiheena olevaan henkilöön inholla: kommentista ilmenee, että kirjoittaja halveksuu tarinan henkilöä tämän esittämän asiattoman kommentin vuoksi.

Kategorian viimeinen esimerkki liittyy keskusteluun, jossa aloittaja pyytää neuvoja vaikeaan parisuhdetilanteeseensa. Hän kertoo olevansa ihastunut työkaveriinsa, vaikka on itse suhteellisen onnellisessa parisuhteessa. Esimerkkikommentti kommentoi aloitusta.

(53) Hyhhyh. Ei se vaihtamalla parane. Tänki uudenkanssa arki iskee enemmän tai myöhemmin. Koita ettii tota huumaa nykyises kanssa.

Esimerkkikommentti 53 on hieman poikkeava toisiin kategorian esimerkkeihin verrattuna. Kirjoittaja käyttää kommentin alussa erityisesti inhottavan hajun ilmaisuun käytettävää *hyh(hyh)*-interjektiota (KS s.v. *hyh*). Kontekstin ja partikkelia seuraavien virkkeiden perusteella kirjoittaja vaikuttaa osoittavan inhoa keskustelunaloittajan moraalittomaksi arvotettua ajatusmaailmaa kohtaan. Kommentin aloittava inhopartikkeli viestii lukijalle koko kommentin asenteesta.

Alaluvussa esiintyneet esimerkkikommentit 43–53 sijoittuvat erilaisiin keskusteluyhteyksiin, ja lisäksi ne arvottavat erilaisia asioita. Arvotuksen kohde selkenee ennen kaikkea kontekstista, mutta toisinaan tarkka kohde jää avoimeksi. Vaikka interjektion luonteeseen kuuluu responsiivisuus ja jonkinasteinen affektiivisuus, nähdäkseni inhointerjektion kohdalla responsiivisuus on erityisen vahvaa. Esimerkkikommenttien perusteella inhointerjektion käyttö on selvemmin reaktiivista kuin dialogista: interjektio arvottaa edellistä lausumaa, mutta ei vaikuta muulla tavoin edistävän dialogisuutta. Partikkelin arvottavaa reaktiota seuraa usein tarkempi kannanotto arvioinnin kohteena olevaan asiaan.

Tutkimus ei ole kvantitatiivinen, mutta havaintojeni mukaan *hyi*-partikkelin variantit tuntuvat olevan muihin inhopartikkeleihin verrattuna erityisen yleisiä inhimillistä toimintaa arvottavissa sekä ahdistusta ilmaisevissa kommentteissa. Toisin sanottuna yleinen *yök*-partikkeli variantteineen tuntuu painottuvan kuvottavien asioiden kuvaamiseen. Määrällinen inhopartikkelien välisen suhteen kuvaaminen vaatisi tarkempaa tutkimusta.

5.5 Aggression ilmaisu

Mikäli aggression käsitteen ymmärtää erityisen laajana, lähes kaikki edellisissä alaluissa käsitellyt negatiivisen suhteutumisen partikkelityypit voisi lukea aggression

piiriin. Tässä luvussa aggressio on kuitenkin rajattu selkeän vihamielisten reaktioiden ilmaisuun (ks. myös alaviite ⁹). Ensimmäisessä alaluvussa avaan partikkelin roolia sadattelussa. Kyseisen alaluvun esimerkit on jaoteltu partikkelin rakenteellisen paikan mukaisesti. Toisessa alaluvussa käsittelem erilaisia aggressiota merkitseviä huudahduksia.

5.5.1 Sadattelu

Tässä alaluvussa käsittelem partikkelien ja voimasanan liittoa yhtenäisenä konstruktiona, eli vakiintuneena muodon ja merkityksen yhdistelmänä (ks. Kotilainen 2007: 8, 16). Voimasanan vakiintunut affektiivinen merkitys yhdistettynä partikkeleihin muodostaa selkeän asennoitumista ilmaisevan rakenteen. Tämänäköinen ketju toimii usein reaktiivisena vuorona (VISK § 1728).

Partikkeli voimasanan edellä

Partikkelin ja sitä seuraavan voimasanan yhdistelmä on hyvin kiteytynyt rakenne. Siksi esimerkkejä 54–57 käsitellään nippuna, vaikka jokainen niistä liittyy sisällöltään erilaiseen keskustelunaloitukseen ja ottaa siten kantaa erilaiseen asiaan. Kontekstin vaihtelun vuoksi myös asennoitumisen kohteet ovat erilaisia.

Esimerkki 54 kommentoi videota, jossa aikuinen telinevoimisteluvallmentaja venyttää valmennettavia voimistelilapsia kivuliaan näköisesti. Seuraava esimerkki 55 kommentoi toista videota, jossa kidutetaan eläintä. Kolmas esimerkki 56 puolestaan liittyy aloitukseen, jossa keskustelunaloittaja kertoo miehensä jääneen kiinni uskottomuudesta. Viimeisen esimerkki 57 kommentoi pitkää epäonnista tapahtumista kertovaa tarinaa.

(54) Ei vittu!! 😏

(55) Ai saatanan vittu mä vihaan ihmisiä

(56) Oi saatana. Tollaset miehet mitää anteeks pyyntöä ansaitse. Mieti, se on pannu toista muijaa teidän yhteisessä kodissa, kun sää oot ollu töissä. (—)

(57) Voi paska 😏 ei voi muuta sanoa

Esimerkeissä 54–57 esiintyy tyypillinen taipumattoman sanan ja voimasanan liitto. Vaikka periaatteessa esimerkin 54 *ei* on adverbi ja esimerkit 55–57 sisältävät dialogipartikkelin (*ai*, *oi*, *voi*), partikkelien käyttötapa on tässä kontekstissa hyvin interjektioimainen. Tällaisessa tilanteessa huudahduspartikkelin käyttö korostaa affektia intensifioivaa voimasanaa (ks. Kotilainen 2007: 8). Partikkelin interjektioimaisuus johtuu sen reaktiivisuudesta edelliseen vuoroon.

Ison suomen kieliopin mukaan myös voimasana käyttäytyy interjektiomaisesti, kun se esiintyy virkkeessä pelkästään partikkelin kanssa. Tällaisessa yhteydessä sen reaktiivisuus ja huudahdusmaisuus ovat erityisen korostuneita. Piirteet heijastuvat voimasanan sävelkulkuun ja muuhun oletettuun ääntöasuun. (VISK § 1728.)

Esimerkkiä 55 lukuun ottamatta kaikki esimerkkipartikkelit ovat asultaan huudahdusmaisia. Esimerkki 55 puolestaan edustaa voimasanaketjun käyttöä lauseen alussa (*ai saatanan vittu mä vihaan ihmisiä*). Merkityksen voi tästä huolimatta tulkita huudahdusmaisena, mutta tässä yhteydessä partikkelin ja voimasanan yhdistelmä intensifioi propositionaalista lausumaa huudahdusta suuremmin (ks. myös Martin–White 2005: 65–67). Lisäksi vuoron reaktiivisuuden aste on pienempi kuin huudahdusesimerkeissä.

Esimerkkien arvotuksen kohteet ovat saman tyyppisiä, vaikka kohteet vaihtelevatkin kommenttikohtaisesti. Kaikkien esimerkkien 54–57 voi tulkita arvottavan inhimillistä toimintaa. Toisaalta kontekstistaan johtuen viimeisen esimerkin 57 voi nähdä arvottavan myös ei-inhimillistä asiaa: tuuria tai kohtaloa.

Partikkelikonstruktiot sadattelussa

Esimerkkikommentti 58 sijoittuu aloitukseen, jossa keskustelunaloittaja kysyy neuvoa hankalaan tilanteeseensa. Nainen kertoo ex-miehensä harjoittamasta toistuvasta häiriköinnistä ja pyytää neuvoja asian ratkaisemiseen. Esimerkkikommentin kirjoittaja kommentoi aloitusta.

(58) Voi helvetti sentään, millon sut jätetään rauhaan 🤔🤔 oon niin järjettömän pahoillani että sä joudut kestää tota paskaa 🤔

Esimerkissä 58 kirjoittaja käyttää voi (voimasana) sentään -konstruktiota. Muiden esimerkkinä olevien, sadatteluun liittyvien partikkelikonstruktioiden tavoin kyse on kiteytyneestä rakenteesta, jota kielenkäyttäjä käyttää muistinvaraisesti (ks. Heinonen 2013b: 6, 37). Esimerkkikommentin konstruktiio on merkitykseltään reaktiivinen, ja sen voi tulkita arvottavan yleisesti keskustelunaloittajan tilannetta, tai sen voi katsoa ottavan moraalisesti kantaa aloittajan ex-miehen käytökseen. Esimerkissä yhdistyy sekä empatia että toisaalle suunnattu aggressio.

Kummassakin seuraavassa esimerkissä esiintyy samantyylinen sadattelupartikkelil rakenne. Esimerkki 59 kommentoi aloitusta, jossa käsitellään äitien kannabiksen käyttöä.

Toinen esimerkki 60 sijoittuu aloitukseen, jossa pyydetään listaamaan ärsyttäviä mainoksia.

(59) Ai vittu että ottaa päähän tää nyky maailman meno

(60) En omista telkkaria ja harvemmin kuuntelen radiota, mut ai saatana kun rasahtaa youtubessa se Aakkoset-karkkipussin mainos.

Molemmissa esimerkeissä 59 ja 60 esiintyy dialogipartikkeli-voimasana-konjunktio-rakenne. Konjunktin esiintymistapa on epätyypillinen, sillä tavallisesti se esiintyy joko alisteisen konjunktio-lauseen esikentässä tai sen edellä (VISK § 1369). Esimerkeissä konstruktio edeltää kuitenkin tunnetilan kuvausta (*ottaa päähän, rasahtaa*), ja näin rakenne intensifioi kuvailtua kirjoittajan negatiivista asennoitumista topiikkia kohtaan.

Tässä alaluvussa olen esitellyt erilaisia partikkelin ja kirosanan yhdistelytyylejä sekä huudahdusten että partikkelikonstruktioiden muodossa. On huomioitava, että erityisesti partikkeli-kirosana-yhdistelmien kohdalla erilaisilla kontekstuaalisilla tekijöillä on suuri rooli merkityksen muotoutumisessa. Samaiset tekijät vaikuttavat myös asenteen kohteen määrittämiseen. Välimerkkien tyyli, hymiöiden käyttö ja lausuman konteksti vaikuttavat oleellisesti välittyvään merkitykseen.

5.5.2 Huudahdukset

Esittelen alaluvun esimerkkejä niiden imitoiman äänteen mukaisesti. Ensimmäinen kategoria keskittyy aggressiota ilmaiseviin äänneisiin, joiden voidaan tulkita imitoivan ihmisuun tuottamia äänneitä. Tämän jälkeen käsittelen kolmea huudahduspartikkelia, joiden tulkitsen imitoivan eläimen tuottamaa ääntä.

Äänneiden imitointi aggression ilmauksena

Esimerkkikommentti 61 liittyy keskusteluketjuun, jossa pyydetään listaamaan ärsyttäviä ennakkoluuloja erilaisista ammateista. Esimerkkikommentin kirjoittaja myötäilee toista kommenttia, jonka kirjoittaja on listannut tunnesävyisesti koulunkäynninohjaajan ammattiin liittyviä ennakkoluuloja.

(61) Argh! ja totuus on se että tän alan ihmiset tekee viel osan opettajienkin töistä 🤦 ja ihan jäätävää oikeesti olla vaikean lapsen kanssa ensin 8-12 ja sit ipeessä viiteen 🤦

Esimerkkikommentti 62 sijoittuu keskusteluun, jossa listataan ärsyttäviä puhetapoja. Toinen keskustelija on ihmetellyt erästä ärsyttäväksi kuvaamaansa verbintaivutustapaa. Esimerkkikommenttoija ottaa kantaa tähän kommenttiin.

(62) Äläääää!!!! Siis jos ei oo maalta, ymmärrän jos kuuluu johoki murteeseen, mut ku joku joka on syntynyt ja kasvanut stadiin sanoo ni argh 😊

Esimerkeissä 61 ja 62 esiintyvää *argh*-interjektiota käytetään myös englannin kielessä, ja sillä ilmaistaan useimmiten jonkinasteista turhautuneisuutta tai tuskaa (MW s.v. *argh*). Englanninkielisten imitatiivien lainautuminen suomeen on suhteellisen tavallinen ja alati kiihtyvä ilmiö (Jääskeläinen 2013: 342). Kummassakin esimerkissä ilmenevä käyttötapa kielii interjektion tarkoitteen kiteytyneisyydestä.

Esimerkeistä huomaa aggression ilmaisulla olevan myös empaattisia sävyjä. Esimerkissä 61 *argh* myötäilee toisen kommentoijan ärsyyntyneisyyttä ja osoittaa näin samanmielisyyttä puheena olevan asian arvotuksesta. Tästä kielivät myös interjektiota seuraavat lauseet, jotka myötäilevät edellisen kirjoittajan ilmentämää affektia.

Myös esimerkki 62 on sävyiltään edellisen kirjoittajan ärsyyntyneisyyttä myötäilevä. Edellisestä esimerkistä poiketen *argh*-huudahdusta käytetään lauseenosana ikään kuin sivulauseen korvaajana asiantilaa ilmaisevan *niin*-adverbin jälkeen (ks. VISK § 668). Rakente viittaa hypoteettisen asiantilan arvottamiseen: kommentoija kokee ärsyttäväksi sen, että helsinkiläinen käyttää puheessaan tiettyä verbimuotoa. Nähdäkseni interjektion tarkoitteen kiteytyneisyys ilmenee juuri tästä mahdollisuudesta käyttää sitä sivulauseen korvaajana. Tällöin interjektion voi ymmärtää pitävän sisällään ”kokonaisen lausuman” (Goddard 2014: 4). Kummassakin esimerkissä interjektio tuntuu painottuvan enemmän kommentoijan tunteen kuvaamiseen kuin suoraan asian arvottamiseen.

Esimerkkikommentti 63 sijoittuu keskusteluketjuun, jossa aloittaja kuvailee lastensa isän huonoa käytöstä pyytäen neuvoja tilanteeseen. Toinen kommentoija kertoo ihmettelevänsä, miksi aloittaja on hankkinut lapsia niin huonosti käyttäytyvän miehen kanssa. Esimerkkikommenttoija ottaa kantaa tähän viestiin.

(63) Aaaaaaaa haluaisin lyödä sua tai ketä vaan tän kommentin ansiosta, ainakaan tää tuleva lapsi ei näytä olevan suunniteltu kuten varmaan tekstistä voit päätellä 😊😊😊

Esimerkissä 63 ilmenevä hyvin vokaalivenytteinen *aaaaaaaa*-interjektio vaikuttaa jäljittelevän huudosta tulevaa ääntä. Epäkonventionaalinen huudahdusäänteen venyttämisen on affektiivinen tyylikeino, mutta hyvin kontekstisidonnainen. Äännettä on käytetty myös esimerkiksi äkillisen ymmärryksen ja innostuneisuuden ilmaisuun (esim. ryhmässä julkaistut kommentit *Aaaaa okei hups en tajunnu* ja *Ostin tällaisen [mekon] pikkujouluihin ja aaaa se on täydellinen!*). Esimerkkikommentin käyttöyhteydessä interjektioilla on selvästi aggressiivinen sävy, koska interjektion jälkeen kommentoija vihjaa väkivallan käytön tarpeesta (ks. esim. Visapä 2013: 527). Vaikka interjektioita ei ole erotettu väli-merkein muusta virkkeestä, sen huudahdusmaisuus käy ilmi erityisesti sen kirjoitus-asusta. Etenkin kommentin alkuisuus korostaa huudahduksen reaktiivisuutta.

Esimerkkikommentti 64 sijoittuu keskusteluketjuun, jossa aloittaja on pyytänyt listamaan huonoja vloggaajia ("tubettajia"). Eräs kommentoija on kertonut pitävänsä erästä tubettajaa ärsyttävänä. Esimerkkikommentin kirjoittaja 64 ottaa kantaa tähän kommenttiin. Toinen esimerkki 65 sijoittuu ketjuun, jossa listataan ärsyttäviä kirjoitustapoja.

- (64) Toi [tubettajan nimi] on joteki nii kaukana mukavuusalueestaan ja sen kyllä näkee, ni kaikki videot on niin tönkköjä ja väkisin väännettyjä että iha sielu sattuu. Ja tosissaa ku se lässyttää ja kaikki muukin hng, ei pysty 😏
- (65) Ja vielä e.m ällötyksiin lisää "enään" "viellä" ja "siinnä". Hng, että saa verenpaineen nousuun!

Esimerkeissä 64 ja 65 ilmenevä *hng*-partikkeli on melko epäkonventionaalinen huudahdus, jota käytetään ensisijaisesti ärsyyntyneisyyden ilmaisuun. Interjektio jäljittelee turhautuneissävyyttä, uloshengityksestä ja kurkunkannen äkillisestä sulkemisesta ja avaamisesta syntyvää äännähdystä, joka yhdistetään usein pinnistämiseen. Jo fonotaksinvastaisuus vihjaa partikkelin olevan laina, ja siitä suoritettu Google-haku ohjaakin nopeasti paitsi urbaanisanakirjan pariin mutta myös englanninkielisille, epävirallisille nettifoorumeille¹¹. Tosin on huomioitava, että tällä tavoin ei voi päätellä partikkelin varmaa alkuperää, eikä pelkkä fonotaksinvastaisuus anna syytä olettaa interjektioita lainaksi (ks. VISK § 857). Partikkeli ei ole tarkoitteeltaan erityisen kiteytynyt, ja todennäköisesti siksi se esiintyy tunnetilaa eksplikoivan selityksen edellä (*ei pysty, [voi] että [tämä asia] saa verenpaineen nousuun*). Näin kirjoittaja varmistaa lukijan ymmärtävän, millaista affektia interjektioilla ilmaistaan.

¹¹ Google-hakukone. [Haku suoritettu 12.12.2018.]

Eläinäänten imitointi aggression ilmauksena

Esimerkkikommentti 65 liittyy keskusteluun, jossa pohditaan erään toisen kadonneen keskusteluketjun kohtaloa. On oletettavaa, että kyseisen keskustelun aloittaja on itse poistanut koko ketjun. Eräs kommentoija pohtii syitä keskustelun poistamiselle. Esimerkkikommentin kirjoittaja ottaa kantaa tähän kommenttiin. Toinen esimerkki 67 kommentoi videota, jossa videon miespäähenkilö puhuu naisista halventavaan sävyyn.

(66) Jaa-a. V*ttuako postaa tänne, jos poistaa sen. 😏 räyh.

(67) Ja miksköhän maailmassa on aina ollut sotia sun muuta paskaa.. Ku miehet haluaa pippelimiekailla toistensa kanssa. (– –) Sen äiti on sen tähän maailmaa synnyttäny ja se on aika kivuliasta hommaa. Sitä ei miehet kestä. Räyh!

Esimerkit 66 ja 67 sisältävät eläimellistä karjahdusta imitoivan *räyh*-interjektion. Kyseinen huudahdus näyttää sisältävän suunnilleen samantyyppisiä merkityksiä edellä käsitellyn *argh*-interjektion kanssa. *Räyh*-partikkeliä näytetään kuitenkin käytettävän *argh*-huudahdukseen verrattuna ulkosuuntaisemmin. Siinä, missä *argh* vaikuttaa esittävän ensisijaisesti kokijan emootiota, *räyh* vaikuttaa ilmaisevan asiaan tai ihmiseen liittyvää aggressiota. Toisin sanottuna *räyh* on sävyltään arvottavampi. Kummassakin esimerkkikommentissa on käytetty selvän affektiivista kieltä (voimasanat, *-hAn*-liitepartikkeli), ja kumpikin arvottaa ihmistoimintaa – toinen ryhmän sisäistä ja toinen sen ulkopuolista (ks. Martin–White 2005: 65–67).

Esimerkkikommentti 68 liittyy keskusteluun, jonka aloittaja pohtii, miksi eräs mobiiliapplikaatio ei toimi. Kun toinen keskustelija vastaa sovelluksen huoltotöiden valmistuvan vasta samaisena iltana klo 22, aloittaja kommentoi esimerkkikommentissa näkyvällä tavalla. Toinen esimerkki 69 sijoittuu ketjuun, jossa listataan ärsyttäviä ääniä.

(68) Ihme syrjintää 🤪 (vitsivitsi). Noo... eiköhän se siitä kohta. Viimeistään tosiaan tollon 22:00. Grr.

(69) Lapsen itku pienessä kaupassa.. Ääärgh! Siis.. Eih!!grr!!

Esimerkit 68–69 sisältävät eläimen murinaa imitoivan interjektion (*grr*). Partikkeli on äänteellisesti motivoitunut (ks. esim. Goddard 2014: 5), ja se imitoi eläimen tuottamaa murinaääntä. Koska äänneyhdistelmä ei sovi suomen kielen fonotaksiin, saattaa olla syytä olettaa sen olevan jonkinasteinen laina. Pelkän äännerakenteen perusteella ei voi kuitenkaan tehdä tarkkoja päätelmiä interjektion alkuperästä (VISK § 857). Interjektio esiintyy molemmissa esimerkeissä (68 ja 69) lauseenloppuisena ja alleviivaa kirjoittajan edellä ilmentävää asennetta. Ensimmäisessä Esimerkissä 68 *grr*-partikkeli välittää yksin

aggressiivista affektia, kun taas esimerkissä 69 *grr*-huudahduksen lisäksi myös *äärgh*- ja *eih*-huudahdukset ilmentävät affektia. Jälkimmäisessä esimerkissä myös huutomerkkien runsas käyttö alleviivaa aggressiota.

Esimerkki 70 on keskustelunaloitus, jonka kirjoittaja ottaa kantaa erään Naistenhuoneen ylläpitäjän kokemaan nettikiusaamiseen. Aloitukseen on liitetty Ylen tekemä videohaastattelu, jossa kyseistä ylläpitäjää on haastateltu aiheen tiimoilta. Haastattelussa henkilö kertoo kärsineensä erityisesti joidenkin Naistenhuoneen jäsenten häneen kohdistamasta kiusaamisesta.

(70) MP? MITÄ VITTUA TEETTE OIKEESTI MIKSI VITUISSA KIUSATA
RIIKKAA MUR MUA VITTUTAA TOLLANEN TE KIUSAAJAT OOTTE
ROSKA KASTIA TÄÄLLÄ

Esimerkkikommentin alussa oleva kysymysmerkillinen MP-akronyymi merkitsee mielihäpeitä ja antaa ymmärtää aloittajan toivovan mielipiteenvaihtoa hänen esittämänsä aiheen tiimoilta. Esimerkin lähes täydellinen välimerkittömyys ei anna vihjeitä painotuksesta tai tauotuksesta. Voimasanojen käyttö sekä kirjoittajan tapa eksplikoida emotionaalisuutta (*vituttaa*) ja nimitellä oletettuja kiusaajia kielii aggressiivisesta asennoitumisesta. Ryhmän sisäisissä keskusteluissa runsas kapiteelien käyttö on yhdistetty huutoon¹², joten myös kirjasinkoon voi tulkita kielivän aggressiosta.

Kaikki eläinäänen sisältävät esimerkit 66–70 pitävät sisällään samantyyllisiä merkityksiä, joita avasin *räyh*-interjektion analyysin yhteydessä. Eläinäänten imitointi tuntuu ulko-suuntaistavan aggressioita emotionin kokijasta ulkopuoliseen ihmiseen tai asiaan. Sen sijaan, että se alleviivaisi tunnetta, se vaikuttaa korostavan aggression eli asenteeseen liittyvän affektin suuntaisuutta.

5.6 Päätelmiä

Selvitin tutkimuksessani negatiivista asennoitumista ilmaisevien partikkelien käyttötapoja Naistenhuone-Facebook-ryhmässä. Tutkimuskysymykseni koskivat partikkelien arvottamiseen, reaktiivisuuteen ja dialogin ylläpitoon liittyviä funktioita sekä sitä, miten

¹² Jos teksti on KIRJOITETTU CAPS LOCKILLA, LUETKO SEN MIELESSÄSI NORMAALISTI VAIN HUUTAMALLA? [Keskustelunaloitus. Julkaistu 24.9.2018. Vastauksia n. 500. Yli 90 % vastaajista vastasi lukevansa tekstin huutamalla.]

partikkeleihin käytetyt korostustavat vaikuttavat niiden välittämään affektiin. Näiden kahden tutkimusongelman lisäksi selvitin partikkeliin sidonnaisuutta kontekstiinsa. Vastaan tutkimuskysymyksiin niiden numeerisen järjestyksen mukaisesti, vaikka tutkimuskysymyksiin saamani vastaukset limittyvätkin osin toisiinsa.

Analyysin perusteella partikkeleilla on useanlaisia tehtäviä negatiivisen suhtautumisen ilmaisussa. Niitä voi käyttää sekä asiantilan että inhimillisen toiminnan arvottamiseen kuten myös kirjoittajan emotionin kuvaamiseen (ks. Martin–White 2005: 42–45). Partikkelia voi käyttää eriasteisesti spesifioituun arvottamiseen; näistä ääritapaukset erottuvat kaikista selviten. Vuorossa yksin esiintyvä partikkeli on yleensä arvotuksen kohteeltaan epäspesifi (esim. *häh*-partikkelista Sorjonen 1997: 124–125) ja määritteellinen partikkeli on puolestaan arvotuksen kohteeltaan hyvin tarkka (esim. *hyi mikä ihminen*). Kontekstin kaikilla tasoilla on suuri painoarvo asennoitumisen tyyppin ja arvotuksen kohteen selvittämisessä.

Toteavan arvottamisen lisäksi partikkeleilla on dialogisia asennoitumiseen liittyviä (engl. *stance taking*) merkityksiä: ne sekä ilmaisevat asennetta että reagoivat edelliseen vuoroon saattaen myös ilmaista tarvetta viedä keskustelua eteenpäin. Asennoitumiseen liittyvä keskustelijoiden välinen neuvottelu heijastuu siis myös partikkeleihin. Kirjoittajan emotionio ja reaktio ovat erottamaton osa asennoitumista, ja siksi affektiivisuus leimaa kaikkia edellä kuvattuja partikkelin käyttötapoja (ks. Martin–White 2005: 43, 206).

Tutkimustulos on pääosin hypoteesin mukainen, sillä olin aiemmin olettanut partikkeleilla olevan arvottavia, reaktiivisia ja dialogisia merkityksiä. Lisäksi oletin niiden olevan sidoksissa affektiin. Saamani tulokset edellyttävät kuitenkin tarkennusta tähän oletukseeni, sillä tosiasiaassa useimmiten nämä kaikki mainitsemani merkitykset kietoutuvat toisiinsa. Tämän voi havaita jo siinä, että periaatteessa negatiivinen arvottaminen itsessään edellyttää reaktiota arvotuksen kohteeseen. Lisäksi Facebook-kommenttikentässä tapahtuvaa arvottamista voisi pitää lähtökohtaisesti dialogisena, sillä arvottavan kommentin voi nähdä osallistuvan keskusteluun eli reagoivan edelliseen vuoroon ja luovan pohjaa myös tuleville reaktioille (ks. Kääntä 2016: 37).

Aineistosta nousi esille myös muita ensimmäiseen tutkimuskysymykseen liittyviä huomioita. Tulokset viittaavat siihen, että partikkelin vuoronsisäisellä paikalla olisi jonkin verran merkitystä reaktiivisuuden asteen kannalta. Aineiston analyysin perusteella vuoronalkuinen partikkeli ilmaisee suuremmin dialogista reaktiota edelliseen vuoroon kuin

muussa kommentin osassa käytetty partikkeli. Vuoron lopussa tai sen keskellä käytetty affektiivinen partikkeli puolestaan vaikuttaa alleviivaavan kirjoittajan kokemaa asenteista affektia suuremmin kuin vuoron alussa oleva partikkeli. Toisaalta yksin vuorossa oleva partikkeli on usein arvotuksen kohteeltaan spesifioimaton, vaikka konteksti antaa toki vihjeitä partikkelin tulkintaan.

Monipuoliset partikkelin käyttötavat vaikuttavat kielivän partikkelin kiteytyneisyydestä. Mikäli partikkelia käytetään epäkieliopilliseen tapaan fraasimaisena ilmauksena, on oletettavaa, että partikkeli on rituaalistunut kieleen suhteellisen vahvasti. Näen tämän olevan erityisen selvää tapauksissa, joissa kommentoija ei erikseen eksplikoisi asennoitumistaan tai käytä partikkelin lisäksi muita affektiivisia kielenaineita: tällöin kommentoija ikään kuin luottaa partikkelin välittävän hänen asennoitumistaan kyllin varmasti ja tehokkaasti.

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen hypoteesia asettaessani en odottanut analyysin osoittavan, että kommentoijan oman emotionin kuvaamisella olisi niin suuri rooli asennoitumisen ilmaisussa kuin analyysin perusteella näyttää olevan. Partikkelin avulla tehtävä arvotus heijastelee aina kommentoijan emotionia; on kuitenkin huomattava, että affektin tyypin ja voimakkuuden välittyminen on hyvin partikkelikohtaista (vrt. *öö* ja *hyi*).

Tutkielmani toiseksi numeroitu tutkimuskysymys koskee tekstuaalisia tyylikeinoja, joilla partikkelia voidaan korostaa. Tutkielmassa syntyneiden havaintojen mukaan partikkelin välittämään affektiivisuuteen voi vaikuttaa erilaisin tekstuaalisin tyylikeinoin. Kirjoitetun partikkelin korosteisuuteen sekä ”ääneen luettuun” prosodiaan ja intonaatioon voi vaikuttaa sekä partikkelin sisällä että sen kotekstissa. Partikkelin oletettuihin äänenpainoihin ja säveleen voi vaikuttaa venyttämällä tiettyjä partikkelin äänneitä, tauottamalla partikkelia välimerkein tai korostamalla sitä kapiteelein. Partikkelin tällainen korostaminen näyttää lisäävän todennäköisyyttä sille, että tekstissä on muitakin affektiivisia aineksia.

Partikkelin toistelu asenteen korostamisen keinona ei esiintynyt aineistossa kovin useaan otteeseen, mutta uskoisin jatkotutkimuksen varmistavan, että partikkelin kommentinsisäisellä toisteisuudella on vaikutusta asenteen ja välitetyn affektin voimakkuuteen. Perustan näkemykseni Martinin ja Whiten (2005: 144) esittämään asteittaisuuden teorian osa-alueeseen, jonka mukaan saman leksikaalisen aineksen toistelu intensifioi sen tarkoitetta.

Kirjoittaja voi tehdä myös kotekstiin liittyviä ratkaisuja, jotka vaikuttavat partikkelin korosteisuuteen ja sen ilmaisemaan affektiin. Erilaisin välimerkein voi vaikuttaa partikkelin

ääntämisen voimakkuuteen, pituuteen ja sen intonaatioon. Välimerkein voidaan luoda myös virkkeen sisäistä tauontuntua, joka voi vaikuttaa partikkelin korosteisuuteen. Tällaiset korostuksen keinot vaikuttavat partikkelin ilmaiseman affektin voimakkuuteen. Toisaalta välimerkkien puuttuminen saattaa esimerkiksi häivyttää ääneen luettua tauotusta tai vihjata kommentoijan halusta jatkaa keskustelua (ks. Niemi–Virkkunen 2014). Tutkimustulokset viittaavat siihen, että affektiivista sisältöä ilmaiseva kommentti sisältäisi puhetta jäljitteleviä elementtejä todennäköisemmin neutraalimpaan kommenttiin verrattuna (ks. Kalliokoski 1995: 2–3, 16).

Kommentin sisältämän partikkelin voimakkuuden määrittämisessä on huomioitava mekaanisten elementtien lisäksi myös muut tekijät. Partikkelin sävyä ja korosteisuutta on tarkasteltava myös vasten vuoron kokonaissisältöä; tällöin on huomioitava paitsi eksplisiittiset asennetta ilmentävät elementit, mutta myös mahdollinen saturoiva prosodia ja muut implisiittiset affektin ilmaisimet.

Kolmas tutkimustehtäväni oli valottaa partikkelin itsenäisyyttä asenteen ilmaisussa. Analyysin mukaan partikkelit eivät sisällä ehdottoman itsenäisiä asenteita (ks. Martin–White 2005: 69), vaan konventionaalisimpienkin partikkelien merkitykset ovat suhteellisen löyhä ja riippuvaisia sekä kontekstista että kotekstista. Konventionaalisimpien partikkelien käyttöyhteydessä kommentoijan ei tarvitse kuitenkaan välttämättä eksplikoida asennettaan, vaan asenne voi selvitä partikkelista ja vuoron muista kielenaineuksista. Myös esimerkiksi hymiöiden ja emojiä käytöllä on vaikutusta tekstin sävyyn (ks. Miller ym. 2016) ja täten myös partikkelin välittämään asenteeseen.

Ennen analyysia arvioin partikkelien välittämien asenteiden olevan hieman itsenäisempiä. Tämä oletukseni ei pitänyt täysin paikkaansa. Vaikka konventionaalisimmilla partikkeleilla on sisäänrakennettuja merkityksiä, semanttisiin nyansseihin vaikuttavat sekä kommentin sisäiset että sen ulkopuoliset tekijät. Toisin sanoen kieleen rituaalistuneella partikkelilla on todennäköisesti itsenäisiä merkityksiä, mutta tulkinta tehdään aina kontekstikohtaisesti. Kontekstillä on tärkeä osa myös partikkelin ilmaiseman arvotuksen kohteen ja asenteen intensiteetin ilmenemisessä.

Tutkimuskysymysteni pohjalta syntyneiden havaintojen lisäksi analyysi toi myös muita mielenkiintoisia tuloksia. Aineistossa esiintyi useita erityisen muunteluerkkiä partikkelikonstruktioita. Sen lisäksi, että huomasin interjektion voivan toimia luontevasti

voimasanaa korvaavana elementtejä, havaitsin myös muunlaista perinteisten partikkelikonstruktioiden muuntelua (esim. *hyi että* -rakenne).

Interjektioiden näin suuri edustavuus affektin ilmaisijana oli osin odottamaton havainto, ja se osoittaa todeksi Goddardin (2014, 4–5) huomion siitä, että lyhytkin partikkeli voi ilmaista kokonaista lausumaa – tässä tapauksessa asenteen affektia. Etenkin konventionaalimmilla interjektioilla on selvä rooli asenteeseen liittyvän affektin ilmaisussa sekä puheen jäljittelyssä. Tämän ohella yllätyin partikkelien selvästä yhteydestä koodinvaihtoon, enkä osannut myöskään odottaa ryhmässä käytettyjen kiteytyneiden partikkeliketjujen tai -konstruktioiden olevan niin moninaisia.

6 Lopuksi

Tutkielman tulokset ovat pitkälti hypoteesien mukaisia. Odottamattomimmat analyysistä syntyneet havainnot liittyvät lähinnä partikkelin yllättävän vahvaan kontekstisidonnaisuuteen, partikkelin asennoitumisfunktioiden päällekkäisyyteen sekä partikkelin vuoronsäisen paikan vaikutukseen välittyvän affektin kannalta. Koska vastaavanlaisia tutkimuksia ei ole juuri tehty fennistiikan kentällä, suora vertailu muihin tutkimuksiin ei ole sellaisenaan mahdollista. Tämän uutuusarvon vuoksi näen tulosten kuitenkin hyödyttävää useaa tutkimusalaa.

Tutkimuksen tulokset antavat lisätietoa yleisesti Facebookin kommenttiketjuissa syntyvästä keskusteludynamiikasta niin asennoitumisen, yleisen vuorovaikutuksen kuin tunneviestinnänkin näkökulmasta. Tutkielmani tulokset valottavat digitaalisessa ympäristössä toimivan ryhmän vuorovaikutusta, ja siksi uskon niiden olevan hyödynnettävissä suhteellisen monitieteisesti esimerkiksi sosiolingvistiikan tai mediatutkimuksen piirissä. Koska tutkielma on tietojeni mukaan ensimmäinen digitaalista vuorovaikutusta, dialogista asennoitumista ja partikkeleita samanaikaisesti tarkasteleva tutkimus, uskon sen tuovan jotain uutta kaikille edellä mainituille tieteenaloille.

Tutkimukseni aineisto oli kooltaan riittävä tutkimuskysymyksiin vastaamiseen, ja myös tutkimuksessa käytetyt metodit tukivat tutkimuskysymysten ratkaisemista. Käytetyn metodiikan haasteet koskivat ensisijaisesti tutkimuskohteen uutuutta: useamman kielitieteen alan näkemysten ja tutkimustapojen yhdistäminen ei ollut kaikissa tilanteissa täysin ongelmaton. Suurimmat haasteet liittyivät puhutun kielen tutkimiseen kehitetyn keskustelunanalyysin soveltamiseen, sillä menetelmä sopii kirjoitetun kielen tutkimiseen vain osittain. Suhtautumisen teorian lähestymistavalla oli mahdollista täydentää aukkoja jonkin verran.

Tämän lisäksi kohtasin tasalaatuisuuteen liittyvän haasteen: koska jokainen analysoitu kommentti on tietyllä tavalla uniikki, analyysini ei voinut olla niin systemaattista ja kauttaaltaan niin symmetristä kuin olin tutkimuksen alkumetreillä suunnitellut. Jokaisen kommentin kohdalla oli huomioitava yksilöllisesti ne tilanteiset elementit, jotka olivat relevantteja asennoitumisen kohteen, tarkasteltavan partikkelin sekä taustalla näkyvän affektin kannalta.

Useamman tutkimusperinteen samanaikainen soveltaminen olisi saattanut olla kuitenkin vaivattomampaa, mikäli olisin tehnyt tarkempia jakoja kunkin tutkimusalan elementtien hyödyntämisen suhteen. Lisäksi aineiston tyypistä johtuen päädyin käyttämään runsaasti poikkitieteellistä lähdemateriaalia, mikä toi toki näkemyksellistä laajuutta mutta myös terminologisia ja tutkimusotteellisia haasteita. Olen tästä huolimatta tyytyväinen lopputulemaan ja näen suhtautumisen teorian sekä keskustelunanalyysin yhdistämisen olevan mahdollista myös jatkossa.

Myös Kääntä (2016: 69) ja Kangaspunta (2016: 44) ovat kohdanneet samantyyppisiä haasteita soveltaessaan keskustelunanalyysin keinoja asynkronisen teknologiavälitteisen viestinnän tutkimiseen. Nähdäkseni tämä kielii tarpeesta kehittää uusia tutkimusmetodeja, jotka soveltuisivat paremmin teknologiavälitteisen keskustelun tutkimukseen – keskustelunanalyysissä on potentiaalia, mutta sen elementtejä voidaan hyödyntää vain osittain.

Käännän (2016: 30–31, 69) esittämä havainto myötäilee omaa huomiotani. Myös hän toteaa, että digitaalisen tunneviestinnän keskusteluntutkimuksellinen analyysimetodiikka ei ole vielä erityisen vakiintunutta ja se kaipaa kehittämistä. Koska kovin selkeitä konventionia ei ole ehtinyt muodostua, erilaisten metodien kokeileva yhdisteleminen on erityisen tärkeää. Alati lisääntyvä keskustelutyypinen tunneviestintä muuttuu jatkuvasti, ja siksi tutkimusmenetelmienkin on kehityttävä sen mukana. Kehitystä edistävä kokeilevuus leimaa myös omaa tutkimustani.

Koska tutkielman analysoitu aineisto ei ole kovin laaja, tutkielman tulosten pohjalta ei voi tehdä kovin suuria yleistyksiä ryhmän asennoitumiseen liittyvästä partikkelienkäytöstä. Pro gradun kokoisessa tutkielmassa tämän laajempi negatiiviseen asennoitumiseen liittyvien partikkelien tutkiminen ei ole kuitenkaan mahdollista, ja siksi hyvin mielenkiintoisia partikkeliryhmiä oli jätettävä tarkastelun ulkopuolelle. Aineiston silmäilyn perusteella esimerkiksi vasta-argumentaatiotyypiseen preferoimattomaan vieruspariin liittyvä partikkelien tutkiminen olisi ollut tutkimuksellisesti hedelmällistä. Lisäksi aineiston käsittelyvaiheessa kaikissa tutkimuksen affektiryhmissä (iva, hämmennys, inho, aggressio) oli tehtävä runsasta partikkelikohtaista karsintaa, ja vain edustavimmat kommentit päätyivät analyysin kohteeksi.

Mikäli laajentaisin tutkielmaa, ottaisin mukaan mainitun vasta-argumentaatioon liittyvän partikkeliryhmän ja käsittelisin aineistoa kauttaaltaan laajemmin. Tällöin myös

jonkinasteinen kvantitatiivinen mittaaminen saattaisi olla tarkoituksenmukaista. Koska tutkittava ryhmä on niin aktiivinen, aineistonkeruun aikajännettä tuskin tarvitsisi merkittävästi pidentää.

Teknologiavälitteiselle asennoitumisen tutkimukselle on jatkossakin tarvetta. Nähdäkseni kattava asennoitumiseen liittyvä digitaalisten affektien analyysi vaatisi kuitenkin myös multimodaalisten keinojen huomioimista. Oma tutkielmani keskittyy tekstitason analyysiin, mutta myös visuaalisauditiiviset elementit olisi syytä huomioida affektien tutkimuksessa, sillä internetin käyttäjät kehittävät jatkuvasti uusia tapoja ilmentää emootioiden ja asennoitumistapojen nyansseja. Esimerkiksi emojiilla on vaikutusta tekstin sävyyn (ks. Miller ym. 2016), ja GIF-animaatioilla sekä videoilla voi olettaa olevan samanlaisia vaikutuksia. Näin ne muovaavat tekstin implikaatioita vaikuttaen asennoitumisen tyyppiin. Koska affektien ilmaisutavat multimodaalistuvat, poikkitieteellinen affektien tutkimus olisi tarpeen.

Tutkielman aineisto herätti myös uusia affektintutkimuksen ulkopuolisia tutkimuskysymyksiä. Ryhmäläisten käyttämät retoriset keinot, argumentointitavat ja sanastolliset piirteet voisivat olla kielitieteellisen tarkastelun arvoisia. Aktiivisimmat ryhmäläiset tuntuvat muodostaneen suhteellisen ekspansiivisia rakenteita, joiden perusteella voisi olla mahdollista puhua ryhmän omista sosiolektisistä piirteistä (ks. myös Niemi 2015). Kaiken kaikkiaan tutkielman aineistona toiminut Naistenhuone-ryhmä sisältää etenkin jäsenmääränsä ja aktiivisuutensa vuoksi valtavasti digitaaliseen vuorovaikutukseen liittyviä tutkimusmahdollisuuksia, jotka voisivat tuoda lisätietoa niin diskurssianalyysin, sanastontutkimuksen kuin vuorovaikutuslingvistiikankin kentille.

Lähteet

Aineslähteet

Naistenhuone-Facebook-ryhmän julkaisut. [Viittauksia aikavälillä 1.9.2018–1.12.2018.]
Saatavissa: <https://www.facebook.com/groups/naistenhuone/>

Muut lähteet

Ameka, Felix 1992: Interjections: The universal yet neglected part on speech. *Journal of Pragmatics* 18(1992). S. 101–118. [Verkkolehti. Viitattu 14.11.2018.] Saatavissa: https://pure.mpg.de/rest/items/item_855720/component/file_855719/content

Goddard, Cliff 2014: *Interjections and emotions (with special reference to “surprise” and “disgust”)*. Griffith University, Queensland. [Verkkojulkaisu. Viitattu 14.11.2018.]
Saatavissa: https://research-repository.griffith.edu.au/bitstream/handle/10072/61081/87606_1.pdf?sequence=1

Goodwin, Marjorie Harness – Cekaite, Asta – Goodwin, Charles 2012: Emotion as Stance. *Emotion in Interaction*. S. 16–41. Toim. Anssi Peräkylä ja Marja-Leena Sorjonen. Oxford University Press, Oxford.

Haakana, Markku 2011: Mitä ja muut avoimet korjausaloitteet. *Virittäjä* 115/(1). S. 36–67.

Haakana, Markku – Kurhila, Salla – Lilja, Niina – Marjo, Savijärvi 2016: Kuka, mitä, häh? Korjausaloitteet suomalaisessa arkikeskustelussa. *Virittäjä* 120(2). S. 255–292.

Hakulinen, Auli – Sorjonen, Marja-Leena 2012: Affective Responses Left Unspecified. *Emotion in Interaction*. S. 147–173. Toim. Anssi Peräkylä ja Marja-Leena Sorjonen. Oxford University Press, Oxford.

Heinonen, Tarja Riitta 2013a: Voivoita ja valivalia. *Kielikello* 1/2013. [Verkkolehti. Viitattu 17.10.2018.] Saatavissa: <https://www.kielikello.fi/-/voivoita-ja-valivalia>

——— 2013b: *Idiomien leksikaalinen kuvaus kielenkäytön ja vaihtelun näkökulmasta*. Väitöskirjatutkimus. Helsingin yliopiston nykykielten laitos, Helsinki.

Herlin, Ilona – Seppänen, Eeva-Leena: Partikkeli fennistiikassa: näkökulma tradition muotoutumiseen. *Virittäjä* 107/(2). S. 185–206.

Herring, Susan 2004: Computer mediated discourse analysis: an approach to researching online communities. *Designing for Virtual Communities in the Service of Learning*. S. 338–376. Cambridge University Press, Cambridge.

Juvonen, Riitta 2007: Suhtautumisen systematiikkaa. *Virittäjä 111(3)*. S. 431–435.

Jääskeläinen, Anni 2013: *Todisteena äänen kuva. Suomen kielen imitatiivikonstruktiot*. Väitöskirjatutkimus. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos, Helsinki.

Jääskeläinen, Anni – Koivisto, Aino 2012: Konjunktio, partikkeli vai konnektiivi? *Virittäjä 116(4)*. S. 591–601.

Kangaspunta, Veera 2016: Talvivaara ja kommentteissa keskustelevat julkisot. Keskusteluanalyttinen menetelmäkokeilu verkkouutisten kommentoinnista. *Media & viestintä 39(2016)*. S. 24–54.

Kalliokoski, Jyrki 1995: Koodinvaihto ja keskustelun moniäänisyys. *Virittäjä 99(1)*. S. 2–24.

KOP = Kielitoimiston ohjepankki. Ohjeet > Pisteet > Kolme pistettä. *Kotimaisten kielten keskus*. [Verkkotietokanta. Viitattu 8.11.2018.] Saatavissa: <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/47>

Koivisto, Aino 2011: *Sanomattakin selvää? Ja, mutta ja että puheenvuoron lopussa*. Väitöskirja. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos, Helsinki.

Koskinen, Kaisa 2014: Tunteella ja tuttavallisesti. *Kieli verkossa. Näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen*. S. 127–147. Toim. Marja-Liisa Helasvuo, Marjut Johansson ja Sanna-Kaisa Tanskanen. SKS, Helsinki.

Kotilainen, Lari 2007: *Konstruktoiden dynamiikkaa*. Väitöskirja. Helsingin yliopiston suomen kielten ja kotimaisen kirjallisuuden laitos, Helsinki.

KS = *Kielitoimiston sanakirja*. <http://kirjasto.utu.fi> > Nelli-portaali > Sanakirjat > MOT sanakirjasto. Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy, Helsinki. [Verkkoversio. Viitattu 16.12.2018.] Saatavissa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>

Kärkkäinen, Elise 2002: Asennoituminen keskustelun osanottajien yhteistoimintana. *Kieli yhteiskunnassa – yhteiskunta kielessä*. S. 85–100. Toim. Anna Mauranen ja Liisa Tiittula. AFinLA, Jyväskylä.

Kääntä, Liisa 2016: *Vuorovaikutus vertaisten kesken institutionaalisessa verkkokeskustelussa*. Artikkeliväitöskirja. Helsingin yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitos, Helsinki.

Leiwo, Matti 1969: Näkökohtia sosiolingvistiikasta. *Virittäjä* 73/1969. S. 46–52.

Luukka, Minna-Riitta 2000: Näkökulma luo kohteen: diskurssintutkimuksen taustatekijät. *Kieli, diskurssi & yhteisö*. S. 133–159. Toim. Kari Sajavaara ja Arja Piirainen-Marsh. Jyväskylän yliopiston soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylä.

Lyytimäki, Jari 2010: Naurua ilmassa: Koominen vähättely ilmastontutkimusta käsittelevässä verkkokeskustelussa. *Kulttuurintutkimus* 27/2010. S. 17–29.

Markham, Annette – Elizabeth Buchanan 2012: *Ethical Decision-Making and Internet Research: Recommendations from the AoIR Ethics Working Committee (Version 2.0)*. [Verkkodokumentti. Viitattu 1.11.2018.] Saatavissa: <https://aoir.org/reports/ethics2.pdf>

Martin, J. R. – White, P.R.R 2005: *The Language of Evaluation. Appraisal in English*. Palgrave Macmillian, London.

Matikainen, Janne 2006: Vuorovaikutus ja sosiaalisuus verkossa. *Verkkoviestintäkirja*. Toim. Pekka Aula, Janne Matikainen ja Mikko Villi. S. 177–195. Yliopistopaino, Helsinki.

Miller, Hannah – Thebault-Spieker, Jakob – Chang, Shuo – Johnson, Isaac – Terveen, Loren – Hecht, Brent 2016: *“Blissfully happy” or “Ready to Fight”: Varying Interpretations of Emoji*. University of Minnesota, Minneapolis.

Murtoniemi, Kaisa 2016: Erikoinen uusi ilmiö: pisteestä on tullut tyly välimerkki. *Aamulehti* 19.6.2016. [Verkkouutinen. Viitattu 9.10.2018.] Saatavissa: <https://www.aamulehti.fi/kotimaa/erikoinen-uusi-ilmio-pisteesta-on-tullut-tyly-valimerkki-23736051>

MW = Merriam-Webster Dictionary. [Verkkoversio. Viitattu 14.11.2018.] Saatavissa: <https://www.merriam-webster.com/>

- Niemelä, Maarit 2005: Voiced Direct Reported Speech in Conversational Storytelling: Sequential Patterns of Stance Taking. *SKY Journal of Linguistics* 18 (2005). S. 197–221.
- Niemi, Laura 2015: ”Liske päivystää iltakurkkua.” *Kotus-blogi*. Kotimaisten kielten keskus. [Verkkajulkaisu. Viitattu 5.12.2018.] Saatavissa: https://www.kotus.fi/nyt/kotus-blogi/blogiarkisto/laura_niemi/liske_paivystaa_iltakurkkua..15499.blog
- Niemi, Laura – Virkkunen, Elli-Noora 2014: *Väistyvät välimerkit*. Kotimaisten kielten keskus. *Kotus-blogi*. [Verkkajulkaisu. Viitattu 11.10.2018.] Saatavissa: https://www.kotus.fi/nyt/kotus-blogi/blogiarkisto/laura_niemi/vaistuvat_valimerkit.10772.blog
- Paasonen, Susanna 2014: Juhannustanssien nopea roihu ja Facebook-keskustelun tunneintensiteetit. *Media & viestintä* 37/2004. S. 22–39.
- 2017: Affekti suhteina ja intensiteettinä. *Tieteessä tapahtuu* 2/2017. S. 42–43.
- Peräkylä, Anssi 2012: What Does the Study of Interaction Offer to Emotion Research? *Emotion in Interaction*. S. 274–289. Toim. Anssi Peräkylä ja Marja-Leena Sorjonen. Oxford University Press, Oxford.
- Pietikäinen, Sari – Mäntynen, Anne 2009: *Kurssi kohti diskussia*. Vastapaino, Tampere.
- Pälli, Pekka 1999: Asenteet ja mielipiteet diskursiivisena toimintana. *Kirjoituksia sosiolingvistiikasta*. S. 123–150. Toim. Urho Määttä, Pekka Pälli ja Matti Suojanen. Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitos, Tampere.
- Rahtu, Toini 2006: *Sekä että. Ironia koherenssina ja inkoherenssina*. SKS, Helsinki.
- Reid, Elizabeth M. 1991: *Communication and Community on Internet Relay Chat*. Department of History, University of Melbourne. [Verkkodokumentti. Viitattu 16.10.2018.] Saatavissa: <http://www.aluluei.com/electropolis.html>
- Rheingold, Howard 1993: *The Virtual Community: Homesteading on the Electronic Frontier*. MIT Press, Cambridge.
- Rouhikoski, Anu 2012: Asenteesta ja asennoitumisesta sosiolingvistiikassa. *Virittäjä* 116(3). S. 470–478.
- Shore, Susanna 2012: Kieli, kielenkäyttö ja kielenkäytön lajit systeemis-funktionaalisessa teoriassa. *Genreanalyysi – tekstilajitutkimuksen käsikirja*. S. 131–157. Toim. Vesa

Heikkinen, Eero Voutilainen, Petri Lauerma, Ulla Tiililä ja Mikko Lounela. Gaudeamus, Helsinki.

SKS = Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Sorjonen, Marja-Leena 1997: Korjausjäsenitys. *Keskusteluanalyysin perusteet*. Toim. Liisa Tainio. Vastapaino, Tampere.

—— 1999: Dialogipartikkelien tehtävistä. *Virittäjä* 103/(2). S. 170–194.

—— 2001: *Responding in Conversation. A Study of Response Particles in Finnish*. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam.

—— 2017: Imperatives and responsiveness in Finnish conversation. *Imperative Turns at Talk: The design of directives in action*. S. 241–269. John Benjamins Publishing company, Helsinki.

Sorjonen, Marja-Leena – Laakso, Minna 2005: Katko vai eiku? Itsekorjauksen aloitustavat ja vuorovaikutustehtävät. *Virittäjä* 109/(2). S. 244–271.

Savolainen, Reijo 2001: *Requesting and providing information in blogs and Internet discussion forums*. University of Tampere, Tampere.

Suoninen, Eero 1999: Vuorovaikutuksen mikromaiseman analysoiminen. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. S. 101–125. Toim. Arja Jokinen, Kirsi Juhila ja Eero Suoninen. Vastapaino, Tampere.

Tainio, Liisa 1997: Preferenssijäsenitys. *Keskusteluanalyysin perusteet*. Toim. Liisa Tainio. Vastapaino, Tampere.

Vanhanen, Emma 2011: Vertaistuki verkkokeskustelussa – neuvottelevaa tukea ja autoritääristä auttamista. *Janus* 19/2011. S. 36–51.

Vesala, Kari Mikko – Rantanen, Teemu 2007: Laadullinen asennetutkimus: lähtökohtia, periaatteita, mahdollisuuksia. *Argumentaatio ja tulkinta. Laadullisen asennetutkimuksen lähestymistapa*. Toim. Kari Mikko Vesala ja Teemu Rantanen. S. 11–59. Gaudeamus, Helsinki.

Visapää, Laura 2013: Itsenäiset infinitiivit affektin ja empatian konstruktioina. *Virittäjä* 117/(4). S. 524–550.

VISK = Hakulinen, Auli – Vilkuna, Maria – Korhonen, Riitta – Koivisto, Vesa – Heino-
nen, Tarja Riitta – Alho, Irja 2004: *Iso suomen kielioppi*. SKS, Helsinki. [Verkkoversio.
Viitattu 16.12.2018.] Saatavissa: <http://scripta.kotus.fi/visk/etusivu.php>

LIITE 1

Ironiaa ilmentävät esimerkkikommentit

(---) = Kommentteja poistettu

[Teksti hakasulkeissa.] = Tutkielman kirjoittajan tarkentava huomautus

Lihavointi: Analysoitu esimerkkikommentti

Esimerkkikommentti 1.

<Keskustelunaloitus>:

!!!TREFFI-ILMOITUS!!!

Tässä on Panu. Panu tarvitsee tyttöystävän, jotta homoystävämme ei ahdistelisi häntä enää.

[Panun ikää ja opiskelupaikkaa koskeva virke poistettu.] Panu tykkää monista koolla alkavista asioista; kahvista, kaljasta, koirista, karhuista, kaneista, kalasta, kanasta, koskipuistosta, gorilloista ja kaikesta, mutta ei kikkeleistä.

Vapaa-ajallaan Panu nukkuu, syö, juo kahvia, katsoo netflixia, puhuu paskaa netissä, näkee äitiänsä (eli minua), kuuntelee paskaa musiikkia ja pohtii elämää ja kuolemaa.

Panun kriteerit naiselle:

- alle 50v

- hengittää (tästä voidaan joustaa)

Ja kattokaa nyt miten suloinen se on!

[Julkaisuun on liitetty kuva kyseisestä miehestä.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Mitat?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: av!

(---)

<Kommentti, Keskustelija 3>: Av yv kysyn mieheltä

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 4>: He he heh ee nauratti.

[Kommenttien 1–3 sisällöt ovat tuttuja lyhenteitä ja fraaseja Facebook-kirpputoreilta.]

Esimerkkikommentit 2 ja 3.

<Keskustelunaloitus>:

Jos oisit/oot vegaani

Niin mitä ottaisit ruuaksi viikon reissulle mukaan.

Nukutaan teltassa ja kulkuvälineenä on vaan farmari audi eli ei pääasiassa mitään lämmitysmahdollisuuksia, mutta autoon liitettävä kylmälaukku on 😊 Paljon kävelyä Norjassa pohjoisessa eli ei pärjää pelkästään jollain porkkanalla 😊

Tajusin vaan kun syön paljon semmossia pakastetuoteita jotka lämmitän et mitähän mä sit tolla reissulla syön 😊

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>:

[Meemikuva, jossa vegaaniksi identifioituva henkilö koettaa pidätellä itseään puhumasta vegaaniudesta ”edes viiden minuutin ajan”.]

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: No hehheh.

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 3>: Mä en henk. kohtaisesti todella-kaan ymmärrä tätä meemiä. Niiku että hekoheko.

Esimerkkikommentti 4.

<Keskustelunaloitus>:

Katsokaa tää. Alkaa minua hermostuttaa ja liian pitkälle. "lisää suomeen ja täynnä kir-
kot" voi tsiisus.

[Julkaisuun on liitetty video erään suomalaispoliitikon puheesta, joka puoltaa vahvasti kristinuskoa.]

(---)

<Kommentti [kommentoijan pseudonyymi on Maija Rantala]>: mun mielestä mielummin kristinusko kuin islam, jos saa valita ja kun uskovaisia riittää niin kannatan kristinuskon levittämistä. Ja sateenkaarikansa olkoon mitä on, pridet yms on mielestäni turhia kuten tää ylisuvaitsevuus ylensäkkii kaikkea kohtaan on. Kaikesta voi ajatella puolesta tai vastaan jos tarpeeksi haluaa, enemmän kannustaisin maalaisjärkeen. En jaksa perustella kaikkea ja turhaa se onkin, ymmärtää ken haluaa.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 1>: Haha Maija :D

Esimerkkikommentti 5.

<Keskustelunaloitus>:

Dingen dongkeli, sukupuoli neutraalikasvatus ja eläminen ☺ onkohan mikään taho al-
kanu hoitamaan eläinten oikeuksia tässä aiheessa? Koska mä luulen et mejän narttu
koira, haluis olla uros...ainaki ku mukuloit yrittää alistaa ni nykii niitten kättä/jalkaa
vasten ku urokset konsanaa ☺ tai en mä tiä jos haluis olla vaikka vaa koira, mut välil
sil on juoksut...en tiä yhtää tykkääkö se ite niistä vai hä ☺☺☺

(---)

<Kommentti>: RÄH RÄH pitää saada vääntää vitsiä asiasta josta en mi-
tään ymmärrä koska oon kaljamahainen keski-ikäinen junttimies! Räh räh
vaan idiootit loukkaantuu vitsistä kjeh kjeh hiekkapillut!

Joo. On jotain asioita joista voi vääntää vitsiä ja sitten taas on asioita joiden suhteen soisi olevan vähän hienotunteisuutta (lontooksi "worth being sensitive about"). Ei vitsit sijaitse yhteisön ja universumin ulkopuolella ja tämänkal-
tainen vitsailu vahvistaa transfobisten ja muuten vähän tyhmien ihmisten mieli-
kuvaa siitä että tämänkaltainen "läppä" on ok. Kaiken lisäksi aloituksessa on
iloisesti sekaisin kaksi eri asiaa mikä vituttaa vielä enemmän - sukupuolineutraa-
lius kun ei liity sukupuolikokemukseen millään tavalla. Jos vitsi olisi ollut edes
viereenkään hauska (siis esim. family guyn peruukkipäinen narkkaava transu-
huorasusi on Emmyn arvoinen hysteerinen, aivot räjäyttävä vitsi tähän verrat-
tuna), se ois voinut jäädä tän saarnan ulkopuolelle. Mutta tää nyt vaan oli helvetin
paska joka mittarilla. Jos läpäenheitto on tällä tasolla, kannattaa siirtyä ylilau-
taan vitsailemaan.

Joo. On perseestä revitty aamu joten päätin tulla purkamaan vitutuksen tähän ri-puliketjuun. Olkaa hyvät vaan.

Esimerkkikommentti 6.

<Keskustelunaloitus>:

[Postaukseen on liitetty uutislinkki, jonka otsikko on ”Suomalaisnuorille jaettava seksiopas raivostutti brittikonservatiivit – valkoinen nainen ja musta mies sekä homopari kiihkeissä asennoissa: ”Tämäkö vuoksi Mannerheim taisteli”.]

<Kommentti, Keskustelija 1>: Mitä harrastaako tummaihoiset ja homot seksiä???

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Kjeh RÄÄHHH

Esimerkkikommentit 7 ja 8.

<Keskustelunaloitus>:

Onks täällä muita transvegaaneja 🙄 ps. Älkää vetäkö palkokasveja nenään 🙄
[Julkaisuun on liitetty Facebookista otettu kuvakaappaus tekstistä, joka sisältää ve-gaaneja sekä transihmisiä halventavan huumoritekstin.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Kjeh kjeh kyllä nyt höhöttää

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: kjeh,,,,,,

Esimerkkikommentti 9.

<Keskustelunaloitus>:

Eli tilanne on seuraava:

Olen 19 vuotias, asun poikaystäväni kanssa kaksiossa, jonka vuokra on 500€+ vesi 15€/hlö + sähkölämmitys. Olen aloittanut koulun ja poikaystävälläni on hyvät tulot, mutta ei haluta, että elän hänen siivellään. Eli rahat eivät ole yhteisiä. Tienaan koulun ohella korkeimmillaan 200€. Saan siis pelkästään opintotuen ja sillä en maksa edes osaani vuokrasta. Onko siis mitään mahdollisuutta saada muita tukia? Vai mitä kannattaisi tehdä?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Mun mielestä ihan normaalia että toinen ei halua että hänen tienamillaan rahoilla pitäisi elättää kumppani? Itse en ainakaan haluaisi elellä siivellä eikä munaan kumppani haluaisi mua elättää.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Voi voi. Mitä kun teillä on muksuja ja toisella joku mitätön kotihoidontuki. Ollaanko silloinkin muka siivellä?

Esimerkkikommentti 10.

<Keskustelunaloitus>:

Ja taas neljävuotias tullut päiväkodista rikkinäisten vaatteiden kanssa. On se ihme ettei päiväkodilla oo resursseja katsoa sen vertaa lasten perään? On kuitenkin useamman satasten ulkovaatteista kyse. Harmittaa kyllä... Kokemuksia??

(---)

<Kommentti>: Jos lapsen vaate menee rikki niin se on voivoi ja uutta tilalle

Esimerkkikommentit 11 ja 12.

<Keskustelunaloitus>:

Nyt meni viimein tunteisiin

[Julkaisuun on liitetty kuva postiluukusta. Luukun yläpuolella on "Ei mainoksia"-kyltti, ja luukusta pilkistää mainos.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: No heitä vittu roskeen, ei oo kovin iso vaiva :)

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Uliuli

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 3>: Byhyhy itku parku vin-qvonq

Esimerkkikommentti 13.

<Keskustelunaloitus>:

LÄHIHOITAJAT:

Mihin olette työllisyyneet ja mitkä ovat työtehtävänne kyseisessä työssä?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Kotihoitoon, fyysisesti kyl todella raskasta... Työpaikan vaihto mielessä.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Eh, fyysisesti muka raskasta...? Ymmärrän kyllä henkisen puolen, mutta fyysisesti? Ööh...

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 3>: Tosi hyvä tulla huutelemaan kun ei oo ikinä varmasti kyseistä duunia tehnyt 😊

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 4>: Olipa naurettava kommentti. Koeta itse auttaa ylös lattialta yli satakiloinen vanhus!

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Äh, anteeksi! En ajatellut asiaa loppuun asti. Ei tarvitse hyökätä! Aattelin vaan oman työn kautta kun tekee kuitenkin metallialan hommia niin on erilaista nostelua. Anteeksi, vähän huono päivä

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Yhy yhy yy

Esimerkkikommentti 14.

<Keskustelunaloitus>:

[Julkaisuun on liitetty uutislinkki, jonka otsikko on ”Poliisi, verottaja ja Kela pääsevät pian helpommin kurkkimaan tilitietoja – Viranomaisille tulee järjestelmä, josta tiedot saa parilla napin painalluksella”.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Kyse ei ole siitä, onko salattavaa. Teidän henk.koht. tiliä kuka tahansa ns. "viranomainen" saa urkkija ja voi väärin käyttää. Ei tuollaista edes saisi sallia mutta niin, tervetuloa hitlerin leiritkin suomeen, ja samalla annetaan oma järki ja päätösvalta valaistuneille. Kunnon aivopesua.

Np 😏

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Höpöhöpö. Viranomaiset saa ne samat tiedot jo nyt. Tulevaisuudessa se on vaan kätevää uuden järjestelmän avulla.

Esimerkkikommentti 15.

<Keskustelunaloitus>:

[Julkaisu tehty 15.9.2018.]

Poikaystävän kanssa väittely, söisitkö?

[Julkaisuun on liitetty kuva kanansiipipaketista, jossa on parasta ennen -päiväys 12.9.2018.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Jos olis pakkastettu ennen tota päivää nii joo mut hyi vittu jos on jääkaapis ollu nii noiha kävelee vastaa sielt 🙄

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Phöh, 3 päivää "vanhaa", vahvassa marinaadissa. Eivät kävelisi

Esimerkkikommentti 16.

<Keskustelunaloitus>:

Hello! Nyt on hätä. Miulla ois pläninä pitää 17v synttärjuhlat parin viikon päästä pienellä kaveriporukalla. En haluis järkkää kotona koska noh kotona 10 teinii nauramassa ja vanhemmat ei fiilaa nii etsin vuokrattavaa tilaa missä 10 alaikäistä vois istuskella, pe-laa, kuunnella musaa, nukkuu (vaikka ilmapatjoilla tai sohvilla) ja seuraavana aamuna ulos. Tietääkö kukaan tämmösiä paikkoja joissa mennään opiskelijabudjetilla? Kuvassa yks paikka jota oon kattellu (koska hinta jees) mutta siis Espoo-Helsinki ehkä jopa Knummi ja Lohja kaikki mökit, vuokratilat yms. paikat kävis. Thanks ladies!

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: mihin jäi se ryyppääminen? 😏🙄 [Kommentilla 414 reaktiota.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: "en haluis järkkää kotona ku porukat hankalaa sakkii" eli ei halua kotiinsa ryyppybileitä? 🙄 [Kommentilla 62 reaktiota.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 3>: Kukaan usko et kymmene alaikästä nuorta vaa istuu keskenää iltaa ja pelailee ja nukkuu 😊😊 [Kommentilla 670 reaktiota.]
(---)

<Aloittaja kommentoi>: Ja koska joku (eli moni) luulee että etin vaan paikkaa ryyppää nii meidän lukiossa miun kaikki kaverit on absolutisteja ja enemmän tai vähemmän tuomitsee alaikäsen juomisen. Et uskokaa hyvät naiset nykynuoriin. Ei me kaikki olla pikku rappioita

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 3>: Tjuuuuuuuu toki 😊😊

Esimerkkikommentti 17.

<Keskustelunaloitus>:

Olenko turhaan mustasukkainen/huolissaan? Tilanne alkoi muutama kuukausi taaksepäin. Minä ja poikaystäväni olimme ulkona yöllä ja kotimatalla hänelle soitettiin useasti. Hän ei vastannut kunolin paikalla mutta kun menin sisälle hän jäi vastaamaan. Pyysi laittamaan ikkunan kiinni että en kuule. Pian hän oli häipynyt ja menin ulos ihmettelemään sitä että minne hän on kadonnut ja pian hän saapuikin naapuri kadulta. Tiedän että sielä asui hänen naispuolinen työkaverinsa. Hän oli saattanut tämän taksista kotiin (tyttö tulossa töistä) ja maksanut taksin. Sillon jo ilmaisin jätkälle että onpa tuo hie man omituista käytöstä. Tästä hän suuttui ja kertoi että ei asiassa nää mitään epäilyttävää. Sai silloin itseni tuntemaan idiootilta vain siksi että epäilin asiaa. Tämän jälkeen onvälillä hakenut tytön yöllä töistä. Käy useasti hänen luonaan tupakalla. Välillä viipyy reilusti kauemmin. Vie tytölle kaupasta tavaraa. Suuttuu jos kysyn työstä. Puhuu hänen kanssaan koko ajan aamusta iltaan. Mun kanssa reilusti vähemmän. Salaa viestejä. Puhuminen asiasta ei sovi hänelle koska siitä heti suuttuu. Vannoo kovasti että heillä ei ole mitään eikä tule olemaan. Olen siis iloinen jos hän on löytänyt hyvän ystävän, mutta epäilen hieman silti. Olenko täysin turhaan mustasukkainen/vainoharhainen? Asia painanut jo muutaman kuukauden mieltä ja nyt viime viikot aivan koko ajan.

(---)

<Kommentti>: ”Hyvä ystävä” juuu vissiin 😊😊

Esimerkkikommentti 18:

<Keskustelunaloitus>:

Haluaisin puhua ylipainoisista lapsista.

Anonyymisti siksi, ettei tuttavaperheelle leviä "paskanjauhanta somessa".

Tunnen siis alle kouluikäisen lapsosen, joka on koko ikänsä ollut isokokoinen... Tai no suoraan sanottuna lihava.

Täällä hetkellä lapsi on 6-vuotias, ja painoa on melkein 40 kg. Se käyttää nyt 170 cm pituisille tarkoitettuja vaatteita, vaikka pituutta on vasta ~120 cm.

Perheen äiti on myös koko elämänsä ajan ollut todella ylipainoinen. Joten hän ei näe lapsensa painossa mitään vikaa, vaikka neuvolassakin on joka kerta siitä sanottu.

Meidän perheellämme käy hirveästi tätä lasta sääliksi. Käytiin kissamme kanssa lenkki korttelin ympäri (ennen näitä helteitä), ja lapsi hengästy ihan törkeästi siinä parinsadan metrin matkalla 😞:(

Lapsen kanssa ei harrasteta minkään muotoista liikuntaa, ja turhan usein perheen äiti sanoo meiltä lähtiessään, että "mennäas laittaa pizzat uuniin / tekemään hamppareita" ...

Ylipaino on toki jokaisen ihmisen oma asia, mutta kun kyseessä on noin nuori lapsi, niin se tuntuu vaan epärealistiselta. Mitä muu Naistenhuone on mieltä?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Pidä huoli omista asioistasi ja jätä naapurit huolehtimaan omista läskeistään.

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: Kyllä lapsella nyt tiettyä pyöreyttä kuuluu olla. Vähän vaarallista liian aikaisin ruotia painoa...

(---)

<Kommentti, Keskustelija 3>: yleensä näistä toisten lasten kasvatuksesta, syömisestä ym. paremmin tietävien mukuloista kasvaa toisia arvostelevia ja kiusaavia muksuja..

(---)

<Kommentti, Keskustelija 4>: Okei eli tupakoinnista voi lytätä, mutta yli-painosta hissutellaan. Joka on yleistynyt Suomessa ihan hirveesti ja tuskin puolellakaan on lääkitystä/sairautta

[Keskustelija 4 viittaa todennäköisesti ryhmän yleiseen asenteeseen äitien tupakoimista kohtaan. Ryhmässä suhtaudutaan aiheeseen yleensä negatiivisesti.]

Esimerkkikommentti 19:

<Keskustelunaloitus>:

Kirjaimellisesti "Now I can get fat" 😊

[Julkaisuun kiinnitetty video, jossa aviomiehet arvostelevat humoristisesti vaimojensa ulkonäköä.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Ja tämä on hauskaa, koska...?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: Onpa ilkeä video. Mistäs sitä tietää miltä noi miehetkään näyttää?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 3>: Järkyttävää, että naiset ei näytäkään aamulla sängyssä samalta kuin meikattuna, kammattuna ja sopivasti photoshopattuna hääkuvassa. Äijähän on tietysti pysynyt aivan yhtä timmissä kunnossa ja nukkuukin vähintään puku päällä.

(---)

<Kommentti, Keskustelija 4>: Arvasin että kommentit on pelkkää vinkumista. Ei kannata varmaan niin tosissaan ottaa selvästi vitsillä tehtyä videota.

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Jaa tää on vinkumista, jos ilmaisee mielipiteensä mauttomasta videosta. Näinpä 😊 😊

LIITE 2

Hämmennystä ilmentävät esimerkkikommentit

(---) = Kommentteja poistettu

[Teksti hakasulkeissa.] = Tutkielman kirjoittajan tarkentava huomautus

Lihavointi: Analysoitu esimerkkikommentti

Esimerkkikommentti 20:

<Keskustelunaloitus>:

Kirjaimellisesti "Now I can get fat" 😊

[Julkaisuun on kiinnitetty video, jossa aviomiehet arvostelevat humoristisesti vaimojensa ulkonäköä.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Ja tämä on hauskaa, koska...?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: Onpa ilkeä video. Mistäs sitä tietää miltä noi miehetkään näyttää?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 3>: Järkyttävää, että naiset ei näytäkään aamulla sängyssä samalta kuin meikattuna, kammattuna ja sopivasti photoshopattuna hääkuvassa. Äijähän on tietysti pysynyt aivan yhtä timmissä kunnossa ja nukkuukin vähintään puku päällä.

(---)

<Kommentti, Keskustelija 4>: Ollaanpas sitä herkkinä. Yleensä naistenhuoneella toivotaan toisille eroja, keskenmenoja, kuolemaa ja kehotetaan tappamaan itensä ja haukutaan aivan lyttyyn ja otetaan yhteyttä perheeseen ja työnantajaan mut tää jotenkin menee yli.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 5>: Mun mielestä täällä on poikkeuksellisen hyvä meininki muita naisia kohtaan. Vertailuna vaikka vauva-aiheiset keskustelusivut.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 4>: Mun mielestä välillä VÄHÄN eskaloituu. 😊

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 5>: Aika vähän, jos vertaa moneen muuhun keskustelupaikkaan.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 4>: Vau, onneks en sitten oo muissa ryhmissä.

Esimerkkikommentti 21:

<Keskustelunaloitus>:

Kellään kokemuksia Lidlin ionisoivasta hiusharjasta?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Onko kukaan tietoinen mitä tämä ionisointi edes tarkoittaa 😊 😊 haloo. Nyt järki käteen, ja että valolla olisi jokin tekeminen ionisoinnin kanssa 😊 😊 😊 no meitä on moneksi

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Sähän oot hauska

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 3>: Onks sulla kaikki nyt ihan hyvin?

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 4>: Pitäiskö sun nyt vaikka laittaa fb kiinni ja siirtyä unille. Anna toisten ostella, hittookse sulta on pois.

😏 You must be fun at parties.

(---)

<Kommentti, Keskustelija 5>: Kivasti on taas lähdetty akkalaumalla yhden ihmisen perään. Vautsi vau.

Esimerkkikommentit 22 ja 23:

<Keskustelunaloitus>:

Oisko neideillä mielipiteitä 😊

[Julkaisuun on liitetty uutislinkki, jonka otsikko on ”Työnantajat innostuivat tutkimaan luottotietoja – Maksuhäiriöinen ei kelpaa kohta kassallekaan.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: No voi huhhuh. Todella idioottimaista

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: 😏 huhhu.

Esimerkkikommentti 24.

<Keskustelunaloitus>:

Mitä mieltä tästä tilanteesta? Oltiin eilen metsäretkellä miehen kanssa ja pysähdyttiin nuotiopaikalle syömään. Ennestään siinä oli jo pariskunta, jolla oli koira mukana.

Myöhemmin paikalle tuli kolmas pariskunta, joilla myös koira. Ekana paikalla ollut koira aloitti kauhean haukkumisen ja se jouduttiin viemään kauemmas, mutta haukkuminen jatkui edelleen. Myöhemmin paikalle tullut koira ei huomionnut juurikaan haukkuvaa koiraa, vaan käyttäytyi kiltisti.

Eka pariskunta ehdotti, että toinen pariskunta jatkaisi matkaa seuraavalle nuotiopaikalle (matkaa n. 3,5km), kun heidän koira ei millään meinannut hyväksyä toista koiraa paikalle. Pariskunta oli hieman ihmeissään, mutta lähtivät kuitenkin talsimaan eteenpäin.

(---)

<Kommentti>: Jos ite oisin tuossa tilanteessa ja haukkuvankoiran omistaja tulis sanoo että niitten pitää moikata nii huh huh 😏😏 ei todellakaan

Esimerkkikommentti 25.

<Keskustelunaloitus>:

Juuri poistuneeseen keskusteluun viitaten: Mitä mieltä vanhemmista, jotka laittavat päiväkotiin lastensa päälle satojen eurojen arvoisia ulkovaatteita? Ihan kuin päikyn tädeillä olisi mahdollisuus (/edes prioriteetti) suojella lasten vaatteita likaantumiselta tai rikkumiselta.

Ja onko se nyt lapsellekaan kiva, että koko ajan on joku vieressä käyttämässä ja nalkuttamassa että "Älä mee sinne, älä tee noin, nouse ylös sieltä!" Pelkästään sen takia, että äiti haluaa laittaa lapselleen parasta päälle. Voi jeesus, lasten kuuluu saada rymytä ja sotata.

(---)

<Kommentti>: Häh :D Mun lapsella saattaa hyvinki olla lähes 200e haalari, mut se on sen laadun ja ominaisuuksien takia ostettu, että kestää rymyämistä ja kosteutta jne.

Esimerkkikommentti 26.

<Keskustelunaloitus>:

hei! osaisitteko sanoo mitää vinkkejä mun siskolle? sillä nyt on ruvennu lähtemään ihan tajuttomasti hiuksia, kuvan tupsu on kerääntynyt alle kahessa vuorokaudessa.

tässä nyt jotain mitä kysyin:

kävi kampaajalla viikko sitten, ennen sitä hiuksille tehty jotain viimeks kesäkuussa. imettää.

syö pillereitä.

saunassa käy harvoin, hiukset pesee 3krt viikossa, aina ei käytä shampooa mut hoitoainetta joka kerralla ja joskus hiusnaamio.

ei käytä hiustenkuivaajaa ja suoristaa hiukset max kerran viikossa.

mut tosiaan, itse en osaa auttaa yhtään ko mulla ei edes hiuksia ole nii osaisko joku sanoa jotai mikä tohon auttais? 😊

[Julkaisuun on liitetty kuva kämmenenkokoisesta hiustuposta.]

(---)

<Kommentti>: Häh, mulla lähtee yhdellä harjauskerralla tommonen pallo

😊 **Tosin mul on pitkät hiukset.**

Esimerkkikommentti 27.

<Keskustelunaloitus>:

Kirjaimellisesti "Now I can get fat" 😊

[Julkaisuun on kiinnitetty video, jossa aviomiehet arvostelevat humoristisesti vaimojensa ulkonäköä.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Ylipainoisiahan noi on.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: no niin oot luultavasti sinäki aasiastandardien mukaan? Mietin vaan että tiiätkö noiden, pituuden, painon, lihasmassan verrattuna rasvaan. Onko ne tehny näitä läpällä (niinku näitä tän tyyppisiä videoita aina näkee) ja vähän pehmustaneet itseään?

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 1>: niin olen aasilaisten standardien, mutten BMI ja kehonkoostumuksen mukaan. Pituus todennäköisesti on alle 160cm ja pystyyhän mahan, reisien ja poskien koosta/ pyöreyydestä näkemään, että ruoka on maistunut. Sitä paitsi saat ammattimaisesti treenata, jotta saisit naisena ittes ylipainoiseksi ja siltä nuo naiset ei kyllä näytä.

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Niin ne naiset ei näytä ylipainoisilta vaikka näyttää vai häh

Esimerkkikommentti 28.

<Keskustelunaloitus>:

Tähän ei tarvitse tulla kenenkään sanomaan ”miksi tästä pitää aina jauhaa”, koska tästä ei voi puhua liikaa.

Mun oli kuitenkin pakko jakaa tänne äskeinen kohtaaminen, koska sydän särkyi jälleen kerran ja täälläkin näkee liian usein aloituksia, joissa ruttuturpa halutaan ja ilmoitetaan että hengitysvaikeudet eivät kiinnosta.

Äsken siis lenkillä tuli pari bulldoggia vastaan ja oli oikeasti sydäntä särkevää katsoa kuinka koira hengästyivät täysin ensimmäisestä puolikkaasta pompusta, kun olisi halunnut tulla leikkimään, saati sitten kuunnella ”haukkua”, joka kuulosti lähinnä epätoivoisilta hengitysyrityksiltä.

Jokaisella rodulla on nykyään sairaudet, mutta se että ihmisen toimesta HENGITTÄMINEN on estetty on niistä vakavin.

Tätä et pysty edes leikkauksella kokonaan korjaamaan ja harva lähtee lemmikkiään auttamaan leikkauksen kovan hinnan vuoksi.

Jos siis kutsut itseäsi eläinrakkaaksi, mieti kaksi kertaa tuotko tällaisten rotujen edustajaa kotiisi. Siitä nimittäin on rakkaus kaukana.

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Ei mopsienkaan sairautta sillai huomaa ku ne voi olla ihan terveennäkösii vaikka kulkeekin ja hengittääkin kuten sairas koira

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Siis ne koirat näyttää terveiltä? Häh?

Esimerkkikommentti 29.

<Keskustelunaloitus>:

[Uutislinkki, jonka otsikko on ”Poliisi, verottaja ja Kela pääsevät pian helpommin kurkkimaan tilitietoja – Viranomaisille tulee järjestelmä, josta tiedot saa parilla napin painalluksella”]

(---)

<Kommentti>: Täh?!

Esimerkkikommentti 30.

<Keskustelunaloitus>:

Sain orgasmin.. mut pissiikö kukaan poikaystänne kanssa sillee, et sä ite istut pöntöllä ja hän sit siitä sun haarojen väliinjäävästä tilasta tähtäilee pyttyyn.. kaverin puolest kysyn, ja kaikki menee niinkun asioitten pitääki mennä, nukkuu! Puolikas leipä ois kyl kiva vielä.. ☺ naiset tahdon viihdykettä tähän tylsään yöhön, so bring it on! Tiiän tän ryhmän voiman, so don't let me down.

(---)

<Kommentti>: täh

Esimerkkikommentti 31.

<Keskustelunaloitus>:

Mielipidettä tästä?

Tein siis lastenhoito keikkoja, siivous- ja muita kodinhoitoon liittyviä asioita itselleni tuntemattomassa paikassa ja kerkesin onneksi käyttämään omaa aikaani vasta sen vajaan viikon verran jokailta 2-3h. Sovittiin että koko tää hinta kuukauden tehdystä työstä maksetaan kuun lopussa ja olin siellä tuntipalkalla 7e. Tästä koko määrästä sain siis 20e etukäteen.

Ensimmäisen viikon jälkeen ei näillä ollutkaan antaa mulle hetkeen enempää vuoroja mikä oli mulle täysin ok ja oletin tästä ekasta viikosta maksun tulevan kuun lopussa niinkun oltiin sovittu ja tehdyt tunnit merkattu kuitenkin ylös.

Kävin keskustelua facebookissa aluksi tän miehen kanssa palkanmaksusta, ja hän ilmoitti maksavansa kuun lopussa joka oli ok, sen jälkeen kun otin kuun lopussa uudelleen yhteyttä hän ilmoitti palaavansa asiaan tiistaina. Miehestä ei kuitenkaan kuulunut ennenkun tänään ja hän siis ilmoitti että mulle on maksettu 20euroa etukäteen että se saa olla kokonsaishinta, eli enempää ei makseta.

Soitin ja kävin miehen vaimon kanssa keskustelua ja vaimo sanoi että mulle ei makseta perehdytyskertoja. Tästä ei kuitenkaan sanottu mulle mitään kun siellä perehdytyksessä olin ja kuitenkin periaatteena oli että teen työtä kun työtä 7euron tuntipalkalla. (Eli oletin maksun lähtevän ekoista päivistä lähtien)

Puhelu loppui tilanteeseen kun nainen alkoi hermostua. Koska olin edelleen sitä mieltä että jopa perehdytyksestä maksetaan.

Antakaas nyt siis ihan rehellisiä mielipiteitä tästä koska tavallaan molemmilla hyvä pointti eli

1. Lastenhoito, kodinhoito ja siivoustyön perehdytyksestä ei makseta tuntipalkkaa vaan se lähtee vasta tehdystä työstä.

2. Kaikki siellä työmielessä vietetty aika korvataan ja jopa perehdytystunnit maksetaan kun on siellä enemmän kun yhdenkerran ollut asioita opettelemassa.

(---)

<Aloittaja kommentoi>: Nyt mua uhkailtiin käräjillä 😏

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 1>: Täh 😏

Esimerkkikommentti 33.

<Keskustelunaloitus>:

Sinnenevaa leviää miestenhuoneelle👁👁

[Julkaisuun on liitetty kuva. Kuvassa on kuvakaappaus toisesta Facebook-ryhmästä, jonne on postattu kuvakaappaus Naistenhuone-ryhmän keskustelusta.]

(---)

<Kommentti>: Häääh??

Esimerkkikommentti 34.

<Keskustelunaloitus>:

Tulee aika huijattu olo 😏:D vaikka onhan nää aika huikeita 😏:D

[Julkaisuun on liitetty video, jossa näytetään aasialaisnaisten dramaattisia meikkaustyy-
lejä.]

<Kommentti, Keskustelija 1>: Aasialaisilla on tosi jännät meikkaamis tavat 😏
<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Ööööö???.

Esimerkkikommentti 34.

<Keskustelunaloitus>:

Dingen dongkeli, sukupuoli neutraalikasvatus ja eläminen 😏 onkohan mikään taho al-
kanu hoitamaan eläinten oikeuksia tässä aiheessa? Koska mä luulen et mejän narttu
koira, haluis olla uros...ainaki ku mukuloit yrittää alistaa ni nykii niitten kättä/jalkaa
vasten ku urokset konsanaa 😏 tai en mä tiä jos haluis olla vaikka vaa koira, mut välil
sil on juoksut...en tiä yhtää tykkääkö se ite niistä vai hä 😏😏😏

(---)

<Kommentti>: Siis?

Esimerkkikommentit 35 ja 36.

<Keskustelunaloitus>:

ei ei ei, käy sääliks lasta, kuvan perusteel paha sanoo mut pojalta näyttää ja kromosomit
määrää sukupuolen eikä mikää mielipide 😊 vois tollaki perheel olla pahempi, sentää
vanhemmat vaikuttaa rakastavilta vaikka vähä sekasi onki, voinko 50-luku tulla takas 😊
:))

EDIT: joo, 50-luku tarkoittaa nyt vas kevennystä

EDIT 2: kromosomit ei aina kerro mutta suurin osa tapauksista

EDIT 3: asiahan ei nyt oo sillee et tää poika ei sais leikkii vaikka nukeilla tai harrastaa
balettii vaan se et kyseessä on poika jolla on oikeus saada tietää olevansa poika

[Julkaisuun on liitetty uutinen, jossa kerrotaan erää perheen valinneen täysin sukupuoli-
neutraalin kasvatustavan.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Tuota noin, mitä xD

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: Totaaaaaaaaa, kenelle se lapsen sukupuoli
muka kuuluiskaan??

Esimerkkikommentti 37.

<Keskustelunaloitus>:

Jos joku saa kaivettua [mieshenkilön nimi] tyttöystävän esiin, niin saa ulos ryhmästä.

[Julkaisuun on liitetty kuvakaappaus. Kuvasta ilmenee, että eräs Naistenhuoneen kes-
kustelu on levitetty toiseen Facebook-ryhmään. On oletettavissa, että mainitun miespuo-
lisen henkilön tyttöystävä olisi levittänyt keskustelua.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Jokohan on kuvat menny ylläuttaa 😏😏😏

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Aikoi sit

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 1>: Entä hypeen?
<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Tietty
<Kommentti, Keskustelija 3>: Siis..... Mitä vittua XDDD

Esimerkkikommentti 38.

<Keskustelunaloitus>:

Eli tilanne on seuraava:

Olen 19 vuotias, asun poikaystäväni kanssa kaksiossa, jonka vuokra on 500€+ vesi 15€/hlö + sähkölämmitys. Olen aloittanut koulun ja poikaystävälläni on hyvät tulot, mutta ei haluta, että elän hänen siivellään. Eli rahat eivät ole yhteisiä. Tienaan koulun ohella korkeimmillaan 200€. Saan siis pelkästään opintotuen ja sillä en maksa edes osaani vuokrasta. Onko siis mitään mahdollisuutta saada muita tukia? Vai mitä kannattaisi tehdä?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Mun mielestä ihan normaalia että toinen ei halua että hänen tienamillaan rahoilla pitäisi elättää kumppani? Itse en ainakaan haluaisi elellä siivellä eikä munkaan kumppani haluaisi mua elättää.

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Öööm.... Parisuhteessa jos asutaan yhdessä ni ois kohtuullista että myös otetaan toisen tulot huomioon. Varsinkin kun usein se on just noin, että toinen töissä ja toinen opiskelee, jolloin opiskelija ei saa paljon tukia kun puolison tulot otetaan huomioon.

Ite asunu viis vuotta miehenkaa yhes, alkuun oli aika tiukkaa ku toine työtön ja mä olin koulus. Maksettiin kaikki silloin mistä pystyttiin. Siinä vaiheessa ku mies sai töitä mä jäin koulusta pois pariks kuukaudeks täysin ilman minkäänlaista rahaa, ennenkuin äitiyspäiväraha alkoi. Nyt kun on lapsia ja itse kotona kotihoitotuella (ei muute oo järin montaa satasta kuussa), olis ihan järjetöntä että maksettais puoliks kaikki. Ei mul olis rahaa edes maksaa pelkkää vuokraakin jo yli 500€kuussa 😊
Jos mies vaatis et maksettais puoliks kaikki ni se olis sitten heipparallaa. Saman verran tukia saisin yksinhuoltajana kun mitä nyt yhdessä saadaan rahaa kuukaudessa.

Esimerkkikommentti 39.

<Keskustelunaloitus>:

Yövuoron ruokatauko ja mulla on tylsää. Te joiden mielestä vegaanien täytyisi puputtaa pelkkää porkkanaa mielellään raakana niin kertoisitteko miksi se on väärin että haluan edelleen syödä ”lihapullia” pippurikastikkeella tai riisipiirakoita munattomalla voilla? Nää molemmat maistuu niin aidolle, etten hetkeäkään kaipaakaan niitä lihaversioita, joiden vuoksi täytyy tappaa joku

[Julkaisuun on liitetty kuva ateriasta.]

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: joo mut en kyl oikee ymmättä et miks ruuassa pitää sit kuitenkin imitoida sitä lihaa?

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Öh..... Siis, mikä tässä nyt on niin väärää ku se ei ees syö mitään kiellettyä vai mikä mult meni ohi.

Esimerkkikommentti 40.

<Keskustelunaloitus>:

[Julkaisussa on linkki uutiseen, jossa käsitellään erästä synnytykseen keskittyvää Instagram-tiliä. Tilillä julkaistaan kaunistelemattomia kuvia synnytystilanteista.]

<Kommentti>: Eh.. kaameaa. Mul oli 30 min sit hetkellinen vauvakuume. Se haihtu paremmin ku savu ilmaan.

Esimerkkikommentti 41.

<Keskustelunaloitus>:

Kuinkas moni täältä Naistenhuoneelta meinaa mennä maistelemaan maukkaita burgeereita?

[Julkaisussa on linkki uutiseen, jonka otsikko on ”Karmaiseva uutuus Suomeen – ihmishihan makuinen hampurilainen”.]

(--)

<Kommentti>: Öö ei.

Esimerkkikommentti 42.

<Keskustelunaloitus>:

Mielipidettä tästä?

Tein siis lastenhoito keikkoja, siivous- ja muita kodinhoitoon liittyviä asioita itselleni tuntemattomassa paikassa ja kerkesin onneksi käyttämään omaa aikaani vasta sen vajaan viikon verran jokailta 2-3h. Sovittiin että koko tää hinta kuukauden tehdystä työstä maksetaan kuun lopussa ja olin siellä tuntipalkalla 7e. Tästä koko määrästä sain siis 20e etukäteen.

Ensimmäisen viikon jälkeen ei näillä ollutkaan antaa mulle hetkeen enempää vuoroja mikä oli mulle täysin ok ja oletin tästä ekasta viikosta maksun tulevan kuun lopussa niinkun oltiin sovittu ja tehdyt tunnit merkattu kuitenkin ylös.

Kävin keskustelua facebookissa aluksi tän miehen kanssa palkanmaksusta, ja hän ilmoitti maksavansa kuun lopussa joka oli ok, sen jälkeen kun otin kuun lopussa uudelleen yhteyttä hän ilmoitti palaavansa asiaan tiistaina. Miehestä ei kuitenkaan kuulunut ennenkun tänään ja hän siis ilmoitti että mulle on maksettu 20euroa etukäteen että se saa olla kokonsaishinta, eli enempää ei makseta.

Soitin ja kävin miehen vaimon kanssa keskustelua ja vaimo sanoi että mulle ei makseta perehdytyskertoja. Tästä ei kuitenkaan sanottu mulle mitään kun siellä perehdytyksessä olin ja kuitenkin periaatteena oli että teen työtä kun työtä 7euron tuntipalkalla. (Eli oletin maksun lähtevän ekoista päivistä lähtien)

Puhelu loppui tilanteeseen kun nainen alkoi hermostua. Koska olin edelleen sitä mieltä että jopa perehdytyksestä maksetaan.

Antakaas nyt siis ihan rehellisiä mielipiteitä tästä koska tavallaan molemmilla hyvä pointti eli

1. Lastenhoito, kodinhoito ja siivoustyön perehdytyksestä ei makseta tuntipalkkaa vaan

se lähtee vasta tehdystä työstä.

2. Kaikki siellä työmielessä vietetty aika korvataan ja jopa perehdytystunnit maksetaan kun on siellä enemmän kun yhdenkerran ollut asioita opettelemassa.

(---)

<Kommentti>: Öö todellaki maksetaan pakkaa kaikesta ajasta mitä siel on ollu

LIITE 3

Inhoa ilmentävät esimerkkikommentit

(---) = Kommentteja poistettu

[Teksti hakasulkeissa.] = Tutkielman kirjoittajan tarkentava huomautus

Lihavointi: Analysoitu esimerkkikommentti

Esimerkkikommentti 43 ja 44.

<Keskustelunaloitus>:

Luin tossa ketjua, missä oli siitä, että kun lasten sanotaan olevan 2-4 vuotiaina herkkiä ja alttiita näkemään mm. Henkiä jne, ennenkuin toinen maailma suodattuu pois ja tietämään kaikenlaista, mitä ne ei välttämättä voisi edes tietää... 🖱

Kertokaa teidän lasten tai tuttujenne lasten kuumottavimpia lausahduksia ja toteamuksia, eli just kaikkee paranormalia ja muuta 😬 😬

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Hep,minun 4v tyttö,nähnyt ikänsä kaikkea mitä me muut ei pystytä näkemään. Edellinen asunto jossa asuttiin oli rivitalo mäen päällä josta jylhät näkymät järvelle,kaunis kuin mikä mutta ei tiedetty talon tai paikan historiasta mitään. Heti ekana yönä nukkuessamme siellä tämä silloin 3v neiti huutaa puolen yön aikaan niin puistattavan kovaa aivan pakokauhun vallassa kuin joku repisi raajoja irti. Meidän makkari oli käytävän toisella puolen ja sain sellasen paskahalvauksen kesken unien et pyöräihin sängystä perse edellä lattialle siitä niin kovaa kuin pääsin lastenhuoneeseen. Siellä likka huutaa kuin syötävä,et mamma vie se pois vie se pois silmät suurina. Haluan sylkkyyn,sylkkyyn!Takertui kuin oranki muhun kiinni ja painoi pään rintaani vasten,täris kautaltaan ja minä myös. Sama toistui useampana kertana viikossa. Koitin päiväsaikaan kysellä mitä öisin oikein tapahtuu. Hän vastasi et huuja(eli hurja) tulee aina hänen luokseen,kysyin mitä hän tekee,likka vastasi että lukee kirjoja hänelle ja katsoo häntä. Kyselin miltä hän näyttää,likka vastasi joka kerta että no valkoiselta(niinkuin henget tai energiat yleensäkin),oli kuulemma nuorehko nainen jolla pitkä tukka ja pitkä mekko. Tämä ”öinen vieras” oli aina aktiivisempi selvästi täydenkuun aikaan kun magneettikentät ovat lähempänä maata. Tätä kestittiin reilu vuosi lukien joka ilta isä meidän rukousta ääneen,ja sitten mies kertoi löytäneensä tiedon että meidän talon kohdalla oli 1700-1800-luvulla kaupungin yleinen hirttopaikka 🏹 siin kohtaa alkoi uuden kämpän ettiminen,ja kappas heti eka yö uudessa kämpässä ja öiset kauhun sekaiset heräilyt ja puheet hurjasta naisesta loppuivat kuin seinää! Sattumaako? Ei tosiaan.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: hyyiiii kylmät väreet tuli!

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 3>: Hyi.vittu

Esimerkkikommentti 45.

[Julkaistu kronologisesti esimerkin 46 jälkeen.]

<Keskustelunaloitus>:

Oliko se tässä ryhmässä missä oli näitä kuvia, uponneita laivoja ym?

[Kuva uponneesta laivasta.]

(---)

<Kommentti>: **Hyyyyi ahistus maximus**

Esimerkkikommentti 46.

<Keskustelunaloitus>:

En tietenkään ole ainoa joka kuumottelee vettä ja veden alla olevia asioita. Mutta kuvan kaltaset asiat jossa jotain näkyy veden alla osittain/katoaa sinne, saa mut aivan mieli-puoleksi. 😊 Kerätäänkö kaikkia kuumottelevia vesikuvia jotta muutkin masokistit sais sävärit tälleen perjantai-illan kunniaksi? 🙏

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: [Kuva uponneesta veneestä.]

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: **Hyi vittu!!! Tän takia en ui kun niin syvälle et jalat osuu viel maahan.. ja muutenkin jalat täytyy uudessa pitää mahdollisimman pinnassa 🤦**

Esimerkkikommentit 47 ja 48.

<Keskustelunaloitus>:

ÄLLÖTYSKETJU! Laittakaa kaikkia kuvia mikä teitä ällöttää. Reikäkuvat, vedenalaiset, maskit, ihan mitä vaan.

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: [GIF-animaatio kookkaasta hämähäkistä.]

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: **Hyi hyi hyi hyi**

(---)

<Kommentti, Keskustelija 3>: [Kuva epämuodostuneesta kitalaesta.]

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 4>: **Yöhhhh 🤦🤦**

Esimerkkikommentti 49.

<Keskustelunaloitus>:

MIEHET.... Noi vittumaiset otukset.

Tekis mieli tukehduttaa omani näillä kuvan syöpäpusseilla. Pelkästään tää läjä käytettyjä nuuskapusseja löyty patjan välistä ja seinähyllyn päältä. 😊🤦 näitä löytyy myös aamusin lattialta ja sängystä, joskus jopa keittiöstä ASTIOISTA. Hyi vittu.

Muita ärsyttäviä tapoja tolla on:

Kaappien ovet jää auki, pyykki ei mene koriin asti vaan korin viereen (hyvällä tuurilla siis sinne asti), kengillä kävellään sisällä, jos perse räjähtää pönttöön ni ne paskat tasan jää sinne reunalle eikä vessaharjaa voi käyttää missään nimessä, kun tekee safkaa ni pöytä jää myös sen näköseks et siinä on varmana tehty jotain ja kirsikkana kakun päällä

toi ainanen fortniten hakkaaminen.

#paskaaijä #natsivaimo #elämäonperseestä #kivavinkuakaikesta

Tänne siis kaikki ärsyttävät miesten tavat, asiat jotka ne tekee väärin tai jättää tekemättä 😏😏😏👉

[Julkaisuun liitetty kuva, jossa on n. 20 pöydälle koottua, käytettyä nuuskapussia.]

(---)

<Kommentti>: Yök.

Esimerkkikommentti 50.

<Keskustelunaloitus>:

Onko naistenhuoneella ketään töissä labrassa? Voiko verikokeen ottaa jostain muusta paikasta kuin kädestä/taipeesta?

Mua ahdistaa valtavavasti tuleva verikoe, koska mulla on aina osunut käsitaipessa se piikki johonkin juttuun ihon alla... se on sattunut todella paljon ja sit on jouduttu ronkimaan kun ei meinaa saada verta 🙄:(oon viittä vaille jänistämässä verikokeet jos ei löydy mitään muuta paikkaa.. näin viime yönä untakin siitä jo kuinka verikokeen piikki katkasi mun käden jäniteitä. Ja viimeks koitin sanoa labrassa siitä ja sitten se työntekijä vaan sanoi, että kokeillaan sieltä taipeesta vaan ja jälleen sattui niin paljon, että meinasin vetästä käden pois siitä. Voiko esimerkiks kämmenen päältä ottaa kun siinä mul on ollut joskus tippakin kiinni?...

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Joskus puristettu myös sormenpäätä pari-kolmeputkea

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Hyi että, kuulostaa kauheelta

Esimerkkikommentti 51.

<Keskustelunaloitus>:

Kertokaa pettämistarinoita. Miten kumppani jäi kiinni, mitä tapahtui sen jälkeen?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Toka poikaystävä jäi kiinni sillä että näin kaks kertaa omin silmin ja lopulta tää nainen kenen kaa se oli pettäny kerto mulle koko jutun miten ne oli 2vkn ajan paneskellu mun kotona sillä aikaa ku olin töissä tai suihkussa tai kaupassa tai toisessa huoneessa.

Kolmas sitten jäi rysän päältä kiinni ja viesteistä selvis että oli pettäny 11 eri naisen kanssa mua ja saanu lapsenki siinä sivussa mun selän takana..

neljäs sitten jäi yleensä yöksi muualle ku oli dokaamassa.. salas kännykkää ja vei sen jopa suihkuun mukaan jne. Kerran sit uteliaisuus ja epätietoisuus vei vointon ja luin hänen viestit nii sieltä selvis että oli ainaki 2 eri naisen kaa mua pettäny ja ottanu vielä valokuvia todisteeks niistä naisista ku ne makas alusvaatteillaan meidän yhteisessä sängyssä ja paljaasta pillusta kuvia jne.

Nykyinen ei ole vielä pettäny.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Hyi mikä saasta ukko 🤔

Esimerkkikommentti 52.

<Keskustelunaloitus>:

Istuin just 4,5h päivystykses kuumeesta ja huimauksesta. Mainitsin myös univaikeuksista ohimennen. Heitin helposti ymmärrettävän läpän odotusajasta ja sain vastaukseksi törkeesti että JOS ON OLLU UNIVAIKEUKSIA 2KK NII EI SULLAKAA MIKÄÄ KIIRE OLE ETTÄ HYVIN VOIT ODOTELLA! vaikka en edes alunperin ollu niistä syistä siel.. 🤔👉

ELI; mikä on pahin/typerin/ilkein/turhin kommentti minkä oot lääkäriltä kuullu? 😊

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Olin ollu just flunssassa ja jouduin työpaikkalääkärin luona puhaltamaan näitä pef-arvoja. En päässyt tavoitteisiin niin lääkäri katsoi mua ja sanoi vaan rauhallisena: "Sulla on niin paljon varmaan läskiä keuhkojen ympärillä että siksi ei keuhkot täyty kunnolla." Menin aivan sanottomaksi ja pidättelin siinä itkua, saadakseni vielä samalla reissulla kuulla että "Sulla on aika pihtipolvet... No se on vaan ulkonäköseikka... Niin kuin tuo sun notkoselkäkin."

Se oli kyllä niin hirvee ukko että pidin huolen etten ikinä enää joutunut sen luo, olisin varmasti tirvassut kuonoon 🤔

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Siis hyi mikä ihminen kommenttinsa kans.

Esimerkkikommentti 53.

<Keskustelunaloitus>:

Hei naiset! Lyhyesti ja ytimekkäästi: Olen ihastunut mun työkaveriin.

Ongelma siis on se, että asun avoliitossa toisen henkilön kanssa. En enää tiedä mitä minun täytyisi tehdä tai ajatella. Nykyisen miehen kanssa arjesta ja meidän yhteisestä elämästä on tullut yksinkertaisesti tylsää mutta rakastan häntä suunnattoman paljon. Enkä myöskään osaa sanoa onko ihastumiseni pelkkä ohimenevä vaihe vai onko tämä kenties jokin merkki että olisi aika erota ja aloittaa sinkkuna puhtaalta pöydältä uusi elämäntaihe. En haluaisi tehdä mitään hätiköityjä päätöksiä mutta tämä ihastus kummittelee jatkuvasti mielessä. Kysynkin nyt teiltä mielipidettä asiaan? Onko jollain ollut samantlaisia tuntemuksia? Oliko se ohimenevää? Toivoisin asiallisia vastauksia, kiitos.

(---)

<Kommentti>: Hyhhyh. Ei se vaihtamalla parane. Täinki uudenkanssa arki iskee ennemmin tai myöhemmin. Koita ettii tota huumaa nykyises kanssa.

LIITE 4

Aggressiota ilmentävät esimerkkikommentit

(---) = Kommentteja poistettu

[Teksti hakasulkeissa.] = Tutkielman kirjoittajan tarkentava huomautus

Lihavointi: Analysoitu esimerkkikommentti

Esimerkkikommentti 54.

<Keskustelunaloitus>

EI HERKILLE !!!

Tää on jo sairasta ! Ihmettelen vaan kuka vanhempi hyväksyy tollasen. Mun sisällä tää herättää pelkkää vihaa.

Mielipiteitä 😊

[Julkaisuun on liitetty video, jossa telinevoimisteluvallmentaja taivuttaa pieniä voimistelijatyttöjä kivuliaan näköisesti.]

(---)

<Kommentti>: Ei vittu!! 😡

Esimerkkikommentti 55.

<Keskustelunaloitus>:

Öh.. En osaa eres sanoa tästä mitää.

[Julkaisuun on liitetty linkki videoon, jossa kerrotaan Kiinassa myytävistä matkamuis-toista. Avaimenperän sisään on upotettu pieni, elävä kilpikonna, joka ei mahdu edes kääntymään pienessä tilassa.]

(---)

<Kommentti>: Ai saatanan vittu mä vihaan ihmisiä

Esimerkkikommentti 56.

<Keskustelunaloitus>:

Sain kesänjälkeen tietää että avopuolisolla oli kuukauden mittainen suhde toisen naisen kanssa. Harrastivat seksiä kerran vain meidän asunnossa minun ollessa töissä. Mutta nyt kuukausien jälkeen olen huomannut vaikka annoin anteeksi ja koitamme jatkaa edelleen pelkään kaikkea ja kaikkia. Tuntuu että jokainen nainen on uhka. Nähdessäni päivittäin kauniimpia naisia mietin ensimmäisenä että miksi itse en näytä tuolta. mietin myös jokakerta sitä että jos näyttäisin tuolta..ehkä miuta ei olis petetty.ehkä olisin riittänyt. Alkaa tuntua pahalle ja omat pelot rasittavat jokapäivästä elämää kun koitan pitää asioita sisälläni. Pidän asioita sisälläni koska tiedän jatkuvan kyselyn ja epäilyn rasittavan myös puolisoa. Pitäisi siis vaan oppia luottamaan. Olen nyt parikertaa huomannut tilanteen jossa olen luottanut vaikka aikasemmin olisin varmasti epäillyt ja pelännyt paljon. Eli luottamus palaa hetkittäin mutta se että mietin jatkuvasti nähdessäni kauniimpia naisia että ”miksi en näytä samalle ehkä olisin riittänyt ” alkaa rasittaa omaa päätä.en pysty enään edes itkemään vaikka olo on se että haluan vaan murentua maahan.

(---)

<Kommentti>: Oi saatana. Tollaset miehet mitää anteeks pyyntöä ansaitse. Mieti, se on pannu toista muijaa teidän yhteisessä kodissa, kun sää oot ollu töissä. Vaikka anteeks ootki antanu, mieti, pystytkö enää ikinä olemaan onnellinen tollasen jälkeen. Mies mäkeen. Siten sun itsetuntoki korjaantuu ❤️ tsemppiä 😞

Esimerkkikommentti 57.

<Keskustelunaloitus>:

Onks muilla ryhmäläisillä ollut paska päivä? Mulla mies saa potkut töistä ja tuli kaiken lisäksi kipeeks eilen.. aamulla oli ryöstetty auto ja poliiseista ei sit kuulu perkele mitää.. johot pistetty poikki ja hanska lokerikko tyhjennetty yms..pe*****!! Tulkaa kertomaan teidän päivän kuulumisia!

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Voi kyllä. Epäonnea on viime aikoina riittänyt yli oman tarpeen (eri virastojen, yritystoiminnan, oman terveyden, lapsen koulun ja vähän kaiken kanssa) 🙄

Äsken lenteli päivän päätteeksi vielä terassikalusteet, tyynyt, lasiset tuikkukipot, kukat, mullat ja oikeastaan kaikki mahdollinen irtain OVIKELLOA myöten tossa pihalla. Tai no, onhan tätä vuorokautta vielä muutama tehokas tunti jäljellä 😞 😞 (Aamulla varmaan herään siihen että joku on käynyt paskantamassa oven eteen tai jotain muuta mukavaa 😊)

<Kommentti, Keskustelija 1>:No eihän tässä kauan tarvinnut odotella lisää näitä vitutuksen aiheita; eilen tytöltä hävisi koulussa lompakko kortteineen ja pienine rahasummineen ja viime yönä oli sitten meidän kahvilaan murtauduttu 😞
Mistä tätä paskaa oikein sataa?!

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Voi paska 😞 ei voi muuta sanoa

Esimerkkikommentti 58.

<Keskustelunaloitus>:

Onko totta, että kuka tahansa voi kysyä miltä tahansa koululta tietoja, että ketä opiskelijoita on ollut milläkin tunnilla? Saako koulu muka luovuttaa tietoja jollekin ihan randomille?

Eräs mies aikoo ottaa yhteyttä entiseen lukiooni ja selvittää kurssikavereideni henkilöllisyyksiä, jotta voisi ottaa heihin yhteyttä ja levittää valheellisia tietoja musta.

Kyseistä miestä vastaan syyttäjä on nostanut syytteen mm. törkeästä kunnianloukkauksesta ja odotellaan tässä kutsua käräjäoikeuteen. Mutta siihen voi mennä kuukausia ja tää mies vaan jatkaa mun piinaamista lähes päivittäin erilaisilla tavoilla 😞

(---)

<Kommentti>: Voi helveti sentään, millon sut jätetään rauhaan 🙄🙄 oon niin järjettömän pahoillani että sä joudut kestää tota paskaa 🙄

Esimerkkikommentti 59.

<Keskustelunaloitus>:

Mitä tehdä tilanteessa jos tuttu/kaveri polttaa pilveä? Ei muuten niin haittaisi, mutta tällä kaverilla on lapsia...

Annanko asian olla vai ilmoitanko eteenpäin? Ei ole kyllä mitään vaaratilanteita aiheutunut ja ei polta ikinä jos lapset ovat kotona, mutta onko tuo silti oikein? Puollustele sillä polttamista, kun ei käytä muita päihteitä. Esim tupakkaa tai alkoa.

(---)

<Kommentti>: **Ai vittu että ottaa päähän tää nykymailman meno** 🤔

Esimerkkikommentti 60.

<Keskustelunaloitus>:

voitasko vaihteeks ottaa ÄRSYTTÄVIEN mainosten ketju 🙄

itteen ärsyttää toi saatanan "naso ratiopharm" missä on ne kaks siskoa jotka yrittää hais-tella jotai hajuvettä, mut sitten toinen niistä valittaa et "HARMI KU MEIDÄN NENÄT ON TUKOSSA NIIN EI VOIDA HAISTAA TÄTÄ IHANAA TUOKSUA" ja sit toinen vastaa "onneksi minulla on tälläinen hyvä lääke, naso ratiopharm" ja toinen sit vetää tas-kusta sen saman nenäsuihkeen "NIIN MINULLAKIN"

eli, listataan alle ärsyttäviä mainoksia 🤔

(---)

<Kommentti>: **En omista telkkaria ja harvemmin kuuntelen radiota, mut ai saatana kun rasahtaa youtubessa se Aakkoset-karkkipussin mainos.**

Esimerkkikommentti 61.

<Keskustelunaloitus>:

Voitteko kertoa teiän alan / ammatin huonojapuolia, ennakkoluuloja tai muita ärsyttäviä asioita. Mun on avain pakko päästä avautuun tästä 🙄

Opiskelen ite painotuotantoassistentiks ja se mikä mua rasauttaa, on se että noin viikon aikana varmaan 5 tuttua/sukulaista /kaveria on kysyny multa mainoksia, julisteita tai kuvitusta. Kun vastaan "tottakai, paljonko oot valmis maksaan?", niin saan äkäsiä ja hämmentyneitä ilmeitä. "Miten voit pyytää tollasesta työstä mitään? Saatika sitten omalta tutultasi? "

Helposti. Koska se on mun vapaa-ajasta pois. Ja koska tuun tällä itteni joskus (toivottavasti) elättään. Eikä kamalan moni, ainaka toivottavasti, tee ilmasta työtä. Sa-

tana. 🙄 🤔

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Koulunkäynninohjaaja. "Eihän sun tarvi ku istuu ja kattoo, pitkät lomat ja lyhyet työpäivät!" Oliski pelkkää istumista, ne "pitkät lomat" on palkattomia työn keskeytyksiä ja koulupäivän jälkeen osa menee ap/ip-toimintaan TAI tekee valmistelutöitä yhdessä opettajan kanssa.

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: **Argh** 🤔 ja totuus on se että tän alan ihmiset tekee viel osan opettajienkin töistä 🤔 ja ihan jäätävää oikeesti olla vaikean lapsen kanssa ensin 8-12 ja sit ipeessä viiteen 🤔

Esimerkkikommentti 62.

<Keskustelunaloitus>:

No nyt on elämältä viety pohja, enkä tiedä onko meidän parisuhteella enää tulevaisuutta. 🙄 Tuntuu, että oon elänyt viime vuodet valheessa ja epätietoisuudessa siitä, et mun mies kirjoittaa PERJAATTEESSA!!

Onko mitään enää tehtävissä?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Sit särähtää korvaa joku ”olin siivoos”, ”olin lenkkeilees” 😞

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Äläääää!!!! Siis jos ei oo maalta, ymmärrän jos kuuluu johoki murteeseen, mut ku joku joka on syntyny ja kasvanu stadis sanoo ni argh 😊

Esimerkkikommentti 63.

<Keskustelunaloitus>:

Moikka.

Mietin tän julkaisua omalla nimellä kauan, mutta täällä ryhmässä on eräs henkilö joka mustamaalaa ja muuntelee asiani ihan päälaelleen.

Mieheni kanssa elämä on täyttä tuskaa. Ei ole oikeastaan päivääkään ettemme riitelisi jostain. Välillä riidat olleet myös fyysisiä.

[Poistettu virke, jossa julkaisija kertoo yksityiskohtaisesti lapsistaan ja elämistään.] Joiden hoitoon mies ei ole viimeisen 5-vuoden aikana osallistunut ollenkaan.

Asumme omakotitalossa, jonka olen saanut ennakkoperintönä omilta vanhemmiltani. Avioehtoa ei ole. Muttei mies myöskään ole osallistunut mihinkään asumisen kuluihin. Minä olen maksanut kaiken. Mies vetänyt omat rahansa kurkusta alas. Silloin tällöin toki ostanut ruokaa ja maksanut omia laskujaan.

Olen ehdottanut hänelle pariterapiaa jne jotta saisimme tilanteemme korjattua. Hän ei halua ulkopuolista apua. Olen kertonut hänelle mien minulla on paha olla liitossamme. Hän sanoo minulle vain että olen hullu ja minun täytyisi mennä hoitoon.

Luottamus hänellä minuun on täysi nolla. Hän väittää minulla olevan seksisuhde hänen selän takanaan varmaan jokaisen tämän kylän miehen kanssa. En ole pettänyt miestäni ikinä.

Tänään riitelimme lapsista. Minä kuulemma tahallani olen ottanut toimimattoman kierukan ja tullut raskaaksi. Ja tahallani jättänyt huomioimatta raskautta ajoissa, että se olisi voitu keskeyttää. Rakastan miestäni, mutta en enää jaksa tällaista kohtelua.

Nyt kuitenkin minulle on tullut mitta lopullisesti täyteen ja haluan hänet ulos talostani. Saisinko vinkkejä miten ja mistä hakea apua?

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: Miks tollasen kanssa pitää vielä lisääntyäkki

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Aaaaaaaa haluaisin lyödä sua tai ketä vaan tän kommentin ansiosta, ainakaan tää tuleva lapsi ei näytä olevan suunniteltu kuten varmaan tekstistä voit päätellä 😊😊😊

Esimerkkikommentti 64.

<Keskustelunaloitus>:

Jatkan aihetta: Ilmiantakaahan teidän surkeat youtubettajat! 🤔

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: [Tubettajan nimi]! Ei vaan pysty kuuntelemaan sitä lässytystä. 😏

(---)

<Vastaus kommenttiin, Keskustelija 2>: Toi [tubettajan nimi] on joteki nii kaukana mukavuusalueestaan ja sen kyllä näkee, ni kaikki videot on niin tönkköjä ja väkisin väännettyjä että iha sieluu sattuu. Ja tosissaa ku se lässyttää ja kaikki muukin hng, ei pysty 🤔

Esimerkkikommentti 65.

<Keskustelunaloitus>:

Minkä sanojen käyttö saa sun verenpaineen nousemaan? 😊:D

Itselläni ultimaattisin on pizza (etenkin pitseria hyiiii), tulee mieleen joku roiskeläppä kun taas pizza tuo mieleen aidon tavaran 🤔

Ja joo tiedän että pizza on enemmän suomea mut silti 🤔

(---)

<Kommentti>: Mä vaan inhoon kun sanotaan kierrukka. Tai erillainen. Tai sisarus. 😏

(---)

<Kommentti, Keskustelija 2>: Ja kuullostaa 🤔

(---)

<Kommentti, Keskustelija 3>: Ja vielä e.m ällötyksiin lisää "enään" "viellä" ja "siinnä". Hng, että saa verenpaineen nousuun!

Esimerkkikommentti 66.

<Keskustelunaloitus>:

...ja siinä hävis se mysteeri 🤔🤔

(---)

<Kommentti, Keskustelija 1>: MIKSI??? Tunnistiko joku omakseen?

<Aloittaja vastaa kommenttiin>: Jaa-a. V*ttuako postaa tänne, jos poistaa sen. 😏 räyh.

Esimerkkikommentti 67.

<Keskustelunaloitus>:

Noniin naiset! Antaa palaa! 🤔

[Postaukseen liitetty video, jossa miespoliitikko puhuu naisista hyvin alentuvaan sävyyn.]

<Kommentti, Keskustelija 1>: Ja miksköhän maailmassa on aina ollut sotia sun muuta paskaa.. Ku miehet haluaa pippelimiekailla toistensa kanssa. Okei naiset ei ehkä osaa jotain avaruudellisia hahmotus juttuja mutta on empaattisia ja tunneälyä löytyy. Miettis toi ukko mitä puhuu. Sen äiti on sen tähän maailmaa synnyttäny ja se on aika kivuliasta hommaa. Sitä ei miehet kestä. Räyh!

Esimerkkikommentti 68.

<Keskustelunaloitus>:

Toimiiko muilla Elisa viihde/Elisa viihteen puhelinsovellus? Menee koht hermo.

<Kommentti, Keskustelija 1>: [Kuvakaappaus Elisan nettisivuilta. Tekstissä kerrotaan huoltotoimenpiteiden aikatauluista.]

<Kommentti, Keskustelija 1>: Eli arvio et valmistuu klo 22 korjaus

<Vastaus kommenttiin, aloittaja kommentoi>: Ihme syrjintää 🤔 (vitsivitsi). Noo... eiköhän se siitä kohta. Viimeistään tosiaan tollon 22:00. Grr.

Esimerkkikommentti 69.

<Keskustelunaloitus>:

Onko muilla semmosta että joku ääni ärsyttää ihan suunnattomasti? Itteeni ärsyttää kellon tikitys. En voi nukkua jos kuulen kellon tikityksen, en siedä sitä ääntä milloinkaan 😞 kerran raivosin ja etsin sellasta pöytäkelloa hirveellä raivolla kun ex äijä oli laittanu sen yöpöydän laatikkoon. 😞😞😞 JA lasten kiljunta, itku jne.

(---)

<Kommentti>: Lapsen itku pienessä kaupassa.. Ääärgh! Siis.. Eih!!grr!!

Esimerkki 70.

<Keskustelunaloitus>:

MP? MITÄ VITTUA TEETTE OIKEESTI MIKSI VITTUISSA KIUSATA RIIKKA MUR MUA VITTUTAA TOLLANEN TE KIUSAAJAT OOTTE ROSKA KASTIA TÄÄLLÄ

[Julkaisuun liitetty linkki Ylen tekemään juttuun, jossa mainittua Riikkaa haastatellaan hänen kokemastaan nettikiusaamisesta. Hän esiintyy haastattelussa omilla kasvoillaan ja nimellään. Henkilö on yksi Naistenhuoneen ylläpitäjistä ja kertoo haastattelussa kookensa kiusaamista etenkin kyseisen ryhmän sisällä.]